

Redna mesečna
25 Din, za izuzetno
40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
izuzetno 120 Din
Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2030

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Lunaj 24.797
Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izpreobrnitev

»Dvomim, da bi bil v kaki drugi
deželi, pa naj bo tudi Hitlerjeva
Nemčija, duh manj svoboden, bolj
tlačen, bolj ustrahovan in bolj pod-
jarmljen.«

André Gide:

»Vrnitev iz Sovjetske Rusije.«

S to celotno sodbo, katero je rodilo več-
letno bivanje v USSA, je André Gide odbor-
nik svetovne Zveze revolucionarnih pisateljev,
častni gost rdeče republike in eden velikih lite-
rarnih malikov za svetovno levičarsko razumi-
stvo, razbil vse utvare o kulturnem in duhov-
nem rajju v sovjeski Rusiji. »Vrnitev iz USSA«,
ki jo je izdal pred kratkim, je seznam duhov-
nih in zunanjih razočaranj, katera je v sov-
jetski državi doživel zapadnjaški svobodomi-
selni inteligenec.

To razočaranje ni prenesljivo po vsem,
kar so doživeli že pred Gideom drugi roman-
tični obiskovalci povojne Rusije. Njegova od-
kritja in opazovanja se ujemajo z dognanji
ljudi, ki nimajo tako mističnega literarnega
imena. Vendar so važnejša od drugih pričevanj
zato, ker je vse levičarsko razumstvo in kul-
turnjstvo pričakovalo od Gidea po vrnitvi zad-
nje, avtoritativne potrditve za svojo romantično
rdečo kulturno vero. Kulturni marksizem je danes
postal tudi v nekem delu naše literature
inačica za absolutno svobodnost umetnosti, če-
prav je ta misel le potvorba markističnega kul-
turnega ideala in pomeni le zadnje zatočišče
za preživljajoči se, zmedeni in razkrojeni kul-
turni liberalizem. Tega ostanki boheja v svoji
objestnosti in kričavosti biti močni zlasti pri
nas, kjer o liberalnem kulturnem programu
ni več sledu in so vsi količjak tvirni kulturni
ljudje mlajšega rodu v svojem podedovanem
hrepčenju po modernosti in po tem, da bi bili
»boljši«, koketno presedlali na levo (prim.
»Ljubljanski Zvon«, »Sodobnost«). Ni tega zad-
nji kriv André Gide, ki ga je pri nas in drugod
liberalna kulturna plast izbrala za svojega vzor-
nika.

Napori za ustanovitev markistične »progre-
sivne« kulture so nekaj let živeli od plakativnih
fraz, od katerih ni ostalo niti odmeva. Književ-
nost je po priznanju levičarskih pisateljskih
kongresov z izčrpanjem propagandne real-
nosti prila v slepo vrtenje, druge panoge so danes
na istem. Moskovsko Hudožestveno gledališče,
ki ga vodijo po starih, umetniških načelih,
ni moglo za svoj letošnji program v sovjetski
dramatski proizvodnji najti niti enega novega
dela, ki bi zaslužilo, da pride na njegov pro-
gram. Maksim Gorkij je tisto veliko reprezen-
tativno ime ruske, a ne sovjetske, književnosti,
s katerim je mogoče simulirati veličino ustvar-
jalne tvornosti. Toda Gorkij je sodobnik zadnjih
velikih carskih Rusov in bi danes lahko živel
in uspeval kjerkoli ne le v USSR.

Vemo, da je marksizem v svoji propagandi
zmeraj poudarjal kot enega prvih pogojev za
zmago levičarsko knjižno ustvarjanje, novo lite-
raturu, fronte progresivnih pisateljev. Toda za
uspeh vsega tega je treba imen, dane se bolj
kakor prej, ko so dejanske vrednote veljale več
kakor firme. Teh imen sovjetska književnost in
umetnost nima.

Po drugi strani se je hkratu zapadna, zgolj
oblikovna brezosnovna kultura razkrjala v fan-
tastičnih slogih, abnormalnostih, bizarnem indi-
vidualizmu, v ilustriranju psiholoških in pol-
znanstvenih spekulacij, se odtujala od okolja,
kateremu bi se morala dati in porajala celo v
svojih tvornih utrujenosti, resignaciji, obup. Del
teh se je rešil v priznanje osnov svoje duhov-
nosti, del jih je obupal, del pa je konec vseh
mod iskal novega dražila in ga našel v proletar-
skem kulturnem idealu. S tem begom iz dolgo-
časja se počenja veliko evropsko preseljevanje
liberalne inteligence v salonski, kulturni marksi-
zem, ki je v teh ljudeh prav tako nerealen in
romantičen, kakor osladna zanesenost za rusko
ali havajsko originalnost. Ni dvoma, da je bilo
med njimi dokaj poštenih, nad vsem razočara-
nih iskancev, toda večina je bila modna masa,
ki se ji zdi za malo, da bi se v svojem razvoju
vračala, marveč rajši propada, da v Evropi
ustarja razpoloženje za nove rdeče dobe, ta epi-
gonska vojska, ki živi brez samostojnega ustvar-
janja, je začela delati kulturne vzore in pre-
roke iz vseh ljudi, ki so kdaj pokazali, da so
nezadovoljni. Tudi ona je hotela za svoje po-
trjenje imen; imen kakršno je ime Andréja
Gidea.

André Gide je najizrazitejši tip zapadnjaka
individualističnega umetnika, ki ne pozna ne v
življenju, ne v ustvarjanju kaj meja, niti ne ozi-
rov na ideje, na gibalno dobo, na okolico, ki veže,
na karkoli, kar se ne lesketa v gnili svetlobi, ki
je močnejše njegov genijalni jaz. Hiperkultiviran,
egoističen, nezadovoljen, kapriciozen duh, ki je
preromal vse duhovne postaje od mistike do pan-
seksualizma v večnem lovu za nečim, česar ni-
majo in česar ne verujejo drugi. Njegovo knji-
ževno delo je čudovito pozlačena bolelost, ra-
njenost, perversnost, zraven oblikovana mojstrov-
vina, nabita z duhovitostmi in s čudovito pošte-
nostjo in odkritostjo do samega sebe. Vse to je
Gideu prineslo naslov mojstra, toda ne toliko, da
bi lahko bil še voditelj. Njegove ime je bilo
dragocena pridobitev za kulturni marksizem.

Gide je umetnik, ki je mislil in živel zmeraj
kot literat in nikdar kot revolucionar: nikdar
mu ni bilo do tega, da bi mu kdo sledil. Bil je
revolucionarni mešanec v tem smislu da je uni-
čeval v svojem delu moralne in socialne oblike, ki
jih liberalni meščanski razred že zdavnaj dejan-
sko ni priznal. Za svoje prepričanje ni šel nikdar
v preganjanje ali v stisko, njegov realizem
se je sukal v razkošnem ozračju njegovega sta-
novanja v Parizu. Po svoji anarhistični indivi-
dualistični duhovni usmerjenosti je Gide v bistvu
nasprotnik marksizma. Zato je pred nekaj leti
svet presenetila njegova slovesna izjava, da se
»čuti levičarja in lovca za zmago svetovne re-
volucije.«

To je bila zadnja frapantna, presenetljiva
gesta dolgočasnega gospoda Gidea ki je vzbudi-
la silno pozornost, napade, opravičevanja. Gi-

Ali bo Edvard VIII. odstopil

Anglija razdeljena v dva tabora

Položaj bo razčiščen v ponedeljek

(Od našega poročevalca.)

London, 4. decembra.

Zadeva med kraljem Edvardom VIII. in dva-
krat ločeno go. Simpsonovo postaja čedalje bolj
resna, ima pa globoke korenine. Gre za nasprotje
med dvema, ali, če hočete, še več, činiteljima
angleškega imperija: na eni strani je angli-
kanska Cerkev, aristokracija in
parlament, ki predstavlja mnenje bogatega
meščanskega sloja kakor tudi takozvanega malo-
meščanstva — na drugi strani so takozvani niž-
ji sloji ljudstva, ki se sedaj že očitno in
brez dvoma pod vplivom levičarske opozicije po-
stavlja odločno in ponekod skoro grozeče na stran
kralja. Kakor vidimo, gre tukaj za dve misel-
nosti, ki sta tudi že doslej večkrat pokazali,
da se borita za to, katera bo v Angliji končno
zmagala, ki pa še nikoli nista prišli med seboj v
tako globoko nasprotje, kakor sta sedaj, ko je
vprašanje odnošajev med Edvardom VIII. in žen-
sko, ki nima, kakor se je pokazalo, nobenih po-

tradicij, prišlo do točke, da se mora kralj odpo-
vedati nameravanemu zakonu s Simpsonovo ali
pa odstopiti.

Množica pred kraljevo palačo

Kakšno je mnenje širokih slojev takozvanega
nižjega ljudstva, najbolj razbere, kdor prisostvuje
množici, ki sedaj stalno oblega kraljevo palačo,
takozvani Buckingham Palace, tudi takrat, kadar
kralja ni doma. Dočim stoji ljudje pred palačo
kraljice matere in yorskkega vojvode ter njegove
žene le v manjšem številu, ne da bi se veliko
spuščali v komentarje, ampak pasejo samo svojo
radovednost, pa je množica pred buckinghamsko
palačo živahna in razburjena in vsak čas izbruhne
v navdušene manifestacije za kralja. Kraljica mati
in yorski vojvoda namreč, ki bi zasedel angleški
prestol, ako bi se mu Edvard VIII. odpovedal,
zakonu kralja s Simpsonovo odločno nasprotujejo;
zato se tudi ne sliši nobeno ploskanje in vzkliz-
kanje, ako se pojavi avtomobil s kraljico ali z
yorskim vojvodo in vojvodinjo, ki se sicer, kakor
pravi angleški aristokrat, obnašajo čisto mirno,
kakor da se ni zgodilo ničesar posebnega, tako da
kraljica v ničemer ni spremenila dnevnega reda
svojega vsakdanjega življenja. Množica pred Bu-
ckinghamom pa ne govori o ničemer drugem ka-
kor o kralju, se hudeje na vladu in jo preklinja,
posebno ostre in v tem slučaju brez dvoma ne-
opravičene opazke padajo na račun anglikanske
Cerkve, seveda pa tudi ne priznava aristokra-
cije. Pri tem se vidi, da so sloji, ki pred bucking-
hamsko palačo vsak čas pojejo narodno himno,
vsem znano pesem iz strelskih jarkov »He's a
very good jolly fellow« (On je fest in do-
ber fant), ki jo je Edvard VIII. pri nastopih ho-
jevnikov tudi sam velikokrat pel, in izbruhnejo v
vzklike »Živijo kralj! Hočemo kralja Edvarda!«
in podobno pod vplivom gesel, ki prihajajo iz so-
cialističnega tabora, kjer je vodja delavske opozi-
cije, major Atlee, odločno na strani kralja, dasi
tudi delavska stranka stoji na stališču, da se mora
poroka kralja z go. Simpsonovo na vsak način iz-
vršiti le v soglasju s parlamentom.

Stanley Baldwin
angleški ministrski predsednik

de je molčal in se vživljal v novo svojo modo,
za katero se je zavzel iskreno — toda njegovo
literarno delo ne kaže dosti sledu o preusmerit-
vi. Nesporno je, da je ta korak rodil zanj dobre
sadeve. Sovjeti so dovolili prodajo njegovih prej
prepovedanih knjig, zapadni levičarski kul-
turni svet pa je sprejel Gidea za svojega lite-
rarnega polboga, njegovemu zgledu so sledili
dugje in pri nas vsi, ki so ga malikovali kot
najčistejšo kristalizacijo umetniškega individual-
izma. Gide je nastopal, polemiziral, pisal pro-
glase in nazadnje poromal v deželo svojih sanj,
Rusijo.

Toda pozabil je nehati misliti kot literat in
začeti misliti kot revolucionar. Pozabil je, da bi
prenehal biti Evropejec, Francos, humanist,
civiliziranec, kar bi bilo potrebno za zborovodjo
proletarske književnosti. Ostal je literat v Ru-
siji, še več, ostal je v Rusiji še zmeraj zapad-
njak in individualistični umetnik, duhovni člo-
vek, ki mu ni v USSR preostalo drugega, kakor,

Komentarji malega človeka

Nekateri v tej množici tudi ne priznavaajo
parlamentu in vladi, o kateri sodijo, da stoji pod
vplivom visoke anglikanske duhovščine, aristo-
kratov in sploh vseh onih, ki se upirajo novim
strujam in težnjam v britanskem imperiju. Pra-
vijo: naš kralj je veren, ni pa puritanec, in ljubi
življenje, dočim anglikanski kler prepoveduje
peti, piti in ljubiti. Seveda pa ti ljudje pozabljajo,
da v danem slučaju, kar se namreč tiče poroke
z go. Simpsonovo, ne gre toliko za včasih v resni-
cni pretrane puritanske nazore anglikanske Cer-
kve, ampak za dejstvo, da anglikanska Cerkev v
tem slučaju varuje nespremenljiva moralna načela
kriščanskega občestva sploh, da se kralj ne more
veljavno poročiti z žensko, ki je dvakrat ločena in
še živi oba njena moža. To je pa stvar, ki sicer
nima nobenega vpliva na mentaliteto kakšnih sim-
patizerjev skrajnega marksizma, pač pa je mero-
dajna za veliko večino angleškega naroda in je
tudi v delavskih slojih še vedno dosti močna.
Pikre opazke, ki padajo proti angleški aristokra-
ciji, da se zgraža nad odnošaji med kraljem in
Simpsonovo,

sama pa da daje neprestano povod za naj-
večje moralne škandale, v katerih celo igra vlogo
največje perversnosti, so v mnogih slučajih res zelo
opravičene, ker zadenejo značilno moralno hinav-
ščino angleške višje družbe, se pa seveda ne mo-
rejo posploševati. So elementi, ki ljudstvo narav-
nost hujskajo, češ da je vsa zadeva delo onih kro-
gov, ki bi se radi znebili Edvarda VIII., ker so-
čustvuje z delavskim ljudstvom in je nedavno

očitno osramotil vladu, ko je odšel med gladujoče
brezposelne rudarje v Wallesu, izjavljajoč: »Ne
sme se pustiti, da bi od glada umrla ena dvanaj-
stina angleškega naroda.« dočim vlada izjavlja, da
proti brezposelnosti ne more storiti ničesar...
Kralj je storil v tem oziru seveda prav in ves
pošteni napredni svet v Angliji pozdravlja njego-
vo zanimanje za blagor ljudstva, predvsem pa onih
slojev, ki so najbolj izrabljeni. Vendar pa ne bo
držalo ljudsko mnenje, da vlada in tisti, ki od-
ločno vztrajajo na ustavnem parlamentarizmu v
Angliji, hočejo izrabiti sedanjo priliko, da se od-
strani kralj, ki je tem krogom neprijeten, ker se
baje preveč vtika v politične zadeve in skuša ho-
diti v važnih vprašanjih imperija svojo lastno pot.

Odgovornost za imperij

Vsi razsodni ljudje so nasprotno prepričani,
da hočejo Angliji dobro samo ti, ki hočejo pre-
prečiti, da bi storil kralj korak, ki lahko izzove
najdalekosežnejše posledice. Treba je pomisliti,
da je danes kralj, oziroma krona najmoč-
nejša vez, ki veže angleški imperij v
celoto. Da ne govorimo o Irlih, ki imperija
sploh več ne priznavajo, sta Kanada in Av-
stralija zvezani z imperijem samo po kraljevi
osebi. Znano pa je, da Kanada in Avstralija ne
odobravata kraljeve namere, pa tudi Indija,
ki se danes šteje že kot dominion, se upira taki
kršitvi tradicije. So nekateri, ki celo pravijo, da
bi mogel resen spor med kraljem in veliko večino
parlamenta privedi do takega položaja, da bi bila
celota britanskega imperija resno
ogrožena.

Razburjeni tisk

načrtovanja kralja naj ne odstopi

London, 5. dec. b. »Daily Mail« ter ostali
veliki londonski jutranji listi so naenkrat popo-
loma spremenili način svojega dosedanjega pisa-
nja. To so storili brez dvoma pod pritiskom jav-
nega mnenja, ki se nagiba vedno bolj na kraljevo
stran. Neprestano prihajajo ogromne pošiljke pi-
sem Nj. Vel. kralju Edverdu VIII., enako pa pri-
hajajo neprestano brzojavke iste vsebine: »Zeno,
ki jo ljubite vi, jo bomo ljubili tudi mi. Položaj se
je popolnoma spremenil in kralj bo lahko našel
osebo, ki bi prevzela sestavo nove vlade, če bi
Baldwin podal demisijo. Najznačilnejša je akcija
Winstona Churchilla, ki je sklenil, da bo se-
stavil novo vladu in predložil parlamentu vse za-
kone, ki bodo potrebni v zvezi s kraljevo ženitbo.
Na strani Winstona Churchilla pa sta baje tudi no-
tranji minister sir John Simon in vojni minister
Cooper. Toda ta namera nima nobenega praktič-
nega izgleda.

Od vseh londonskih časopisov vodi samo še
»Times« odkrito borbo proti kraljevi ženitbi. V
svoji današnji jutranji izdaji piše: »Vlada je pre-
pričana, da njeno stališče delijo tudi vlade domi-
nionov, ki smatrajo, da bi kraljeva ženitba s Simpso-
novo razalila največji del državljanov britanskega
imperija, kar bi pomenilo hud udarec za monar-
hijo. Zaradi tega se težave ne bodo mogle prebro-
diti legislativnim putem.« Potrebni zakonski pred-
log, če bi bil predložen parlamentu, ne bo tako
lahko sprejet, ker bo opozicija zelo močna. Parla-
ment danes obžaluje, da je ta težek faktor prene-
šen v javno življenje v trenutku, ko je najbolj po-
treben notranji mir.

Jutranji »Daily Herald« ugotavlja, da je
nevarnost kraljeve abdikacije vedno manjša. Kral-
jevi prijatelji so svetovali vladarju, naj se ne pre-
nagli v svojih sklepih, ki jih pozneje ne bo mo-
glo več popraviti, temveč naj počaka, da bo narod
popolnoma na njegovi strani.

Isto stališče, ki ga zavzema »Daily Mail«, za-
stopata tudi »Daily Express« in »Evening
News«. Ti listi tudi ugotavljajo, da je kraljica
mati naklonjena izvoljenki njenega sina Edvarda
in da goji do nje materinsko ljubezen kot edini
ženi, ki se ji je edini posrečilo prenašati breme na
njegovem visokem in odgovornem mestu. Popo-
loma drugačno pa je stališče kraljevih bratov, zla-
sti prestolonaslednika vojvode od Yorka, ki je iz-
javil, da bo v slučaju ženitbe kralja Edvarda VIII.
z Simpsonovo za vse večne čase zapustil Anglijo.
Z isto mislijo se baviata tudi ostanla dva kraljeva
brata, ki sta obiskala davi kraljico-mater ter se z
njo dolgo razgovarjala.

London, 4. dec. AA. (Havas). Vlada bo imela
danes dopolne od 10 sejo, na kateri bo proučila

izjavo, ki jo bo dala na seji parlamenta v pone-
deljek, ko bo sporočila tudi podrobne odgovore
angleških dominionov. Dvomijo, da bodo odgovori
dominionov v skladu z deklaracijami, ki jih je dal
včeraj popoldne Baldwin v parlamentu.

Nadškof canterburyski je prispel snoči v Bel-
vedere, kjer ga je Nj. Vel. kralj sprejel v polurni
avdijenci.

Ministrski svet se je sestel danes ob 11. Mi-
nistrski predsednik Baldwin je poročal kabinetu
o svojem večeršnjem pogovoru z Nj. Vel. kraljem
Edvardom. Seja je trajala 40 minut.

Ministrski svet se bo vnovič sestel v ponedel-
jek ob 11.30. Pred tem najbrže ne bo seje vlade.
Uradno poročilo pravi, da se bo vlada sestala šele
v ponedeljek dopoldne. Tukajšnji politični krogi
tolmačijo uradno poročilo na ta način, da čez ne-
deljo ne bodo nastali nobeni novi momenti v raz-
voju sedanjega položaja.

Delavska stranka podpira Baldwin

Najznačilnejši dogodek v Angliji je bil v teku
včerajšnjega dne sklep delavske stranke, da bo v
ustavnem sporu podpirala vladu g. Baldwin. Za
ta sklep je bilo merodajno stališče, da delavska
stranka ne more prevzeti nase odgovornosti za po-
sledice, ki bi mogle nastati iz tega spora.

Stanje sv. očeta

Rim, 5. dec. AA. (Reuter) Zaradi boleznj sv.
očeta so avdijence za nedoločen čas odpovedane.
Papežu oteka noga. V Vatikanu se vrše posli do-
cela redno in okolica sv. očeta ne kaže vznemir-
jenosti. Čeprav je sv. oče nekoliko obolen, nada-
ljuje svoje delo v svoji knjižnici. Poklicani trije
zdravniki, ki so skrbno pregledali papeža, so izja-
vili, da mu je potreben počitek, vendar pa glede
na splošno zdravstveno stanje ne bo treba izdajati
bulletinov.

Nov proces v Moskvi

Pariz, 5. decembra. b. »Petit Parisien« poroča
iz Moskve, da se bo že te dni pričel senzacionalni
proces proti Radeku, Pjatakovu, Ugljanovu, 34-
nemcem in nekaterim drugim političnim osum-
ljenjem. Med obtoženimi je tudi prof. dr. Wormis,
pastor Streeck, nekli profesor nemške gimnazije v
Moskvi in ga. Schwarz, ki je bila zaposlena pri
»Intertrust«.

žrtev države, pritiska, ideologije — kakor kjer-
koli pod soncem »V Sovjetski Rusiji je za vselej
in vekomaj dovoljeno imeti o čemerkoli samo
eno mnenje. Ljudje pa imajo svoj duh že tako
izmalichen, da jim je vse to lahko... Kadar se
človek razgovarja z enim Rusom, se mu zdi, da
se razgovarja z vsemi. Izmalichenje duha se za-
čenja z nečim detinjstvom... Po tolikih me-
secih naporov, po toliko letih bi človek vendar
imel pravico, da se vpraša: ali bodo končne kon-
ceve vendarle malce dvignili glave?... Ne mo-
reje stopiti v sobo, kjer prebivajo ljudje, da ne
bi v njej videli Stalinove slike na steni, nedvomo-
no na tistem mestu, kjer je bila nekdanja krona.
Naj le to čaščenje, ljubezen ali strah — kaj
vem, zmeraj in povsod še samo on.«

André Gide ni zatajil tega, kar je odkril v
Rusiji. Vrnil se je iz nje iz marksizma. Ostal je
še enkrat pošten do sebe, da je to povedal.
Ali mu bodo sledile tudi njegove literarne
sence pri nas?

Deltos o Mali zvezi:

„Računamo z njenimi potrebami“

Pariz, 5. decembra. AA. Havas: Delbos je v svojem govoru rekel v Mali zvezi naslednje: Varnost in mir, ki nas navdajata, vodita naše odnose s Mali zvezo, ki so zmeraj v polni meri prijateljski in slone na recipročni varnosti kakor je to bilo predvideno v naših obvezah. Ker vemo, da igrajo gospodarski in finančni oziri v življenju narodov prav tako veliko vlogo kot politični oziri, smo se potrudili, da poglobljamo izmenjavo blaga z vsemi tremi državami tega bloka in da računamo z njihovimi potrebami. V tej smeri smo dosegli že lepe uspehe in v bodoče hočemo to delo še razširiti in uspehi se bodo kmalu pokazali.

Pakt, ki nas združuje s Sovjetsko Rusijo, je pakt miru, ki mu nobene politične strasti ne morejo njegove veljave vzeti. Poslanec Paul Renaud je pravkar izjavil, da bi bila vlada z večjo protikomunistično smerjo, ki je bolj kvalificirana, da izvede francosko-sovjetski pakt. V to dvomim.

O Poljski je Delbos izjavil tole: Z njo nas veže prijateljstvo. V njej nismo izgubili ne svojih zaveznicov, ne svojih prijateljev. Tistim, ki govorijo o nekakšni osamljenosti Francije, morem odgovoriti, da smo lahko ponosni na bilanco narodov, ki so naši prijatelji.

Delbos nato poudarja željo, da bi se Francija in Italija zbližali. O Nemčiji je dejal tole:

Ni je stvari, ki bi bila za mir v Evropi toli potrebna, kakor zblizanje med Francijo in Nemčijo, ki sta se na bojiščih naučili druga drugo spoštovati. Sporazum je mogoč na podlagi načela o nevmešavanju v zadeve drugih držav. Zblizanje je mogoče tudi zato, ker nikoli nismo mislili na kakšno hegemonijo ali obkrožitev in ker bi mogli skupno delati pri gospodarski obnovi Evrope.

Rdeči prodali Španijo Moskvi za pol milijarde pezeta

Berlin, 5. dec. TG. Nemško časopisje na široko razlaga tajno pogodbo, ki sta jo podpisala predsednik rdeče španske vlade Largo Caballero in sovjetski poslanik pri rdeči vladi v Valenciji Mojzes Rosenberg. Bistvo te pogodbe je, da se je sovjetska vlada obvezala, da bo izključno ona sama dobavljala potrebno orožje za rdečo špansko armado in da bo ona sama organizirala in oborožila posebno armado tujih prostovoljcev, ki se bodo šli boriti na strani rdečih milicnikov. Sovjetska vlada je prevzela tudi vsa jamstva za varno dostavo orožja na fronto. Mojzes Rosenberg pa je v imenu svojcev zahteval in od Caballera tudi dobil pristaneke, da sme sovjetska Rusija obdržati zase pol milijarde pezeta v zlatu, vsota, ki je bila odsejena iz zakladnice državne banke v Madridu in spravljena na varnost od sovjetskih trgovskih ladij. Mojzes Rosenberg je takoj začel organizirati dobavljanje in dostavljanje orožja. V novousstanovljenem odboru sedijo sledeči »Rusi«: predsednik Mojzes Rosenberg, podpredsednik Samuel Agler, Lourie, Zborowski, Fuchs, Merkač. Pri istem odboru je bil ustanovljen tudi poseben sklad za borbo proti svetovnemu fašizmu.

30 belih bombnikov bombardira Madrid

Madrid, 5. decembra. AA. Reuter: Včeraj popoldne je bombardiralo prestolnico 30 nacionalističnih bombnikov. Vsa letala so bila tromotorna in tipa Caproni. Metali so zažigalne bombe na razne dele mesta.

Ob 14.20 so priletela nad Madrid tri tromotorna letala in sedem dvomotornih nacionalističnih bombnikov, ki so vrgli veliko število bomb na kraje, ki leže zapadno od ulice Rozales. Dognano je, da je na prostor, ki meri v dolžino 700 m in v širino 200 m, padlo najmanj sto bomb.

Madžarski regent dobi kraljevska polnomočja

Budimpešta, 5. dec. TG. Na nadstrankarski parlamentarni konferenci, kjer so obravnavali vprašanje novega volilnega zakona, je imel ministrski predsednik Daranyi velik govor, v katerem je naglasil, da bo uvedena tajna volilna pravica. Nadalje bodo tudi pravice regenta razširjene tako, da dobi iste pravice, kot jih imajo običajno kralji. Madžarska zbornica bo preosnovana. Zakonodajna oblast bosta po izvedbi reforme imeli skupno spodnja in magnatska zbornica ter državni regent. Ravno zaradi tega pa je potrebno rešiti tudi vprašanje nasledstva vrhovnega državnega poglavarja.

Komunistična revolta v Mali Aziji

Ankara, 5. decembra. TG. Te dni je v Aleksandriji v Mali Aziji prišlo do zelo težkih nemirov, ki so jih povzročili komunistični agitatorji. Položaj je postal tako neugoden, da je bila prisiljena proglasiti vojno stanje nad vso Malo Azijo. Prebivalstva se je zaradi tega polastilo razumljivo razburjenje in je na več krajih države prišlo do krvavih spopadov med ljudstvom in pa orožništvom, ki so zahtevali več smrtnih žrtev. V Aleksandriji, kjer je celo poostreno obsešno stanje, je bilo pri pobojih ubitih 50 oseb, nad sto jih je bilo nevarno ranjenih. Po najnovejših poročilih vlada za enkrat zopet mir in je vojaštvo vzpostavilo zopet red.

Roosevelt:

„Demokracija brez vere o Boga je nepopolna...“

Svetovno časopisje, ki je večina članov francosko in židovsko, ki seveda zamolčalo zelo značilen odstavek govora, ki ga je imel Roosevelt na vseameriški mirovni konferenci v Buenos Airesu, kjer je med drugim, ko je govoril o znanju ameriških držav v demokracijo, tudi dejal dobesedno:

Seveda ha ti vera v demokracijo ne bila popolna, če bi ne bila poglobljena in izpopolnjena z vero v Boga. Vera je z razvojem človeštva tesno povezana, brez nje razvoj zastaja in vsakokratni poskusi zanikanja Boga so še vedno bili brezuspešni. V tem duhu bomo ameriške države varovale svoj kontinent.

Antonescu pojde v Berlin

Kako v Berlinu razlagajo politični pomen obiska

Berlin, 5. decembra. TG. Iz verodostojnih virov poročajo, da pričakujejo v kratkem obiska romunskega zunanjega ministra Antonescu, ki je prijavil svoj uradni obisk nemški vladi. Dan njegovega prihoda še ni natančno določen. Tukaj smatramo ta obisk romunskega državnika, ki je še nedavno uradno zaporedoma obiskal Prago, Belgrad in Varsovo kot značilen dokaz, da se je zunanja politika v vzhodni Evropi temeljito spremenila. Antonescuovo potovanje ima političen pomen prvega reda in hoče očitno prikazati, da se vzhodnoevropske države nečje vezati na nobene bloke, marveč želijo z vsemi gojiti dobre politične in gospodarske odnose, pri tem pa storiti vse potrebno, da same sebe proti zunanjim nevarnostim zavarujejo. V Berlinu tudi zatrjujejo, da bo Antonescu pripeljal s seboj v Berlin večje število gospodarskih strokovnjakov, iz česar se da sklepati, da se bodo pri tej priložnosti obravnavali tudi gospodarski problemi, ki jih je nedavno sprožil gospodarski diktator Nemčije dr. Schacht, ko je obiskal balkanske države predno je šel v Turčijo, Perzijo in Irak.

rope in pri razorožitvi. Pogajanja, ki si jih želimo z Nemčijo, naj bi se vršila v tem smislu.

Pariz, 5. dec. c. Danes je v zunanje-politični debati govoril znani desničarski publicist in eden mlajših voditeljev francoskih desničarskih strank Henry de Kerilis govoril tako spretno, da so mu poslušali vsi poslanci v parlamentu, vstevši tudi komuniste. Kerilis je rekel v svojem govoru, da se mora pogodba s sovjeti epopolniti samo tako, da bi imela čisto vojaški pomen. Glede Španije je rekel, da Francija nikdar ne bi mogla dopustiti, da bi Španija postala vazalska država bodisi sovjetske Rusije, ali pa Italije ali pa Nemčije. Za Francijo sta danes največja sovražnika komunizem in fašizem, ker oba zastrupljata mednarodno življenje tako, da je zmeraj možna katastrofa. Na koncu je Kerilis izjavil, naj se ves svet zaveda, da bodo vsi Francozi kot en mož korakali tudi za vlado ljudske fronte, če bi Francija bila napadena.

Ponesrečena ofenziva rdečih

Talavera, 5. dec. b. Danes se čujejo podrobnosti o veliki ofenzivi rdečih, ki so jo pričeli v teku včerajšnjega dne. Namen te ofenzive je bil, da vržejo nacionalistične čete iz postojank, ki so jih zavzeli v borbah zadnjih dni in ki resno ogrožajo ves obrambni sistem okrog Madrida. Milicniki so pričeli napad s 15 velikimi tanki. Nacionalisti so pustili tanke, da napredujejo in so se omejevali le na ubijanje rdečih vojakov, ki so napredovali izza tankov. Ko so nacionalisti razbili bojno črto rdečih in jih zadržali na mestu, so šele obrnili topovsko akcijo proti tankom, od katerih sta se vrnila samo dva, vse ostale pa je topništvo, ki je imelo priliko direktno streljati na nevarno orožje, uničilo. Takoj nato so nacionalisti prešli v protinapad in s pomočjo 10 tankov dosegli postojanke, ki so jih imeli doslej v rokah rdečih. Nacionalisti so našli 300 trupel milicnikov, ki pa so bili po večini dobrovoljci iz inozemstva.

Rabat, 5. dec. b. Radio-postaja v Tetuanu je sporočila ob 19. da se v vrstah vladnih čet bori 22.000 Rusov. Dalje je sporočila radio-postaja, da je Nizozemska priznala vlado v Burgosu. Glede bojev okrog Madrida pa je sporočila, da so nacionalisti zavzeli več važnih položajev.

Pariz, 5. dec. b. Najvažnejši dogodek v teku včerajšnjega dne v Španiji je bila ofenziva milicnikov na severozapadnem bojišču, ki je naperjena proti glavnemu štabu nacionalne vlade v Burgosu. Prve čete milicnikov se nahajajo 45 km pred prestolnico generala Franca in sicer pri mestu Escal-de. Nacionalisti so že pričeli z evakuacijo ogroženega mesta Victorije.

22.000 Rusov v Španiji

Rabat, 5. dec. AA. Havas: Radiopostaja v Tetuanu je objavila sredi ob 19. da se v vrstah vladnih čet bori 22.000 Rusov. Radijska postaja je še objavila, da je tudi nizozemska vlada priznala vlado v Burgasu. Istočasno se je objavilo, da so nacionalisti pred Madridom zavzeli več važnih postojank.

Francija izgnala Companysa

Pariz, 5. decembra. b. Predsednik katalonske vlade Companys je nameraval imeti jutri zvečer na velikem zborovanju ljudske fronte v Parizu predavanje, na katerem bi govorili med drugim še tajnik francoskih strokovnih organizacij Jouhaux, predsednik urada za ljudske pravice Bach, več komunističnih in socialističnih narodnih predstavnikov ter dva predstavnika španskih strokovnih organizacij. Francoska vlada pa je poslala svojega odposlanca na francosko-špansko mejo, da sporoči Companysu, da je bolje, če ne pride v Pariz. V ta namen je prefekt vzhodno-pirenejskega departmana počakal na meji Companysa in dejal, da francoska vlada ne želi njegovega prihoda v Pariz. Companys se je za sporočilo zahvalil in se vrnil nazaj v Barcelono.

Dimitrov v Parizu...

Berlin, 5. decembra. b. Več jutranjih listov poroča, da je znani komunist iz berlinskega procesa Dimitrov pod napacnim imenom prispel v Pariz, da se pogaja s predstavniki katalonske vlade glede preselitve Kominterne v Barcelono. Listi pišejo, da je francoska vlada zaradi tega odklonila obisk predsednika katalonske vlade Companysa v Parizu, ker je tja prispel Dimitrov, ki ima posebno misijo. Francoski komunisti so zaradi zavrnitve Companysa zelo razburjeni in se odkrito govorijo, da bodo še nocoj glasovali proti vladi Leona Bluma v poslanski zbornici.

Zagrebska vremenska napoved: Stalno, poudnevno tople, noči hladne.

Dunajska vremen. napoved: pretežno oblačno s padavinami.

Zemunska vremenska napoved: Delno oblačno, nekoliko snega, vedro v primorskih krajih. Temperatura brez posebne spremembe.

Trgovinska pogodba s Francijo

Belgrad, 5. dec. m. Po težavah, ki so se pojavile pri pogajanjih za sklenitev trgovinske pogodbe med našo državo in Francijo, je sedaj prišlo med obema delegacijama do sporazuma. Baza nove trgovinske pogodbe je mnogo širša od one, ki so jo predlagali francoski delegati, ter bo njen cilj traj-

† Župnik Valentin Jakeli

Po večno plačilo je odšel dne 5. decembra popoldne preč. gospod Valentin Jakeli, upok. župnik v Lahovičah pri Komendi. Rajni gospod župnik je bil rojen na Dovjem 14. februarja 1865, v mašnika je bil posvečen 23. julija 1891. V letu 1910 je stopil v stalni pokoj in se takoj naselil v Lahovičah, kjer je opravljal dušnopastirsko službo do svoje smrti. — Pokojnik se je do pred par leti pečal s posebnim veseljem s čebelarstvom. — Pogreb rajnega gospoda bo v Lahovičah v ponedeljek, dne 7. decembra ob 10 dopoldne. R. L. P.

Dr. Stojadinović v Nišu

Niš, 4. decembra. AA. Davi se je z brzim vlakom pripeljal v Niš s svojo gospo predsednik kraljevske vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović in se je takoj odpeljal v tobačno tovarno, kjer ga je sprejel ravnatelj Arlonović in mu razkazal vse oddelke tovarne. Predsednik je ostal v tovarni okoli dve uri, nato je pa odšel v mostovsko delavnico, kjer ga je sprejel šef delavnice inž. Vlačević. Predsednik si je ogledoval tovarno okoli eno uro, nato si je pa ogledal železniško delavnico, kjer ga je sprejel upravnik A. Jovič. Po ogledu se je ob 13.30 odpeljal v bansko palačo. Ban moravske banovine je njemu na čast priredil v banski palači svečano kosilo, ki so se ga udeležili tudi armadni general J. Kostić, župan D. Zivković, generalni ravnatelj monopolne uprave g. Rašić, banov pomočnik g. Paštrovič in več uglednih osebnošt. Ob 16.30 sta dr. Milan Stojadinović in njegova gospa obiskala go. Cvetković, nato sta se pa odpeljala v Niško Banjo, kjer so jima priredili večerjo v vili odvetnika Momčila Jankovića. Ponoči ob 1.30 je dr. Stojadinović odpotoval nazaj v Belgrad.

Zadnje občinske volitve

Belgrad, 5. dec. m. Jutri bodo zadnje občinske volitve v donavski in vardarski banovini in v 76 občinah dravske banovine. Volivna borba je najbolj živahna v donavski banovini. Zato je pričakovati v tej banovini veliko volivno udeležbo. Prav tako v vardarski banovini. Po poročilih je razpoloženje prebivalstva v teh banovinah takšno, da bo JRZ žela lep uspeh.

Volitve v mestno zastopstvo

Pred nekaj dnevi smo poročali, da bodo na pomlad drugo leto najbrž volitve v zastopstva samostojnih mest. Po natančnejših poročilih pa smo izvedeli, da bodo te volitve v začetku marca. Kmalu po teh volitvah naj bi bile še volitve v banovinska zastopstva.

Izmišljena „izjava“ predsednika vlade

Belgrad, 5. dec. AA. Intervju, ki ga je prinesel današnji »Petit Parisien« in ki naj bi izvirao od predsednika vlade in zun. ministra dr. Milana Stojadinovića, in ki ga je baje dal poročevalcem italijanskih listov, je popolnoma izmišljen.

Osebnosti

Belgrad, 5. dec. m. Ministrski predsednik dr. Stojadinović je danes dopoldne sprejel madžarskega poslanika von Alta, ki je ob tej priliki predstavil dr. Stojadinoviću šefa madžarske delegacije, ki vodi pogajanja pri nas za sklenitev nove trgovinske pogodbe, g. Nikula.

Belgrad, 5. dec. m. Prestavljen je dosedanji ljudskoškolski veroučitelj g. Alojzij Plantarič iz Belgrada na ljudsko šolo v Kočevje.

Belgrad, 5. dec. m. Prestavljeni so po potrebi službe: za vršila dolžnosti inženjerski poročnik Josip Gomzi, za intendant 8. topniškega polka podporočnik Jožef Butković in za vršila dolžnosti poveljnika bregalniške avtomobilske čete pehotni kapetan II. razr. Anton Metelko.

Belgrajske vesti

Belgrad, 5. dec. AA. Naša parlamentarna delegacija se je s svojim voditeljem Stevanom Čirčcem vrnila iz Bukarešte, kjer se je udeležila proslav romunskega narodnega praznika.

Belgrad, 5. dec. m. Med člani Društva lastnikov belgrajskih hiš in zemljišč ter belgrajsko občino je prišlo do spora radi nove uredbе, ki jo je belgrajska občina sprejela in s katero je zvišala tako za preveč porabljeno vodo. Društvo je svoje člane pozvalo, naj občini ne plačajo teh povškov. Ker bo radi tega spora moglo priti do tega, da bo mestna občina prisiljena zapreti vodo, je verjetno, da se bo v spor vmešala tudi oblast in stvar pravniško rešila. Znano je, da belgrajski hišni posestniki dolgujejo za vodo mestni občini 28 milijonov dinarjev.

Belgrad, 5. dec. m. Na tukajšnjem okrajnem sodišču je bil danes podpisan sporazum med belgrajsko občino in Osrednjim uradom za zavarovanje delavcev v Zagrebu zaradi najetja posojila 30 milijonov Din. ki ga bo belgrajska občina dobila pri SUZORu. Belgrajska občina bo porabila to posojilo za plačilo dolgov v znesku 11 milijonov Din OUZD v Belgradu, ostali del posojila pa bo občina porabila za zidavo pet novih ljudskih šol in za razširitev dveh ostalih ljudskih šol, dalje za otroško zavetišče ter ambulanco in dovršitev mrtvašnice.

nejša zagotovitev izmenjave pridelkov med Jugoslavijo in Francijo. Obe delegaciji proučujeta samo še podrobnosti. Podpisana bo 10. decembra. Podpisal jo bo trgovinski minister dr. Vrbanić in francoski trgovinski minister Bastid.

Pri obolenjih

v sled prehlada, kakor pri hripi, nadalje pri irganju udov, bolečinah v boku, pri glavo- in zobobolu jemljemo »Nibole« tablete Bahovec. Toda tudi pri reumi, gihti in išiasu ublažujejo bolečine.

Proti bolečinam vzemite torej še danes NIBOL tablete Bahovec. Zahtevajte v lekarnah izrecno prave Nibol tablete Bahovec v originalnih stekleničkah, 20 tablet 20 Din ali 40 tablet 34 Din, z napisom proizvajalca: Apoteka Sr. L. Bahovec, Ljubljana.

Sr. br. 17816/35.

Domači odmevi

Celje, 5. decembra.

Odrpelo pismo

gospodu Leopoldu Brudermannu, podpredsedniku trgovskega združenja v Slov. Konjicah in tovarišem trgovcem v odgovor na »odrpelo pismo« v »Jutru« z dne 5. decembra 1936.

Nisem zagrešil ničesar, kar bi utemeljevalo zahtevo v »Jutru« podpisanega tovariša. Z mirno vestjo gledam na pitek poizvedb, Vi pa, tovariši, pričakujte sodnega poziva radi obrekovanja. Stvar je v teku. Ker pa vem, da je to samo politična gonja, ker se nisem udeležil takozvani »gospodarski listie (JNS, kar vendar zopet moti razrešitev župana Križniča), pričakujem, da bo znalo ljudstvo to ceniti in se zavedati svoje dolžnosti. Reklo bo: »Svoji k svojima.

Šumer Martin, trgovec in predsednik trgovskega združenja v Slov. Konjicah.

Neobjavljeno pismo dr. Mačka

Minister Dragiša Cvetković je na zborovanju v Gornjem Milanovcu dejal, da ima b. HSS dr. Maček popolnoma jasno stališče do narodnega edinstva in državne celote in da torej med njim in drugo stranjo, ki prihaja v poštev pri naši notranji ureditvi ali preureditvi, ni nobenih razlik, razen v pojmovanju notranje državne uprave. K tej ugotovitvi dodaja včerajšnji »Hrvatski dnevniki«: »Ob tej izjavi Dragiša Cvetkovića je treba imeti pred očmi tudi zelo značilno pismo, ki ga je te dni odpisal dr. Maček v zvezi z občinskimi volitvami. V tem pismu, ki je zelo karakteristično in važno, je dr. Maček razložil svoje stališče na način, ki ne dopušča nobenega dvoma več. Če torej upoštevamo ta govor Dragiša Cvetkovića in pismo dr. Mačka, je položaj popolnoma jasan.« Pisma samega, ki naj bi odstranilo vse dvome in nejasnosti, pa v javnosti še nismo mogli zaslediti.

Posrečen korak volilcev

Po volitvah v zetski banovini je tamošnji ban izjavil, da je vsa zetska banovina trdno združena v ideji državnega in narodnega edinstva. Ker še ni daleč za nami doba, ko so bili državljani razdeljeni v pristaje državnega in narodnega edinstva (to so bili »državotvornici« in nasprotniki (to so bili »protidržavni elementi«), bi človek mislil, da so imeli v zetski banovini plebiscit za državo ali pa proti državi. Toda ne, bile so navadne občinske volitve, kjer gre zato, kdo naj bo v bodočih treh letih župan. Če torej danes ban sam ugotavlja, da so se državljani izrekli za državno edinstvo, je to dokaz, da so se tam vodile občinske volitve v znamenju plebiscita, da so na eni strani kandidirali tisti, ki so za edinstvo države in naroda, na drugi strani pa tisti, ki so proti in da so se državljani k sreči izrekli za prvo stran. Že večkrat pa smo rekli, da je to razlikovanje zlonamerno in v tiski za opravičilo svojega nepotrebnega in škodljivega obstoja vpeljala samo JNS in da je po celi državi padlo v prah, kakor hitro je JNS izgubila oblast. Po tem takem »protidržavni elementi« samo še v zetski banovini, pa še tam v manjšini. Za zetsko banovino bi bila torej JNS še kar potrebna, saj je ta najbolj znala braniti državo pred »protidržavnimi elementi«, celo tam, kjer jih ni bilo. Menda njeno državljansko-vzgojno delo tudi tam ne bi odpovedalo, kjer so se izjemoma ohranili do današnjega dne.

Zahvala

Dolžnost mi velepa, da se tem potom zahvalim požarnim brambam, ki so si pridobile neprecenljive zasluge s tem, da so z uspešnim nastopom lokalizirale požar, ki je izbruhnil dne 5. t. m. ob pol 7 zjutraj v moji tovarni. Mokronoška gasilská četa je bila par trenutkov po izbruhu požara in danem signalu na licu mesta. Pod spretnim vodstvom g. Frana Majcena in g. Ivana Šetine se je moštvo odlično izkazalo. Delati so naporno in kljub nevarnosti neumorno ter roko v roki z mojim tehničnim personalom in delavci, katerih požrtvovalnost naj posebej naglasim. Tem skupnim naporom je uspelo, da je bil požar kmalu zatrt. Navedeno dejstvo najbolj ocenjuje visoko moralo gasilcev in mojih uslužbencev. Motorna brizgalna in ostalo gasilsko orodje je tudi brezhibno funkcioniralo.

Gasilska četa iz Sv. Roka je prispela na mesto požara z brzino, ki je nerazumljiva, lahko pomislimo, da je imela na razpolago samo konjsko vprego. Posegla je hitro in spretno v akcijo in je bila domači četi v močno oporo. Moja iskrena zahvala naj velja požarnima brambama iz Mirne in St. Ruperta, ki sta točno prispeli na lice mesta, kakor tudi onim iz Trebnjega, Sevnice, Velike Loke in Novega mesta, ki so bile še na potu. Zahvaljujem se trgovcu g. Franu Štrebu in g. cest. nadzorniku Francu Skoforec, ki sta odbržela z motornim kolesom, da alarmirata sosedne požarne brambe, enako g. načelniku Antonu Rutarju, ki je ob prvem signalu sirene iz lastne inicijative obvestil one ob železniški progi. Naj poudarjam uslužnost gospodične poštarice in poštarja, ki sta kljub rani uri uspela, da pokličeta gasilce. Zahvala gg. orožnikom, ki so posegli v akcijo in nudili vsi pomoč. Prijetno me je dojmila požrtvovalna pomoč, ki so jo nudili vsi tržani. Skratka: Vsem, prav vsem, ki so pripomogli, da se je preprečila še večja požarna katastrofa, moja iskrena zahvala.

Mokronog, 5. decembra 1936.

Savel Kalin, lastnik mokronoške tovarne usnja.

Cena ni merodajna pač pa kvaliteta.

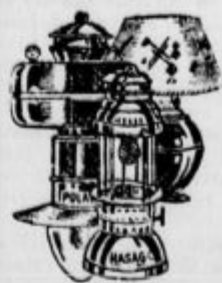
ORIGINALNE

Polar in Hasag

SVETILKE

nudijo to, kar se od njih pričakuje.

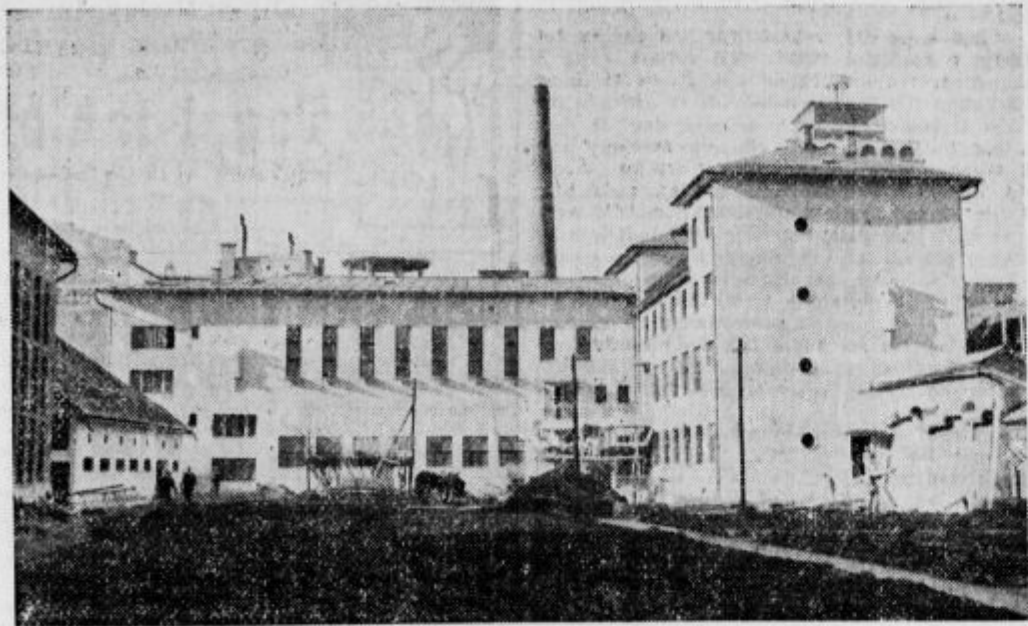
PETRO-LUX k. d. Zagreb, Radnična ulica 9 - Telefon 7250

Varujte se manj vrednih posnetkov!

Nova prosvetna dvorana v Ljubljani

Blagoslovitev in otvoritev študijskega zavoda „Collegium Seraphicum“ in frančiškanske dvorane

Na frančiškanskem vrtu, prav v središču mesta, je nastala mogočna stavba, zazidanih je 14.750 kub. metrov in 830 m² površine — Collegium Seraphicum in nad pasažo velika dvorana, ki naj služi tako župnijskim organizacijam kakor kulturni Ljubljani.

Nad vhodom pasaže, kjer stoji tako izredno posrečeno delo akad. kiparja Borisa Kalina: sv. Frančišek Asiški, blesti pozdrav frančiškanskega reda: PAX ET BONUM — MIR IN DOBRO. Tako po frančiškanski ulici kakor po vsej dolžini pasaže so nameščeni odlično urejeni trgovski lokali, nekateri naravnost z izbranim okusom opremljeni. Teh lokalov je devet. Pasaža žal še ni predrla v Prešernovo ulico, v kljub temu, da je do tja le nekaj metrov. Zdi se nam, da manjka dobre volje, zakaj mesto bi s tem brez dvoma pridobilo in živahni promet prav na vogalu ob glavni pošti bi bil znatno razbremenjen. Marsikdo je sprva imel pomisleke sredi mesta zidati velik kolegij za mladino. Toda sedaj, ko stoji pred nami ponosna in lepa resničnost, pomislekov ni več. Samostanska dalekovidnost je računala: centrum mesta ostane — tu so šole, tu je univerza, tu je vseučiliška biblioteka; čas je zlato, zato tu študijsko središče. V kolegiju se nahaja namreč konvikt, ki obsega prostor za 40 dijakov z vsemi udobnostmi, ki ga zahteva sodobno urejeni zavod. Spalnice so svetle in zračne, do skrajnosti praktično urejene in možnost najbolj negovane čistote s krasnimi kopalnicami in prhami skrbno upoštevana. Dnevni prostor, kjer se dijaki uče, je tako odlično urejen, da je res veselje pogledati to oblikovanje in uporabnost prostora. V drugem in tretjem nadstropju se nahaja pravi kolegij — klerikalna provincija sv. Križa. Celice je 82, obenem prostor za p. magistra in prostorna soba za rekreacijo. V tretjem nadstropju je na vrtno stran velika terasa za sončenje in za študij, obenem prirejena za cvetlični okras na vrtno stran. Še podstrešje je izbranjeno in tudi tam je dana možnost, da se napravijo poleg že obstoječih celice še majhne mansarde s posebnimi okenci.

Pozabiti ne smemo, da je v frančiškanski ul. še poseben vhod, ki je namenjen za kuhinjske prostore in za karitativno pisarno. Elizabetna in Vincencijeva konferenca za župnijo Marijinega Oznanjenja sta namreč tako preobloženi z delom, da župna pisarna skoraj ni bila več urad, temveč le še zavetišče za vse mogoče težave... Stranke so seveda pri tem trpele in se tudi pritoževale zaradi dolgega čakanja. Niso bili redki dnevi, da je bilo eno samo dopoldne do 110 ljudi na ta način odpravljenih. Sedaj bodo članice in člani za obe konferenci izmenoma na razpolago strankam, da bo tudi karitativno delo karmoe smoteno ure-

školjko za koncertne prireditve. Predprostor pred dvorano je opremljen z zrcali, stene so lepe oranžne barve, v stranski steni je utopljen poseben okvir, od strani lepo osvetljen, in kaže nekaj svojevrstnega — napis: »Sveta si zemlja slovenska«, in pod napisom zemljevid vsega slovenskega ozemlja. Dvorana in predprostor sta kurjena s toplim zrakom, ta naprava ima prednost enakomerne toplote in možnost dvorano v vročih mesecih tudi s posebno napravo prijetno hladiti.

Za odrom so iz pasaže dostopni prostori s posebnim stopniščem, sejne sobe za posamezne organizacije. Prav v podstrešju je lična mansarda, urejena kot šivalnica za Elizabetno konferenco. Tu bodo pridne roke odloženo obleko urejale, popravljale, da pride tudi še tako skromen dar do veljave.

Ob tej priliki moramo poudariti, da je ljubljanska frančiškanska župnija največja v celni provinciji in ker je obenem študijsko središče, naj ima redovna mladina kar pred očmi vzorno urejeno župnijo in dušno pastirsko delo z vsemi sodobnimi pripomočki od socialnega skrbstva do prosvetnih večerov.

Svečana otvoritev danes popoldne je namenjena ne samo frančiškanski župniji, temveč Ljubljani kot celoti in je obenem tudi izraz volje, kako hoče red očetov frančiškanov po navodilu svetega očeta Frančiška: »Non solum sibi vivere, sed et alius proficere« — ne samo samim sebi živeti, temveč tudi drugim koristiti, slej ko prej uravnati svoje delo.

Še nekaj besed bodi posvečenih arhitektu ing. Ladu Khamu, ki je to stavbo v celoti zamislil in jo po ideji stavbnega gospodarja mojstrsko završil. Stavbna dela je vršila tvrdka Miroslav Zupan, tesarstva, mizarstva, steklarska, pleskarska in železna dela so bila razdeljena med odlične in priznane ljubljanske mojstre.

Vrtna stran, ki pa zaradi klavzure ni dostopna ljubljanskemu občinstvu, ima pa kot posebnost devet mask, ki so nameščene nad dvoranskimi okni, in prekrasni kip Janeza Dun Skota (Boris Kalin), velikega učenika frančiškanskega reda in zagovornika Brezmadežnega spočetja. Pod dvoranskimi okni desno od kipa Skotovega pa blesti napis, vzlet iz preroka Danijela: »Tisti pa, ki jih mnogo poučujejo v modrosti, resnici, dobroti in lepoti, se bodo svetili kakor zvezde na nebu vse večne čase.« Fasada, ki gleda proti Miklošičevi cesti, pa nosi morda najbolj dovršeno delo akad. Borisa Kalina kip naše Ljube Gospe z Jezusom v naročju. Kip sam brez podstavka meri 2,60 m. Podstavek objema napis: »Naša ljubezen Tebi Gospe.«

Naj božje dele s svojo ljubo materjo blagoslovi vse one, ki so Collegium Seraphicum zamislili, ki so premagovali ovire, ustvarjali in delali zanj skozi dolge mesece in leta in naj bo to delo v rast mlademu cvetju na frančiškanskih vrtovih.

Boris Kalin: Služabnik božji Janez Dun Skot, OFM, imenovan Doctor subtilis.

jeno. Pod pisarno je nameščena tudi posebna kuhinja za onemoglo in stare ljudi. Prostora je za 24 oseb. Vhod v konvikt sam je v pasaži, pod pasažo samo so kleti, na eni strani za trgovine, na drugi strani za hišne potrebe. V kletnih prostorih je tudi velika naprava za centralno kurjavo. Nad pasažo, na vrtno stran, se nahaja 22,50 m dolga in 11,50 m široka dvorana z balkonom in galerijo. Prostora je v dvorani za cca 800—850 ljudi. Dvorana sama je izredno okusno opremljena, vendar to ni razkošje, ki je nesmoteno, temveč le skrb za kar večjo uporabnost in domačnost dvorane. Brez dvoma je tudi v tem dalekovidnost stavbnega gospodarja in volja arhitekta, da se napravi prostor, ki bo res služil svojemu namenu. Tako župnijskim organizacijam kakor tudi kulturnim potrebam Ljubljane, tako za koncerte kakor tudi za prireditve ljudskega odra, Kat. akcije, III. reda, kongregacij, to je za ljudstvo, ne samo za izbranec sveta. Strop je ves v kasetah, enako je z gladko orehovino opažena stena na obeh galerijah balkonov in ves parter. Oder sam je opremljen z vsemi tehničnimi pripomočki, ki so potrebni za dostojno igranje večjih iger in tudi s posebno

Slovenci v Franciji

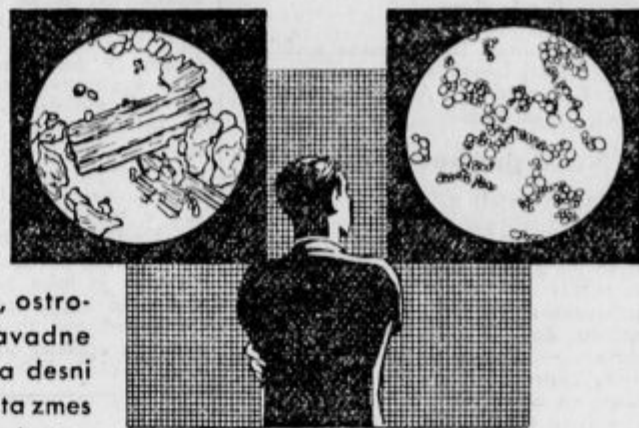
poslušajo radio Ljubljana in se zahvaljujejo za lepe pozdrave

Merlebach, 3. decembra.

Opozorjeni po zadnji številki »Rafaela« in po našem izseljenskem duhovniku, ki nas je še v cerkvi opozoril na radijski večer za izseljence, smo komaj čakali pri aparatih, da slišimo zopet besedo iz domovine. Ker je bila jasna noč, smo takoj vedeli, da ne bomo prav dobro slišali. Sedeli smo v topli kuhinji dve slovenski in ena francoska družina. Izseljenski večer je otvoril Ciril Metodov zbor s krasnimi pesmimi nekaj čez 9 (tam 10). Ker sta poslušala pesmi dva navdušena pevca našega daleč naokrog znanega pevskega društva »Triglava«, smo z vso pazljivostjo sledili petju. Takoj v prvi pesmi nam je bilo jasno, da ima imenovani zbor sijajne moči in da mora imeti dobrega dirigenta, njemu in celemu zboru najprisrčnejša naša zahvala! Prvo in drugo pešmo smo slišali prav dobro — dasi je neka italijanska postaja neprestano motila oddajo, tretjo pesem (kdaj Zvečarji prišel bo) pa nam je naenkrat »burja« vzele — slišali smo začetek in konec. Četrta nam ni bila prav znana — ko smo jo pa slišali, zbor se takoj navdušili zanj in jo bo naš cerkveni zbor že ne letos — pa drugo leto tudi zapel.

Oglasil se je nato naš priljubljeni vseučiliški profesor gosp. dr. Slavič. Takoj s pozdravom nas je spravil v dobro voljo: Dober večer — Bog daj! Kot bi bili doma smo odgovorili — Bog daj, Bog daj! Izborni ste govorili, gospod profesor! Z odprtimi ustmi in ušesi smo poslušali, da nam ne bi ušla kaak beseda. Ko ste nam govorili o našem dišečem kruhu in belem mleku, so se nam res »sline

Razsodite sami!

Mnogokratno povečano

Na levi okorna, ostro-roba zmes navadne zobne kreme, na desni fina, skrbno zmlata zmes Sargovega Kalodonta.

Ako pomislite, koliko morajo zdržati zobje s čiščenjem ne samo v enem letu, temveč v vsem življenju, tedaj ne boste več odlašali da uporabljate vedno Sargov Kalodont. Kajti pri Sargovem Kalodontu veste: izredno fina sestavina polira zobno sklenino zares prizanesljivo. Neštetokrat preizkušeni sulforicinoleat, ki ga v naši državi vsebuje edino Sargov Kalodont, odpravi in prepreči nevarni zobni kamen, ki je vzrok tolikih velikih zobnih bolečin.

* Pozor! Poskusite enkrat novo ustno vodo Kalodont. Koncentrirana sestavina, zelo varčna v uporabi, razkužuje in ugodno osvežuje.

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

DOMAČI IZDELEK

Delo jim dajmo - ne podpor

Ljubljana, 2. decembra.

Ko smo pred dnevi napisali članek o potrebi pobiranja brezposelnosti in delomrznosti z zaposlitvijo in o tem, da naj bi se ukinitve podpore, smo se zavedali, da bomo zadeli v gotovih krogih na odpor. Ze takoj istega dne, ko je članek izšel, so razni socialistični voditelji in strokovni tajniki, ki predstavljajo delavstvo v plenumu Delavske zbornice, z vsemi mogočimi argumenti pobijali idejo delovnih taborišč in delavskih bataljonov, češ, da so protisocialni, nehumani, nedemokratični in da bi škodovali medzam redno zaposlenih delavcev. Govorili so tudi o ponižanju dela, ki mora biti svobodno in nepriljudno. V nedeljo pa so socialistične strokovne organizacije sklicale celo zborovanje v Delavsko zbornico. Ker je ideja uvedbe obveznega dela izšla od dr. Voršiča in dr. Adlešiča, poročča o tem zborovanju z naslodo torkovo »Jutro«, ki trdi z velikim naslovom »Brezposelnost delavci odbijajo načrt delavskih bataljonov in delavskih taborišč«.

Na zborovanju je bil glavni govornik mestni svetnik g. Likar, ki je kritiziral socialno politiko mestne občine.

Gospodje socialisti so v bridki zmoti. V en koš mečejo brezposelnost in delomrznost in vendar je med njima znatna razlika. Brezposelnost je tisti, ki bi rad delal, pa ne dobi dela, delomrznost je pa tisti, ki noče za delo prijeti, tudi, če se mu delo ponudi, pa se raje preživlja z beračenjem, z nadlegovanjem in s kriminalnimi prestopki. Naših socialistov izkušnje njihovih somišljenikov po drugih državah niso prav ničesar naučile, ker socialisti, ki se predstavljajo za zastopnike delomrznih ljudi, ne vedo, da so bili prav ti elementi glavni kader demokraciji sovražnih gibanj in da so ti uničili po nekaterih državah demokracijo in s tem seveda tudi socialistične stranke!

Kaj je bolj moralnega, kakor pa delavcu mesto podpore dati delo, čeprav minimalno mezdno 20—25 Din na dan in mu s tem vrniti občutek, da si je svoj kruh sam zaslužil. Resnični brezposelnosti bo za tako delo rad prijel, delomrznost pa se bo tega dela izogibal. Razumemo, da se nekateri socialistični voditelji boje, ker bi s tem izgubili svoj vpliv nad brezposelnimi. Kaj takega se seveda na mestnem socialnem uradu ne bo nikoli več dogajalo, ko so pripadniki neke strokovne organizacije na stopnicah v Mestnem domu vpraševali trume proslavcev, ali imajo članske izkaznice te in te organizacije.

Govorniki, ki zabavljajo čez delavske tabori-

šča in delavske bataljone, ne vedo za noben drug izhod, temveč zahtevajo le podpore za brezposelnost. Le pogledimo, kaj je dolga brezposelnost napravila iz množice delomrznost: po ljubljanskih ulicah vedno vidimo vse polno propadlih elementov, ki sleherni vinar napravijo za gorilni špirit, ga mešajo z vodo in to brozgo potem pijo. Sleherni se zgraža nad vedenjem teh ljudi, ki polegajo po jarkih, ob belem dnevu kvantajo in preklinjajo ter nadlegujejo pešce. Za te ljudi se torej boje socialisti, da jih ne bi mestna občina ali banovina spravila v delovna taborišča, kjer bi jih odvabili gorilnega špirta in privadili zopet dela. Nihče ni proti socialnim podporam za onemoglo, za družine, za otroke, za reveže, in vemo, da so sedanje podpore vse premajhne. Toda, da bi zdravim moškim javne podpore dajale potuho, ko čaka toliko dela, je pa več kot preveč zahtevano. Ustvariti moramo tak sistem, socialnega skrbstva, da bo sleherni, kdor more delati, delo tudi dobil, bodisi prostovoljno, zagrnjeni delomrznost pa prisiljeno. Ako je mestna vrtnarija odpustila nekaj delavcev zaradi pomanjkanja kreditov, je to obžalovanja vredno in ravno zato zahtevano, naj gredo vse socialne podpore, ki jih prejemale odrasli zdravi moški, izključno v fond javnih del, s katerimi naj se financirajo dela po ljubljanskih parkih in vrtovih, po cestiščih in takih napravah, kjer to delo ne bi konkuriralo redno zaposlenemu delavstvu. Redno delavstvo se kljub socialistični demagogiji zaveda, da bi tako delo ne škodovalo medzam redno zaposlenih delavcev, temveč nasprotno: s prilegitvijo brezposelnih in delomrznost k javnim delom bi se zmanjšal pritisk delavstva na delovnem trgu in delodajalci bodo tako prisiljeni plačevati svojim delavcem boljše mezde, ko ne bodo na ulicah videli več toliko brezposelnih, ki sedaj najbolj ogrožajo delavske mezde.

Zlati jubilej Kmetijske šole na Grmu

Kakor je naš list nedavno že poročal, praznuje Kmetijska šola na Grmu pr. Novem mestu v nedeljo, dne 13. decembra slovesno svojo 50 letnico. Zavod se za ta pomembni praznik skrbno pripravljajo. Po določenem sporedu se proslava prične z prejšnji dan s slovesno mašo zadušnico za vse pokojne ravnatelje, učitelje in učence v farni cerkvi v Šmihelu. Zvečer istega dne bo šolsko poslopje — stara grmska graščina — slavnostno razsvetljeno; glavna proslava bo pa naslednji dan, dne 13. decembra, n se bo pričela ob pol 11 s slovesno službo božjo v Šmihelu; nato bo ogled zavoda in njegovih naprav in skupno sponzorsko slikanje, končalo se bo pa s skupnim kosilom. Ravnateljstvo je pripravilo obširno jubilejno poročilo o razvju in delu šole od ustanovitve dalje, ki bo obsegalo celo knjigo in imelo zaradi odličnih sodelavcev umetniško in zgodovinsko vrednost.

Grmska kmetijska šola v polni meri zasluži, da se njen zlati jubilej čim slovesneje proslavi. Saj je od ustanovitve dalje edini kmečki strokovni vzgojni zavod v bivši Kranjski in poznejši ljubljanski oblasti za kmečke mladiče, ki bodo pozneje postali gospodarji na svojih domovih. Poleg tega pa tudi med vsemi podobnimi ustanovami edini na slovenski zemlji, ki je bil ves čas popolnoma slovenski tudi v bivši monarhiji, kar je treba še posebej naglasiti. Ponosno število blizu 1000 absolventov, ki so v ogromni večini ostali zvesti svojemu poklicu in so danes večji del dobri, vzgledni gospodarji, je zadosti močen razlog, da se proslava čim slovesneje izvrši.

Vsi, ki so kdaj živeli pod široko streho grmskega gradu, so iskreno vabljeni, da s svojo navzočnostjo povečajo sijaj slavnostnega dne. Pa naj bodo učitelji in učenci. Ta dan je njihov praznik. Prav posebno bi bilo na mestu, da kar v strjeni vrsti pridejo bivši učenci prvega povojnega desetletja. Na noge tedaj! Ce vaš nekdanji skupni dom praznuje tako pomemben praznik, se to ne sme zgoditi brez vas, ki vam je zavod namenjen!

Da bo pa mogoče vse potrebno pripraviti, mora vodstvo šole vedeti koliko bo udeležencev — gostov. Zato je treba, da vsak takoj sede in napiše na ravnateljstvo karte z naznanilom, da pride. Čas je samo še do 8. t. m.

Vrata grmske kmetijske šole so odprta: pridet!

— Pri zaprtju motnjah v prebavi vze mite jutraj na prazen želodec kozarec na ravne »Franz-Josef grenčice«.

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 6. decembra; (2. adventna nedelja).
Miklavž (Nikolaj), škof; Leoncija.
Ponedeljek, 7. decembra: Ambrozij, škof in
cerkveni učenik; Urban, škof.

Novi grobovi

Magistratni ravnatelj v. p. g. Ivan Lauter je včeraj zjutraj ob 1/3 za vedno zatisnil svoje oči. Pokojnik, ki je svoj čas služboval pri dunajski policiji in so ga kot strokovnjaka poklicali na ljubljanski magistrat, je bil odlični in nad vse vreden in nepristranski uradnik, pa tudi dober žel svojim podrejenim. Zato je bil vsesplošno spoštovan in upoštevan. — Pogreb blagega pokojnika bo v ponedeljek, 7. decembra ob 1/3 popoldne izpred mrtvašnice na Stari poti 2 na pokopališče k Sv. Križu. — Blag mu spomin! Žalujemo naše globoko sožalje!

V Galiciji pri Celju je umrla po kratki bolezni gospa Nežka Videmšek, roj. Rezman, šivilja. — Pogreb bo v ponedeljek ob 10. — Naj v miru počiva!

Pri Sv. Primožu pri Sv. Juriju ob j. ž. je umrla gospa Uršula Urleb, posestnica. Pokojna je bila dobra krščanska mati, ki je vzgojila enajst otrok, od katerih je eden župnik na Dobrni. Naj ji bo Vsemogoči za vsa njena dobra dela bogat plačnik. Pogreb bo v ponedeljek, dne 7. decembra ob 10 dopoldne iz hiše žalosti pri Sv. Primožu na pokopališču v Sv. Juriju ob j. ž. Žalujemo naše iskreno sožalje!

Osebnosti

Poročila sta se v litjski župni cerkvi vrla prosvetlarja in cerkvena peva g. Franci Pretner in gđ. Angelca K. s. Za priči sta bili litjski župan g. Hinko Lebingar in predilniški mojster g. Tone Jelencar. Poročno obredje je opravil gosp. župnik Vinko Lovšin. — Pri poročnem obredu so cerkveni pevci s kora zapeli svojima dolgoletnima sodelavcema krasno nastudirani poročni pesmi. Mladoporočencema želimo vso srečo.

Na električnem oddelku univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani so bili diplomirani za inženirje elektrotehnike gg. Črničoj Adolf iz Ljubljane, Kozelj Marijan iz Ljubljane in Vučič Odon iz Ljubljane. Iskreno čestitamo!

Iz banovinske službe: Banovinski svetnik Pokorn Ivan pri komisiji za agrarne operacije v Ljubljani je bil napredoval v IV. skupino 1. stopnje. — Banovinski učitelj kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu Vrisk Karol je napredoval v VII. položajno skupino. — Banovinski tehnični pristav inž. Šoberl Adolf pri eskem cestnem odboru v Celju je bil premeščen k eskemu cestnemu odboru Maribor. — Tehniški uradniški pripravnik pri eskem cestnem odboru v Smarju pri Jelšah je bil premeščen k eskemu cestnemu odboru Celje. — Za banovinskega uradniškega pripravnika - veterinarja je bil postavljen za sodni okraj Mokronog Dolenc Milan s sedežem istotam. — Žogmajer Ana, banovinska uradnica pri zdrav. domu v Mariboru je bila premeščena v splošno bolnico Maribor. — Upokojeni so bili: Muhič Ignac, zvančnik pri tehničnem oddelku okrajnega načelstva v Ljubljani. Križan Janko, agrarni uradnik VIII. položajne skupine; Smauc Franc, sluga pri okrajnem načelstvu v Ljutomeru.

služka, kar je za naše delavstvo hud udarec. — Upajmo pa, da se bo obratnemu ravnatelju g. Josipu Douthu le posrečilo najti za to odpuščene delavce v doglednem času dela in kruha, da ne bodo v zimskem času ostali brez zaslužka na cesti, ker smo prepričani, da bo centrala v Zagrebu in na Dunaju le uvidela, da pri malo dobri volji in manjšemu dobičku lahko vzdrži polno obratovanje, kar bi prišlo v dobro ne samo delavstvu, ampak tudi tujemu kapitalu, ki je investiran v litjski predilnici in šentpavelski tkalnici.

Društveni koledarčki za l. 1937. so pravi priročni kašpot slehernemu društvenemu delavcu. Vsebinsko je letos samo praktična, obsega vsa navodila za knjižničarje dalje glede prireditve, gledde prireditve, gledde avtorskih taks, glavne navsele za opremo odra itd. Društveniki, segajte po svojih koledarčkih!

Vsakemu ni mogoče iti
v kopališče.

vendar

more usak žrtvovati Din 100.— (20—25
velikih steklenic) ter mesec dni piti mesto
druge vode našo znamenito

RADENSKO
z rdečimi srci!

Dekanjski odbor prosvetnih društev za dekanijo Moravče bo ustanovljen v sredo, dne 9. decembra ob 10 dopoldne v dvorani Ljudskega doma v Moravčah. Tega sestanka naj se udeležijo predsedniki in tajniki prosvetnih društev moravške dekanije.

Božične razglednice iz založništva Prosvetne zveze so na razpolago v 2 izdajah. Zahtevajte po vseh trgovinah in trafikah za božič in novo leto. Trgovci in oni, ki razpečajo do 100 komadov razglednic, dobe običajen popust.

Osebam, ki se ne morejo zadostno kretati, pa trpe vsled tega na zaprtju in motnjah pri prebavi, združenimi s pomankanjem teka, nudi večtedensko zdravljenje z naravno »Franz-Josefovo« gredko vodo zelo dobre uspehe. Uživa se dnevno 1 čaša »Franz-Josef« gredke vode zjutraj na tešče ali zvečer, preden greste k počitku. Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Knjige za izseljenice zbira Prosvetna zveza v Ljubljani. Lani se je posrečilo zbrati 8 zabojev knjig, katere je Zveza poslala izseljeniškim društvom kot božični dar. Od vseh strani se oglašajo naši izseljenci s prošnjo, pošljite nam slovenskih knjig in listov. Preglejmo svoje knjižnice in poklonimo književni dar za naše izseljenice. Na željo pošlje Prosvetna zveza iskat knjige tudi na dom, sicer pa sprejema Prosvetna zveza darove od 8 do 12 in od 2 do 7.

Najcenejši nakup manufakturnega blaga — Jos. Petkosič, Ljubljana, Stari trg 4.

»Slovenec« dne 1. dec. t. l., da se izvoli oglašiti v pisarni SPD na Aleksandrovi cesti, kjer prejme vsa podrobna pojasnila o tehtnih razlogih, ki so povzročili izpremembo v oskrbništvu Colzove koče.

Da boste stalno zdravi je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvice, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in sl. Radenska vam brani zdravje in mladostno svežost.

300 knjig »II. evharistični kongres za Jugoslavijo v Ljubljani 1935«. 300 velikih knjig o ljubljanskem evharističnem kongresu (vrednost vsake knjige 160 Din) je določenih za nagrade pri velikem srečlovu, ki bo v nedeljo, dne 20. dec. tega leta. Po vsej Sloveniji kupujejo srečke z največjim zanimanjem in upanjem. Srečke so po 2 Din. Ponekod so organizirali prodajo po raznih društvih. Na več krajih z uspehom raznašajo srečke otroci. Za razprodajo so primerne tudi zimske društvene prireditve. V Ljubljani se dobijo srečke pri Prosvetni zvezi, pri Kolodvorskem misijonu, na samostanskih portah in v nekaterih trgovinah. Prodajalci naj skrbijo, da pride denar za prodane srečke do začetka srečkanja (20. dec.) upravi srečolova v Grobljah pri Domžalah. Prav tako vse nerazprodane srečke. V Grobljah se naročajo tudi nove srečke.

Vinski sejem v Ivanjkoveh bo letos v torek, dne 19. januarja 1937. Te seje prireja vinarska združba »Jeruzalemcane in ta bo že dvanajsti. Ivanjkovi so v sredini ljutomersko-ormoškega vinskega okoliša in na sejmu se smejo ponuditi le vina iz tega okoliša. Letošnje vino se prav lepo razvija in je izvrstno. Pridelek je res bil majhen, vendar je še toliko zalag, da si bo lahko vsak interesen primerno zbral.

izletna pisarna v Ljubljani, hotel Slon, tel. 2645, priredi v prihodnjem letu zanimiva potovanja v Benetke, Nice, Monte Carlo, Rim, Grossglockner, Salzkaemgert, Pariz (4 krat), Češka, Dolomiti, Maria Zell, Sarajevo, Dubrovnik, poleg navedenih pa še več krajših potovanj po tuzemstvu, ki jih bomo pravočasno najavili. Pomnite, Okornovi avtoizleti so prijetni, zabavni, poučni, polni udobnosti in ceni. Zahtevajte podrobnejša pojasnila!

Naši gostje — kako jim strežemo, spisal S. M. D. Kump, učiteljica gospodinske šole. Ima 63 strani in 66 slik in stane v platno vezana 45 dinarjev. Založila jo je Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — To je po vojni prva slovenska knjiga, ki bo izpolnila veliko vrzel v gospodinski literaturi vsake gospodinje, to je o strežbi (serviranju) pri mizi in predpripravih za razne pojedine — banquete, čajanke ali v domačem krogu med prijatelji in znanci. Knjigo toplo priporočamo tudi kuharicam, gospodinskim pomočnicam in bivšim učenkam gospodinskih šol in tečajev ter nataricam in nataricam.

Pogrešan. Dne 21. novembra 1936 je gredel v šolo 13 letni učenec III. razreda višje narodne šole Adolf Knafeč, stanujoč na Koroški cesti št. 15 v Ljubljani, neznano kam odšel. Deček je majhne postave, blond, kratko ostrizen las in sivih oči. Obločen v siv jopič, kratko rjavo obrabljeno suknjo, kratke (do kolena) črne hlače, karirasto sivo srajco in sive čevlje na zadrgo. Deček se nahaja nekje na deželi pri kmetih. Komur je o fantu kaj znano, je naprošen da obvesti starše.

in ker se z njimi marsikatera jed hitro in lahko pripravi, so »Pekate« Jajnine gospodinjam kaj dobro došle.

Z. Preločeva nova nagrobnica »Vse na svetu mine« (III. izdaja) se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Besedilo skladbe je pogreb-nemu obredu primerno, uglasbitev resna in za izvajanje netežka.

Če enkrat izgubiš zobe, je vsako jadicovanje zaenkrat, zato jih čuvaj dokler je še čas e priznane CIMEAN zobno kremo.

Ljudske igre: »Crna žena«, »Za grunt« in »Carski sel« naročajte na naslov: Redenšek Ivan, Domžale. Igre priporočamo.

Skakalnico v Planici morajo priznati kot največjo na svetu, istotako pa morajo priznati, da je CIMEAN zobna krema najpopolnejša za nego zob.

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE
CELJE — LJUBLJANA — MARIBOR
OBRETNOST MERA ZA VLOGE ZNAŠA DO

5%

ZA VLOGE IN OBRETI JAMČI
DRAVSKA BANOVINA VSEM
SVOJIM PREMOŽENJEM IN
VSO SVOJO DAVČNO MOČJO.

Poštne radio-prijave se v zadnjem času znatno množijo. Največ jih je z znamko PHILIPS.

PROTEUS v elegantni vezavi je najlepše božično darilo! Cena letnika 75 Din. Naroča se pri Prirodoslovnem društvu. Dosedanji naročniki pa lahko izročijo kompletne letnike v vezavo bodisi Prirodoslovno društvu, bodisi knjigovodnji Zobjek, Dalmatinova 10. Vezava stane 15 Din.

Dol pri Hrastniku

Miklavžovo obdarovanje otrok naše fare bo danes takoj po večernicah. Vsi otroci bodo enako obdarovani in sicer otroci hrastniške dekleške, dolske, turške in kalske šole. Vsi z zanimanjem pričakujejo današnjega veselega dirindaja v dvorani. To bo res, kakor kaže veliko farno veselje.

Marijina proslava. Na praznik v torek bodo dekleta igrala v dvorani novo igro, ki jo je priredil Davorin Petančič: Zena s srcem. Zanimaj bo predvsem govorniški zbor in povsem nova scenerija.

Farna univerza ne bo imela predavanja prihodnjega nedeljo, temveč v nedeljo dne 20. decembra. Snov bo iz medicine, vstop samo za odrasle. Za to predavanje vlada že sedaj veliko zanimanje ne samo po Dolu, temveč tudi v sosednjih farah in še posebno med delavci v Hrastniku.

Volitve, ki so pri nas danes, ne razburjajo ljudi. Večina je zadovoljna z gosp. Malovrhom. Je skrajni želijo, da bi kompromisa ne bilo. Kdo ima prav, bo pokazala bodočnost.

Proti

revmatizmu, protinu,
išijas, boleznim vsled
prehlada, glavobolu

pomagajo znane

Togal-tablete

preizkušene v tu- in inozemstvu.
Dobivajo se v vseh lekarnah

Registr. S. br. 1347 24. I. 1936.

Za pet tihih minut

»Ubogim se blagovest oznanja; in blagor mu, kdor se nad menoj ne spotakne!« — Blagovest se oznanjuje sicer vsem, toda sprejemajo jo samo »ubogi«. Kdo so to? Mar tisti, ki jih najprej mislimo, ko slišimo to besedo? Eoangelij sam nam daje pojasnilo. V svojem govoru na neki galilejski gori, kjer je razglasil osnovno postavo svojega kraljestva, je Jezus dejal: »Blagor ubogim o duhu, kakaj njih je nebeško kraljestvo! Domovinska pravica o božjem kraljestvu terja, da človek, ki jo hoče pridobiti, ose dobrine ocenjuje po njih pravi prednosti; ose dobrine: duhovne in materialne, pečne in časne; terja, da v svojem mišljenju in življenju višjim daje prednost pred nižjim, absolutnim pred relatiivnim; terja, da sredstvo ne stavi tja, kjer mora stati namen in namena ne podreja sredstvu. — In blagor mu, kdor se nad menoj ne spotakne!« Mnogi, premožni se nad Zolčičarjem spotikajo prav zaradi te terjatve, ker oklepajo svoje življenje v tesne meje tostranosti, ker najvišjih duhovnih dobrin, zlasti nadnaravnih duhovnih dobrin, ne cenijo ali jih celo tajijo. — »Kakaj mnogi, o katerih sem pam že večkrat rekel, zdaj pa celo jokajo pravim, žite kot sorodniki križa Kristusovega; njih konec je spogubjenje, njih bog trebih in slava v njih osramočenju; oni mislijo posvetnost« (Fil 3, 18, 19). »Nebeško kraljestvo trpi silo in silni ga otmajo.« Ne tisti, ki so kakor trst, ki ga veter maje, tudi ne tisti, ki o zemeljskih dobrinah te ali one orste iščejo svojo največjo srečo, marveč tisti, ki pogumno gledajo v oči čisti resnici o življenju in smrti, o minljivosti in večnosti, in po njej uravnavajo svojo življenje.

K občinskim volitvam v Konjicah

Sobotno »Jutro« poroča na drugi strani, da je poslal razrešeni župan g. Križnič na »Slovenec« poročila uredništvu »Slovenec« popravek. Ker uredništvo tega popravka še ni sprejelo, posnemamo ugotovitve popravka po sobotnem »Jutru«, kjer navaja, da je bil saldo iz l. 1933 v znesku 2708 Din vknjižen na strani deveti. Mi to prav radi verjamemo. Zeleni bi le še to, da bi povedal g. Križnič, kje je vpisal ta saldo v naslednjem letu 1934. Nadalje mu prav tako radi verjamemo, da je bil prispevek banke uprave v znesku 20.000 Din vknjižen na strani 20. Vendar ne bi škodovalo, če bi nam g. Križnič hotel sporočiti, pod katerim datumom je bila ta vknjižba na 20. strani izvršena. Vemo namreč, da je bil prispevek nakazan v aprilu t. l. V petkovem poročilu je tudi »Slovenec« popolnoma jasno napisal, da je bila podpora banke uprave vknjižena v blagajniško knjigo, seveda na izrečno zahtevo in ob prisotnosti revizorja šele v mesecu novembru, najbrž na strani 20., kakor to poroča g. Križnič. Prav tako je res, da g. Križnič položil preostanek gotovine blagajne kmetijskega odbora v gotovini. Je pa seveda tudi res, da je pred tem hotel dati namesto gotovine dve zasebni hranilni knjižici za garancijo in da je gotovino prinesel šele drugi dan, potem, ko se revizor s hranilnimi knjižicami ni zadovoljil. Na »Jutro« radovednost, če bo »Slovenec« popravek g. Križniča priobčil pred volitvami, pa vljudno sporočamo, da na žalost »Slovenec« tega ne more storiti, ker popravka še ni prejel. V pričakovanju, da bomo prejeli popravek, v katerem bo napisano seveda le to, kar je res, in izpuščeno vse, kar res ne bi bilo všeč g. Križniču, obljublamo vnaprej, da ga bomo priobčili takoj, ko ga prejmemo.

Litija

K brisanju gosp. Petra Zivkoviča kot častnega občana litijske občine. Poročali smo, da je od ljudstva z ogromno večino izvoljeni občinski odbor trške občine Litija na svoji zadnji seji soglasno sklenil brisati častno občanstvo sedanjemu predsedniku JNS gosp. Petru Zivkoviču. Radi tega se je brez vsake potrebe najprej razburilo glavno glasilo slovenske JNS — »Jutro«, ki je napadlo načelnika kluba občinskih odbornikov JRZ gosp. Edo Glaviča, ki je brisanje predlagal. Za njim se je oglasil še »Slovenski Narod«, ki seveda po svojem pojmovanju ocenjuje ta sklep litijske občinskega odbora kot otročarijo, češ ali nimajo litijski občinski očetje nič pametnejšega za sklepati, ter je svojo odvisno kritiko še zabeležil z neokusnim ovčkom, češ da je ravno Zivkovič pripomogel bivšemu »nacionalistu« Glaviču do belega kruha. Da bo ta zadeva pojasnjena tudi onim, katerim ta sklep litijskega ljudskega parlamenta iz razumljivih razlogov ni po godu, ugotavljamo, da je bivši JNS arski občinski odbor, ki je bil izvoljen leta 1933 pri znanih občinskih volitvah le z nasiljem in pa ker so takratnega nosilca opozicijske liste in bivšega sedanjega ljudskega župana Hinko Lebingerja s tremi orožniki eskortirali in konfinirali tri tedne pred volitvami v Ptuj, pred dobrim pol letom radi kaprice in nagajivosti izvolil Petra Zivkoviča za častnega občana litijske občine, čeprav niso mogli navesti niti ene njegove zasluge za občino. Jasno je, da je moral od ljudstva izvoljeni občinski odbor ta iz strankarske nagajivosti storjen sklep razveljaviti, kar se je zgodilo ob spontan volji vseh 22 navzočih občinskih odbornikov ter ta sklep prav gotovo odobrava 98% litijskega prebivalstva. — Nedvomno je pač dejstvo, da sedanja občinska uprava ne more trpeti v svojem imeniku častnega občanstva predsednika JNS stranke, ki je gospodarsko in politično zavozila državo.

Smrtna kosa. Na dan svojega godu je umrl po daljšem bolehanju dolgoletni predilniški delavec, 70 letni Andrej Šular. Pokojni oče Andrej je bil zaradi svoje skromnosti in vedrega značaja vsesplošno priljubljen in spoštovan. To je izpričal tudi njegov pogreb na litijsko župno pokopališče, kamor ga je spremljala izredno dolga vrsta pogrebcev. Ob odprtem grobu so mu zapeli litijski pevec v slovo. Zapušta ženo in otroke, katere je kot skrben oče spravil k dobremu kruhu. Pokojnemu naj sveti večna luč, žalujemo naše iskreno sožalje!

BOLJŠE IN CENEJŠE
ZAŠČITE ZOPER
HRAPAVO KOŽO NI

**NIVEA
CREME**

Jugoslav.
P. Beiersdorf & Co. d. a. o. j.
Maribor

Cenjene naročnike, ki so v zadnjih dneh prejeli ponovne pismene opomine na plačilo zaostankov na naročnini, vljudno opozarjamo, da bomo list pošiljali samo še do 10. t. m., ako dotlej ne bodo poravnani zaostanki iz prejšnjih mesecev. Vse prizadejte prosimo, da upoštevajo ta zadnji opomin.

Dekanjski prosvetni odbori se bodo osnovali v nedeljo 6. t. m. ob 9 dopoldne v Kranju za dekanijo Kranj, v sredo 9. t. m. ob pol 10 v Smartnem pri Litiji za dekanijo Smartno, v soboto 12. t. m. ob 9 dopoldne na Vrhniki, za dekanijo Vrhnika, naslednjo sredo, 16. decembra v Cerknici, za dekanijo Cerknica. Društva omenjenih dekanij naj pošljejo svoje predsednike in tajnike na ustanovni občni zbor.

Triumph trajno gorila
peč za drva

okusna, cenena

ogromen prihranek na kurivu

produkt

Osješke livarne železa
in tovarne strojev d. d.
Osijek

Samoprodaja za Ljubljano: Franc Golob
za Maribor: Pinter & Lenard

Litjska predilnica primorana k redukciji. Zadnje čase je litjska predilnica, last neke dunajske finančne skupine, zaradi sankcij z Italijo obratovala v veliki konjunkturi. Zaradi dobrega povpraševanja po izgotavljeni preji, katero je predilnica prodajala in pošiljala mnogim tuzemskim tkalnicam, posebno pa v Kranj in Maribor, je obratno ravnateljstvo vpeljalo tretji šiht, ki je zaposlil okrog 100 delavcev. Ker pa je v zadnjem času pritisnila zaradi razvrednotenja lire in drugih inozemskih valut tuzemska konkurenca in deloma zaradi pomanjkanja izurjenih strokovnjakov v predilniški stroki, je obratno ravnateljstvo morala ukiniti tretji nočni šiht, zaradi česar je v zimskem času nad 80 delavcev na cesti brez za-

»Micki je treba moža!« Igra je polna humorja ter za predpust posebno primerna za večje in manjše odre. Ker raznim prosvetnim in gasilskim društvom ne morem posebej odgovarjati, sporočam, da pošiljam tri knjige z vsemi avtorskimi praviciami za ceno Din 150.—. VINKO KORŽE, Cirkovci, Dravsko polje.

SPD in oskrbniki. Pod tem naslovom je »Član SPD« apeliral na odbor Osrednjega društva SPD, da naj revidira svoj sklep glede oskrbništv Colzove koče. Pisec te notice je bil netočno informiran o dejanskem položaju in o vzrokih, zakaj je prejel odpoved oskrbnik g. Erjavšek Franc: če bi se bil dotični član SPD potrudil v prostore društva, katerega član je, bi bil dobil točno pojasnila. Osrednje društvo se ozira vedno in povsod le na splošno korist planinstva ter ne bo nikdar podpiralo osebnih želj posameznika. Zaradi tega vabi pisca dotične notice, ki je bila priobčena v

Žepomni si za vse življenje:

Samo Radion vsebuje dobro Schichtovo milo. Zato je Radion tako blag in izdaten.

Pranje z Radionom je tako lahko in preprosto: belo perilo kuhaj 15 minut, volno in svilo pa peri v mrzli raztopini.

Samo

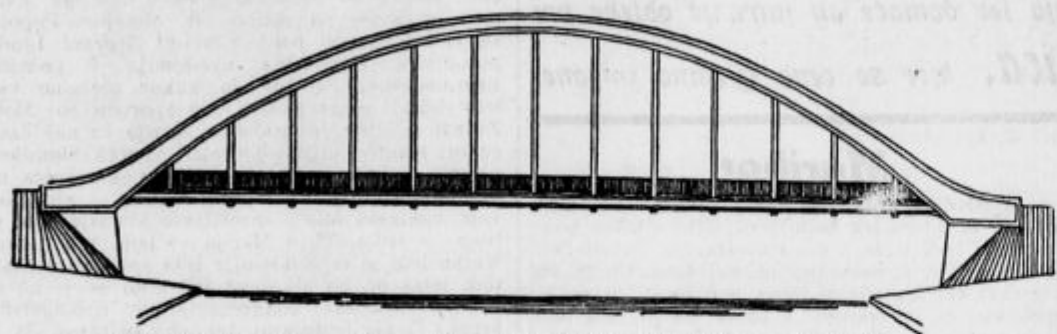
Schichtov **RADION**

VSEBUJE SCHICHTOVO MILO

PERE
SAM!

Most čez Ljubljano v Podpeči

Most bo še to zimo dograjen — Gradbene težave radi barja
Stroški 1,150.000 Din

Tako bo izgledal novi železobetonski most čez Ljubljano v Podpeči.

Ljubljana, 4. decembra.

Kdor je bil kdaj v muzeju v Ljubljani, si je lahko ogledal model stavb na koleh, kakršne so gradili prebivalci, ki so se naselili na Barju. Vsakdo je z upavičnim občudovanjem gledal na čudne zgradbe, ki so stale na dolgih kolih v močvirju, odrezane od suhega sveta in varne pred napadom sovražnika in divjih zverj. Res vse priznanje za sluzi ta starodavna stavbarska umetnost, od katere so se nam ohranili le še prepereli tramovi; tem večje občudovanje pa zasluži zato, ker so tedanji graditelji kljub temu, da niso poznali niti najmanjših izsledkov tega, kar nam je dala današnja znanost in tehnika, našli edini način, ki omogoča graditev na takem močvirnem svetu.

Nagajivo barje

Ali ni presenetljivo dejstvo, da tudi še danes na močvirjih in barjih gradimo v glavnem na isti način, kakor so gradili nekdanji prebivalci barja pred tisoč in tisoč leti. Vsekakor, graditi stavbe na močvirnem svetu na drug način, se izkaže kot neprimerno težji in dražji. To so izkusili tudi graditelji južne železnice, ki so gradili čez barje velikanske železniške nasipe, v katerega so nametali prave gore kamenja. Posebno hude težave pa so imeli ob železniškem mostu čez Ljubljano. Ko so zgradili prvotni nasip na obeh bregovih Ljubljane ter bili prepričani, da bo zadosti močan, da bo lahko nosil železniški most čez Ljubljano, se je ta začel polagoma sesedati in sesedel s časom kar za čela dva metra. Če bi bil tedaj most že zgrajen, bi bil poleg nasipa uničen tudi most. Tako so pa graditelji zopet začeli dovažati velikanske množine kamenja, ki so ga nasipali v krogi in krogi zopet za čelo sesedati in l. 1896. so ga morali izmenjati z lažjim, čez katerega se dandanes drda železnica. V splošnem pa so vse druge zgradbe na barju, ali izredno lahke, ali pa so njihovi temelji postavljeni, kakor nekdanj na kolih — pilotih.

Most pri Podpeči

Dosedanji leseni most čez Ljubljano pri Podpeči je bil ekrajno neprimeren in slaboten. Vsaka večja povodenj Ljubljane je grozila, da ga bo podrla in tako prekinila eno izmed redkih zvez obeh bregov Ljubljane. Zato se je banska uprava v letošnjem letu odločila, da zgradi čez Ljubljano v Podpeči nov železobetonski most in v zvezi z njim uredi tudi v njegovi bližini okrog 300 m banovinske ceste. Preden se je banska uprava lotila dela, so bila izvršena na obih begovih poizkusa vrtnanja do 30 m globoko. Vrtanja so pokazala, da svet ni sposoben, da bi nosil večje teže. Poleg običajnih temeljev se je bilo treba torej zopet odločiti za etari princip stavb na koleh. Nameravali so globoko pod temelje zabiti veliko število pilotov, na katere bi šele zgradili pravi temelji za opornike mostu. Za most čez Ljubljano v Podpeči je bil izdelan načrt, po katerem bi se novi most nadvse lepo prilagel v pokrajinsko sliko tamošnje ravnine. Ko so začeli zabijati prve poskusne pilote v barjansko zemljo, so ugotovili, da bodo ti koli zmogni nositi še mnogo manj, kakor so prvotno računali. Zaradi tega je bilo treba opustiti tudi prvoten načrt mostu in se odločiti za most, ki bo čim lažji. Stavbna družba, ki je prevzela graditev tega mostu je nato izdelala načrt za tak most, ki je ekraj za polovico lažji od prejšnjega, pri čemer pa seveda ne more upoštevati vseh estetskih momentov.

Zagatne stene

Sredi marca je Stavbna družba začela z graditvijo mostu in se lotila najprej opornikov. Na obeh bregovih Ljubljane so začeli zabijati debele plohe, ki naj bi sestavljali razsežne zagatne stene, med katerimi bi nato betonirali temelje. Dočim na levem bregu Ljubljane izvršitev zagatne stene ni nalezla na nikakršne posebne ovire, so na desnem bregu nekako ob starodavnem podpeškem pristanišču, kjer že leta in leta nakladajo čolne s pod-

pečanom nalezli na skoraj nepremagljive ovire. Ko so začeli namreč zabijati v mehko zemljo debele, nad 6 metrov dolge plohe, so ti nalezli nekaj metrov pod zemljo na velike skale. Ker se skale niso hotele umakniti, ni bilo mogoče plohov zabijati naprej. V teku dolgih let so namreč ob nakladanju podpečana na čolne stresli v strugo in na obrežje precejšnje množine kamenja. To kamenje se je v mehki zemlji pogrezalo in končno obviselo v blatu, približno 1 do 2 metra pod površino Ljubljane. Ker tudi z odkopavanjem ni bilo mogoče spraviti takih kamenitih blokov s poto, so jih končno razbijali in vrtali s pnevmatičnimi kladivi in svedri in celo razstreljevali. Z železom okovani plohi so nato razbite skale odrinili ter se z lahko pogrezali naprej v globino.

Temelji

Ko eta bili končno postavljeni obe zagatni steni so delavci odkopali v njih barjansko zemljo 6 metrov globoko. S tem so odkopali prostor za bodoče betonske temelje mostnih opornikov. Ker pa svet ne bi mogel nositi opornikov, so v obsegu zagatne stene začeli najprej zabijati pilote. Za vsak temelj mostnega opornika je bil na razpolago v zagatni steni odkopani pravokotnik, ki je bil dolg 12 m, širok pa 7 m. V ta pravokotnik so na obeh straneh zabili po 72 15 m dolgih pilotov. Kako veliki so bili ti piloti, si moremo predstavljati, če pomislimo, da je vsak od njih imel nad 1 kub. meter lesa in je tehtal skoraj 1000 kg. Ko so bili vsi piloti zabiti, so nanje betonirali dober meter debelo železobetonsko ploščo, na kateri naj bi šele stal pravi opornik mostu. Opornik mostu se je seveda takoj nad ploščo zožil in segal 6 m visoko do mostu. Celotni temelji novega mostu segajo torej nad 21 m globoko pod most. Saj stojijo temelji na 15 m dolgih pilotih, ki segajo torej globoko pod najgloblje dno Ljubljane, ki je na tem kraju 7 do 9 metrov globoko.

Železobetonski lok

Do konca avgusta sta bila zgrajena oba železobetonska opornika. Sedaj je bilo potrebno pripraviti vse potrebno za zgradbo mostu samega. Čez celo strugo Ljubljane so med obema opornikoma začeli postavljati oder, ki naj bi nosil med betoniranjem železobetonski lok mosta. Ker ima pa dno Ljubljane prav tako majhno nosilnost, kakor bregovi, so morali tudi ta oder zopet postaviti na koleh. Zato so uporabili 19 do 20 m dolge in 80 cm debele pilote, ki so jih vse zabili v strugo Ljubljane tako, da so gledali približno 1 m nad vodo. Kljub temu da ima most razpetino 42 in pol metra, so zaradi slabe nosilnosti dna morali zabiti skoraj kol pri kolu ter tako porabili 77 pilotov. Ko je bil oder postavljen, so začeli graditi leseno, nosilno

konstrukcijo, ki naj bi nosila železobetonski lok med gradnjo. Ta leseni oder sega celih 15 m visoko nad površino Ljubljane. Pred 14 dnevi so že zabetonirali ves železobetonski lok in navpične vezi, zadnji teden pa so zabetonirali mostišče. Ker je bil železobetonski most zgrajen s posebnim supercementom, ki dobi že v nekaj dnevih izredno trdnost, bo v kratkem mogoče mostni lok razopaziti, s čemer bo tudi odpravljena vsaka nevarnost, če bi slučajno nastopila povodenj.

Stroški 1,150.000 Din

Sedaj zgrajeni most je tako zvani most z lokom in natezno vezjo. Kakor kaže skica mosta, se od obeh opornikov vzpenjata na vsakem robu mosta dva mogočna železobetonska loka čez reko. Iz teh nosilnih lokov gredo navpični stebri, na katerih visi železobetonska podlaga ceste, ki vodi čez most. V tej železobetonski podlagi so vložene številne 4 cm debele okrogle železne palice, ki vežejo oba opornika. Od tod tudi ime: natezna vez. Železobetonski lok mosta pritiska namreč na opornike tako, da bi jih razmaknil, tega pa ne dopuste prav te železne vezi, ki so zaradi tega obremenjene z nategom. V kratkem bodo glavna dela končana in bo treba le še urediti dovozno cesto na obeh straneh. Pri gradbi je sodelovalo povprečno 30 delavcev. Vsa gradbena dela so izvršena solidno in vestno pod osebnim vodstvom inž. Umeka od Stavbne družbe in nadzorstvom banke uprave. Most bo z odkupom sveta vred veljal okrog 1,150.000 Din in sta k gradbenim stroškom prispevala po polovico banovina in ekrajni cestni odbor. S tem mostom bomo dobili važno in sigurno zvezo čez Ljubljano, ki bo pomembna zlasti zaradi tega, ker bo varna pred vsako povodnjo.

1000 mož na shodu JRZ v Škofji Loki

V četrtek zvečer je bil shod JRZ za Škofjo Loko in Staro Loko v društveni dvorani v Škofji Loki. Dvorana je bila premajhna, da bi sprejela vase vse somišljenike.

Najprej je govoril g. Frane Debeljak, ki je v imenu stranke otvoril politični shod in pozdravil vse navzoče, zlasti pa našega rojaka ministra dr. Miha Kreka. Najprej je predlagal, da se našemu preizkušnemu voditelju slovenskega naroda dr. Antonu Korošcu pošlje brzojavni pozdrav ter zagotovilo neomajne zvestobe in vdanosti. Govornik je dejal, da imajo ravno volitve 6. decembra poleg svojega odločilnega pomena v upravi občine tudi narodnostni in velik državni pomen. V nedeljo bodo svobodne volitve Saj je v dravski banovini bilo doslej izvršenih nad 300 občinskih volitev in nikjer niso metali predstavnikove nasprotnih list iz volivnega lokala, kakor so to naredili v Škofji Loki z dr. Viljkom Fajdigo. Nikjer niso napeljevali vrvi pred vhod na volišče, da niso nasprotniki mogli na volišče, kakor se je zgodilo v Stari Loki itd. Volitve bodo javne, toda ker vemo in smo trdno prepričani, da nas naš voditelj dr. Anton Korošec vodi po pravi poti, bomo z največjim veseljem javno glasovali in mu izkazali zahvalo, zaupanje in zvestobo. Ako mi vsa javna dela, izvršena v petih letih pod režimom JNS v našem ekraju seštejemo, ne odtehtajo teh, ki so bila izvršena pod vladro dr. Stojadinoviča. Koliko se je naredilo v Škofji Loki in Stari Loki, koliko se bo še naredilo v naslednjem letu, saj če površno seštejemo, dobimo lepo število 150.000 Din. Najbolj pa moramo biti hvaležni dr. Korošcu, ministru dr. Kreku, našemu banu dr. Nattačenu za našo upravno samostojnost. Saj je tudi dr. Kramer obljubil Ločanom samostojni ekraj, če dobi v svoje roke dve tretini vseh občin. Dobili so jih, kakor sami dobro veste, toda tedaj je nekdo dejal: Prej bo Loka dobila lemenat, kakor samostojni ekraj! Kolikakega pomena je za Loko sedanja upravna samostojnost, je, mislim,

Z Miklavževoga sejma

Poleg slaščice je na Miklavževem sejmju naprodaj tudi polno lepih igrač. — Konjiči so seveda prav posebna atrakcija za mladino.

Prodaja šib in korobažev gre kar dobro izpod rok. Zanimivo je zlasti, da so mali prodajalci napravili kar poseben prodajni kartel ter določili enotne prodajne cene.

Neobvezno si oglejte klobuke in razne zimske čepice

za gospode in dečke pri znani trvdki

Mirko Bogataj, Ljubljana, Stari trg 14

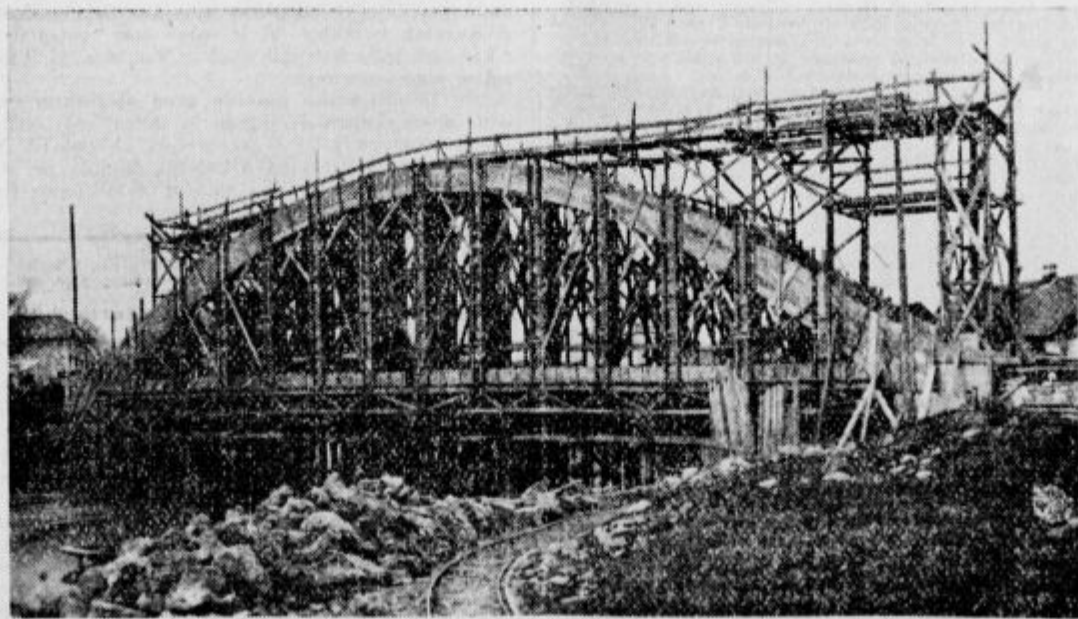
Na svetovno razstavo v Pariz 1937

Priprave za našo študijsko ekskurzijo potekajo popolnoma nemoteno in v redu. Iz dosedanjih pisemnih prijav je razvidno, da se udeležijo tega izleta v ogromni večini inteligenca, ki smatra to priliko za najboljšo pa tudi najcenejšo priložnost ogledati si svetovno in kolonialno razstavo, poleg tega pa tudi vse ostale kulturne in druge zanimivosti, ki so s tem v zvezi. Najnovejša poročila iz Pariza zatrjujejo, da bo prihodnja razstava, na katero potujemo tudi mi, po obsegu in zanimivostih prekašala vse dosedanje in da nam bo pri tej priliki dana možnost videti — toliko in v taki meri, da si tega niti misliti ne moremo. Koga naj bi potemtakem ne zanimal ves svet, ki bo tedaj zbran v nad štiri milijonskem Parizu, kjer bo na enem samem mestu zbrana umetnost, kultura in sploh vse, kar je do danes ustvaril človeški duh v tej ali oni obliki?

Na razna vprašanja sledeče: Ta teden zapade drugi obrok v znesku Din 250, katere je nakazati po položnici, ki smo jo vsakemu poslali. Prosimo, da pišete imena točno in čitljivo in sicer vedno ono ime, za katerega je bil nakazan oz. vplačan prvi obrok, ker nam sicer pri knjiženju delate težkoče. Odrezke vplačil skrbno hranite, ker služijo vsakomur kot legitimacija.

Zasiguranj so nam tako ugodni vozovi na železnici, kakršne smo imeli pri letošnji ekskurziji v Berlin. Ponovno poudarjamo, da bomo v vlaku, kakor tudi sicer vse udeležence porazdelili tako, da bodo skupaj oni, ki to žele.

Prijave sprejema Jože Hvale, Ljubljana, Miklošičeva 10. Istotam se dobe tudi prospekti ekskurzije. Prijavite se! — Vodstvo.

Pogled na novi most v Podpeči. Slika jasno kaže ves ogromni leseni opaž, v katerem se sedaj že utrjuje zabetonirani železobetonski lok in mostišče.

Ljubljanske vesti

1 Koroška narodna pesem v Ljubljani. V soboto, 12. t. m. nastopila v mali filharmonični dvorani slovenska pevka zbor iz Sel in Radiš na Koroškem. Najprvo zapojejo v skupnem zboru »Je pa krajčič posvava in Sem se rajtov ženit«. Zopet se združijo pevci v skupni zbor in zapojejo Oj, ta mlinar. Po odmoru imajo prvi besedo Radišani, pa zapojejo Mam pa mlinček pod kvancem, Santr pojd. Je pa rinčica padva in Poidamo u Skufce. Besedo povzamejo Selani in zapojejo Pastirc pa pase ovce tri. Večni Bog vse živi. Sem se majna biva in Vse te lušne lete moje. — Koncertni večer naših Korošcev zaključijo skupni zbor Gor čez jezero. — Predprodaja vstopnic od 20—10 Din. stojišča po 7 in 5 Din v knjižarni Glasbene Matice.

1 Križanska moska in maladeniška Marijina družba proslavi praznik Brezmadežne v torek, dne 8. decembra s slovesnim cerkvenim opravilom zjutraj in zvečer ob šestih. P. n. družabniki se opozarjajo, naj brez tehtnega razloga nihče ne izostane.

1 Delavci so zadovoljni. Poročali smo o tem, da je mestna občina pričela z zbranimi prispevki za brezposelne graditi nujno potreben kanal na Vodnikovih cestah v Šiški. Vsi zbrani prispevki gredo seveda izključno za delavske mezde. Te dni je posebna komisija mestnega magistrata pregledala delo pri novem kanalu in se zanimala, kako so kaj delavci zadovoljni. Nekateri delavci so si predstavljali, da je to komisija, ki bo delavce odpustila ter so komisiji govorili: »Pustite nas tu, smo prav zadovoljni. Po dolgem času brezposelnosti smo vendar dobili delo!« Komisija je tudi naročila delovodji, naj tempo dela poveča tako, da ti dosedanj sestranski brezposelnosti delavci ne bi preveč trpeli. Delovodja pa je komisiji odgovoril, da mu delavcev ni treba prav nič priganjati k marljivosti, ker so še sami tako in tako dovolj marljivi! Ta ugotovitev komisije najbolj jasno dokazuje, kako je način vzdrževanja brezposelnih, kakor ga je uvedel ljubljanski župan dr. Adlešič, edino pravičen in umesten. Zaposleni bivši brezposelnosti so torej zadovoljni, delomržeži pa tako in tako ne bodo nikoli zadovoljni.

1 Miklavžev koncert bo danes popoldne pri Kerkšču v Spodnji Šiški v novoopremljenem salonu. Začetek ob 4. — Pepe bo postregel s prvovrstnimi kvavicami in pečenicami ter izbornim novim cvičkom.

1 Spolna vzgoja, je bil naslov predavanju, ki ga je imel 4. t. m. g. dr. A. Breclj v verandni dvorani hotela Union. O koščki stvari in mojstrsko predaval g. predavatelj pred polno dvorano poslušalcev, kar je dokaz, da so tudi taka predavanja potrebna, ki prihajajo iz ust zdravnikov in vzgojitelja. — Prihodnje predavanje bo v sredo 9. decembra ob 8 zvečer v verandni dvorani, in sicer predava g. dr. K. Capuder: O Hitlerjevi osebnosti in njegovem boju. — Ker je v petek zvečer koncert v glavni dvorani Uniona, zato smo bili prisiljeni prestaviti predavanje že na sredo, na kar opozarjamo vse obiskovalce prosvetnih večerov.

1 Skalaški film »V kraljestvu zlatorog« danes kot matineja v kinu Union! Opozarjamo planince in vse ljubitelje naših prelepih krajev na današnji »matineje« v kinu Union, kjer bodo videli naš nepozabljeni film »V kraljestvu zlatorog«. Film je prvo naše večje domače delo, ki je tudi v inozemstvu močno reprezentiralo lepoto naše države in s ponosom smo čitali odlične inozemske ocene o tem našem filmskem prvencu. Vsi tisti, ki z dušo in srcem posejajo našo lepo Gorenjsko, naj pohite danes v kino Union in si ogledajo še enkrat vse lepote in čare zlatorogovega kraljestva. Predstava se vrši ob 11 dopoldne pri najnižjih cenah 3.50 in 5.50 din za osebo.

Dama in gospod! Za Božič

si kupite eleganten plašč ali suknjo ter domače ali jutranje obleke pri

Lukič, Stritarjeva ulica, kjer so cene izjemno znižane.

1 Advokat dr. Andrej Drušković je preselil svojo pisarno v Tavčarjevo ulico 11.

1 Spominjajte se izmed potrebnih najpotrebnejših in najbednejših in položite bednim slepm na oltar trpljenja plemeniti dar. Darove hvaležno sprejema Podporno društvo slepih, Ljubljana, Gradišče 7.

1 Državna tkalnica Sarajeva je razstavila svojo ročna dela perzijskih in bosanskih preprog v času od 6. do 31. decembra na Tyrševi cesti 8 pri »Šestici« v Ljubljani. Prodaja se tudi na dolgoročno odplačila.

1 Vztrajna samomorilka. Predsnočnim so pripeljali v ljubljansko bolnišnico neko blizu 50 letno žensko iz Zelene jame, ki je zaužila strup. V bolnišnici so ji izprali želodec ter odsvolili. Danes pa je morala bolnišnica isto žensko sprejeti ponovno, ker si je v samomorilnem namenu prežejala žile. Ženska je slaboumna ter si domišlja, da mora v smrti.

KINO UNION

Matineja v nedeljo ob 11. uri in ponedeljek ob 14.15 uri. Alpinski veletilni

»V kraljestvu Zlatoroga«

Najlepši posnetki iz Gorenjske in naših Alp

Cene 3.50 in 5.50 Din

1 Tatinsko dekle. Zanimiv primer tatvine koles je ugotovila ljubljanska policija. Stražnik je namreč ustavljal na cesti mlado gospodično, ki se je vozila s kolesom. Vprašal jo je za knjižico, toda kolesarske knjižice ni imela ter jo je zato stražnik odvedel na policijsko upravo. Tam so ugotovili, da je gospodična, ki je bila drugače zaposlena kot natakarka v neki gostilni, ukradla kolo pred pol leta Mileni Zajčevi, evidentno številko pa je ukradla nekemu drugemu kolesarju. Policija je kolo že vrnila pravi lastnici, tatinsko dekle pa je obdržala. — Obenem je policija aretirala tudi nekega moškega, ki je ukradel kolo v Domžalah, obenem pa ga policija sumi tudi raznih in zelo številnih tatvin koles v okolici Ljubljane in Domžal.

Cerkvena glasba v stolnici

Danes na praznik sv. Nikolaja se bo v stolnici pri pontifikalni škofovi maši izvajala — o priliki cerkvenega patrocinija — Jos Rheinbergerjeva slovesna latinska maša v C-duru za mešani zbor, orkester in orgle. Gradual Foersterjev, Sancte Nicolae Chlondov. Pred mašo Premrova pesem, po maši pesem »Pozdravljen sveti Nikolaj« Brede Šček-Orlove.

1 Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov bo imelo v torek dne 8. decembra na Marijin praznik v Križanski cerkvi vs. mašo s skupnim obhajilom. Pri vs. maši bo pel društveni pevski zbor. Pričetek je točno ob 7 zjutraj. Društvo vabi vse člane, pomočnike in mojlre.

1 Vem »Dopilec« bo nosil Miklavž v četrtek 10. decembra ob 8 zvečer v Rokodelskem domu.

1 Na Rakovniku obišče Miklavž oratorijance in njihove prijatelje danes ob pol petih in ob osmih zvečer. Oratorijanci bodo počastili tega svojega prijatelja z opereto »Miklavža čakamo«. Nastopilo bo vsa preko dvajset angeljska družila in nekaj drugih nebešansov, pa tudi preko deset članov peklenške sodre s svojim Luciferjem — torej zelo spremetno. Praznik Miklavž ne bo prišel — to je gotovo, preobložen pa najbrž tudi ne. — Vse — nebeščane, zemljane in peklenščake — bo vili skladatelji gosp. dr. Jerko Gržinič.

1 Sentpetersko prosvetno društvo obvešča svoje člane, da bo v torek na praznik ob 7 zjutraj skupna vs. maša z obhajilom. Prosimo, pokazite svojo katoliško zavedenost in se udeležite v čimvečnem številu. — Popoldne ob 4 bo igrala škofljana našega društva gostovalna v Hrastici z narodno družbo, katero je spisal g. Narte Velikonja. »Višarska polena«. Čisti dobček je namenjen za dostojen dom katoliške prosvete — Sr. Peter. Obenem obveščamo, da smo z nabiranjem prispevkov za novi dom že pričeli. Upravičeni pobirali prispevke so pa le tisti, ki vam dajo potrdilo za znesek, katerega darujete v obliki kuponov z žigom Sentpeterskega prosvetnega društva.

1 Dekliski in ženski odsek Salezijske prosvete na Kodeljevem priredila na praznik 8. decembra proslavo Brezmadežni ob 7 zvečer. Člani in članice vabljani. Danes ob 6 zvečer generalna vaja. — Vse točno! Duhovni vodja.

1 Kino Kodeljevo igra danes ob 5 in 8 in jutri ob 8 dvojni spored: »Jesenski manevri« in »Bosenska razsednja«; danes ob 3 in »Bosenska razsednja«.

1 Mlad bolgarski dirigent Bojan Ikonov, ki bo dirigiral prvi letošnji simfonični koncert Ljubljanske filharmonije, bo zastopal v sporedu tudi s svojo simfonijo za veliki orkester. Ikonov, ki se je stal tudi v Franciji, je v glasbenem oziru postal popoln Francez ter ima vse njegovo delo polet francoske šole, to je jasnost in preciznost. Z lepimi uspehi je nastopal od sedaj v svoji domovini in v Franciji kot dirigent velikih orkestralnih skupin. Skladbe njegove pa se izrazijo zelo pogostokrat tudi v Franciji in Španiji. Vstopnice so v predprodaji v knjižarni Glasbene Matice.

1 V ciklusu predavanj, ki jih prireja Prirodoslovno društvo v dvorani Delavske zbornice, bo predaval v ponedeljek, dne 7. decembra ob 20. univ. asistent To.

mažič Gabrijel: »Kako nastane celuloza in raste les«. Pomen najbolj razširjenega izdelka žive prirode v krogotoku snovi. Društvo vstopnic vabi obiskovalce k obilni udeležbi.

1 Filmsko alpinistično predavanje TK Skala, ki se bo vršilo dne 9. decembra ob 20 v dvorani Delavske zbornice, bo obravnavalo temo pod naslovom: »V skali, ledu in snegu«. Znamo alpinisti Karl Popplinger z Dunaja, ki je v Ljubljani že imel dobro uspešno predavanja, bo ponovno to zanimivo temo v živi sliki z odlično serijo amaterskega filma. V krasnih posnetkih nam bo pokazal skupino Kavkaza, Monte Rose in Dolomite. Te slike, ki so v estetskem oziru izpopolnjene, bodo pokazale tudi izredno zanimive ekspanzirane plezalne položaje, iz katerih bo razvidno, do kakšne višine se je danes že povzpela alpinistična tehnika.

1 Nočno službo imajo lekarne: danes: mr. Bakar. Miš, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Gartin, Moste; jutri: mr. Sušnik, Marišan trg 5; mr. Karab, Gosposvetska cesta 10 in mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31.

Cerkveni vestnik

1 Vse Marijina kongregacija pri urulinkah v Ljubljani ima v torek na praznik Brezmadežne zjutraj ob trihtrih na 6 skupno vs. obhajilo in vs. mašo. Popoldne ob 14 pa slovesen shod. Priidite v obilnem številu. — Voditelj.

Ljubljansko gledališče

DRAMA — Začetek ob 20.

Nedelja, 6. decembra ob 15: Uboga Ančka. Nastop svetega Miklavža. Mladinska predstava. Izven. Cene od 20 Din navzdol. — Ob 20: Korajža velja! Premierski abonma.

Ponedeljek, 7. decembra: Zaprto.

OPERA — Začetek ob 20.

Nedelja, 6. decembra ob 15: Apropoz, kaj dela Andula? Izven. Cene od 30 Din navzdol. — Ob 20: La Boheme. Izven.

Ponedeljek, 7. decembra: Zaprto.

Maribor

1 Mladina proslavlja Brezmadežno. Mladinski praznik 8. decembra bodo proslavili dijaške kongregacije tudi letos z vslovesnostjo. Ponedeljek 7. t. m. zvečer je namenjen obnovi duha. Ob 18. bo v cerkvi sv. Alojzija večerna pobožnost, govor in priloščnost za sv. spoved. V torek, na praznik dne 8. decembra, bo ob pol 7. zjutraj v cerkvi sv. Alojzija sv. maša in skupno vs. obhajilo. Ob 10. bo v torek v dvorani na Aleksandrovi 6 zborovanje dijaških kongregacij. Zvečer točno ob 20. bo v isti dvorani slavnostna akademija. Na programu je pesem mornarjev »Morski zvezdic«, pozdrav, pevske točke »Jezus je majhen« (Adamič) in korral »Ave Marija«, ki ju poje moški zbor dijaške kongregacije, potem »Brezmadežna«, živa slika z deklaracijo in petjem, ki jo izvaja kongregacija dijakinj pri šolskih sestrah. Po odmoru je trodejska igra »Ivonike«. Vstopnina: 1.—3. vrata 10 Din, 4.—7. vrata 8 Din, ostale 5 Din, stojišča 2 Din. Začetek točno ob 20., konec ob 22. Iskreno vabimo k prireditvi vse, ki se zanimajo za delo kongregacijske mladine.

1 MIKLAVŽ KUPUJE V CIRILOVIH KNJIGARNAH.

1 Stare korenine pod rušo. Včeraj so umrli v Mariboru kar štiri osemdesetletnice. Na Aleksandrovi cesti 47 je ugrabila smrt 89-letno vdovo Marijo Mally, v Gregorčičevi 18 je umrla v starosti 83 let zasebnica Katarina Majhen, v Praprotnikovi 21 v Krčevini zasebnica Matilda Pohl, stara 87 let in v bolnišnici 87-letna Margareta Sokol. Razen teh je umrl v bolnišnici še 66-letni posestnik Ivan Marksl. Naj počivajo v miru!

Pohišstvo najfinejše in naicenejše, dobite lahko tudi proti plačilu s hranilnimi knjižicami pri Ernestu ZELENKU, Maribor, Ulica X. oktobra št. 5

1 Policia o cestnem prometu. Predstojništvo mestne policije je izdalo razglas, v katerem opozarja na naraščajoče število neupoštevanja določil cestno-politijskega reda. Hoja je dovoljena samo po hodnikih in pešpotih, ne pa po cesti. Na voznišče sme stopiti pešec le, kadar hoče prekoračiti ceste. Ne smejo se za prekoračenje ceste uporabljati križišča. Prekoračenje se sme izvršiti vedno naglo, previdno in v najkrajši smeri — t. j. pravokotno na smer ceste.

1 Abiturienti kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu iz l. 1926-27 so vabljani, da se udeležijo proslave ob 550-letnici obstoja grmske šole, ki se vrši 12. in 13. decembra na Grmu pri Novem mestu. Ob tej priliki bo tudi razgovor o 10-letnici odhoda tega letnika iz šole.

1 Prodajamo svetilke, lestenice in aparate za gospodinjstvo po zelo nizkih cenah. Oglejte si pred nakupom za Božič brezobvezno našo zalogo, kjer boste gotovo našli tudi za sebe kaj primernega. Prodajalna MP, Aleksandrova 13, Maribor.

1 Združeni zasebni in trgovinski nameštenci imajo v četrtek, 10. t. m. zvečer ob 20 v hotelu »Zamor« svoj sestanek.

1 O konzorciju novega tednika »Neodvisnost« nam sporočajo, da ni glavni finaniser lista grafolog g. Karinab iz Zaleca, ki je samo član nadzorstva, v katerem je še 9 drugih oseb iz Maribora. G. Tumpej ni član konzorcija.

1 18-milijonsko posojilo pred občinskim svetom. Mestni župan dr. Juvan je sklical sejo občinskega sveta za jutri v ponedeljek ob pol 19. Na dnevnem redu je sklep o najetju posojila pri državni hipotekarni banki v znesku 18 milijonov Din v svrhu sanacije Mestne hranilnice.

Kauče, naslonjače in vse tapetniške izdelke v solidni izdelavi najceneje pri Novak, Maribor, Koroška c. 8, Veitrijska 7

1 Obrtno gibanje. V preteklem mesecu je bilo izdanih 12 novih obrtnih pravil, izbranih pa 10. **1 Na Zg. igr»** »Osojski mutek«, ki jo igra Ljudski oder danes ob 17, so nabavljali popolnoma novi zgodovinski kostumi, prirejena je nova scenerija. Pri igri sodeluje moški zbor »Maribor« in zbor fanfar. Pridite!

1 S vprašanjem preimenovanja mariborskih ulic se je bavil poseben odbor, sestavljen iz članov mestnega gradbenega odbora in občinskega gradbenega odbora. Razpravljal je o konkretnem predlogu ter pooblaštil mestni gradbeni odbor in prof. Baša, da izdelata definitivni predlog, v katerem pa naj se po možnosti upošteva obstoječe stanje.

1 Polenovko namočeno, dnevno svežo, dobite v trgovini Skaza, Glavni trg, Rotovž.

NADA

OTVORITEV

trgovine, se podjetja med stavljenimi drugimi, marveč prave specialne trgovine daril, ki izpolni vse vaše želje.

Parfumerija, umetna obrt, fini usnjeni predmeti.

FRANČISKANJSKA UL. NOVA PASAŽA!

1 Smuške ture na Pohorju — popis, navodila, karta, koledar, prva pomoč — Din 2.—. Naročite v Tiskarni sv. Cirila.

1 Vse vrste zimskega obnava v veliki izbiri in najboljši kakovosti. Priporoča se cenjenim odjemalcem trgovina Wregg, Slovenska 5.

1 Količkovina v veliki izbiri in strokovna izdelava pri Semko, krznar, Gosposka ulica 37.

Mariborsko gledališče

Nedelja, 6. decembra ob 15: Ciganski primas. Zlissana cene. — Ob 20: Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Globoko znane cene. Zadržite.

Ponedeljek, 7. decembra: Zaprto.

Celje

1 Praznik Brezmadežne praznuje celjska mladina tudi letos z vslovesnostjo in Marijini slavi primerno zunanjo svečanostjo. V ponedeljek popoldne bo v farni cerkvi splošno spovedovanje mladine. Ob 6 zvečer bodo v Marijini cerkvi večernice s kratko pridigo in petimi Lavretanskimi litanijami. V torek zjutraj ob pol 7 bo v Marijini cerkvi prazniški nagovor, sveta maša, med katero bo prepeval zbor Celjskega Zvona, med vs. mašo pa skupno vs. obhajilo. Popoldne se vrši točno ob pol 4 v veliki dvorani Ljudske posojilnice slavnostna akademija v počastitev Brezmadežne. Priredijo jo kakor običajno vsako leto dijaški kongreganti. Na sporedu so: Morski Zvezdi — zbor in orkester, Marija in naš čas — govori kongreganti osmošolcev, venček Slomškovih pesmi — mešani zbor in orkester, koračnica mladih borcev, Bodi nam pozdravljena — simbolična vaja, violinski solo s spremljavo klavirja, Moč molitve — slika, Ti, o Marija — poje vsa dvorana. Vsako leto je ta akademija žela splošno priznanje, tudi letos ne bo nikomur žal, kdor se je udeležil. Članice dekliške kongregacije in apologetskega kroška imajo tridnevno duhovno pripravo na Marijin praznik, nocoj ob 7 se vrši v kapeli č. šolskih sester drug nagovor.

1 Jalenov »Dome« na celjskem odru. Poselska zveza v Celju vprizori danes ob 4 popoldne v veliki dvorani Narodnega doma Jalenovo dramo »Dome«. Vsem prijateljem naših služkinj obisk najpoteplej priporočamo.

1 Odlikovanje na celjski pošti. Na celjski pošti so bili ob priliki praznika Narodnega zedinjenja odlikovani za zvesto službovanje: poduradnik g. Franc Vrabčič z zlato medaljo; brzojavni mojster g. Ivan Sveneš in poduradnik g. Blaž Cepuš pa s srebrno medaljo. Vsem odlikovancem naše čestitke!

1 Celjski šahovski klub je pod spretnim vodstvom prof. g. Sivcova končal svoj splošni turnir. Največ točk in sicer 10½ si je pribral g. Josip Grašar, toda izven konkurence. Sledi g. Schneider z 9½ točkami (kot zmagovalac turnirja), g. Modic ml. 8 in g. Gorinšek s 7 točkami. Vsi omenjeni so si priporili pravico igrati v glavnem turnirju, katerega bo klub kmalu razpisal. V torek, dne 8. t. m., bo igralo drugo moštvo prijateljsko tekmo s šahovskim odsekom dijaškega društva Sloga in sicer ob 9 dopoldne na 12 deskah v Narodnem domu.

1 Netočno poročanje. »Jutro« omenja v svojem poročilu o koncertu v proslavo narodnega praznika v Celjskem domu dne 1. decembra med drugim tudi tole: »Zbor je izvajal 14 novejših pesmi raznih slovenskih skladateljev. Te pesmi v Celju še niso bile izvajane.« Resnici na ljubo pripominjamo, da to poročilo ni točno, ker je »Celjski Zvon« 4 pesmi in sicer A. Jobst, Svatha na poljani, E. Adamič, Ciganska posmehulja, P. Jerab, Črn mož in A. Lajovič, Ples kralja Matjaža št. 1 izvajal v Celju na svojih koncertih že pred leti in sicer z velikim uspehom.

1 Teharje. Z današnjo nedeljo odpre Prosvetno društvo v kaplaniji na Teharjih čitalnico, v kateri bo redno na razpolago nad 20 časopisov in drugih listov. Čitalnica bo odprta v bodoče redno vsako nedeljo od prve sv. maše naprej in je vsem dostopna. Na razpolago so vsem tudi knjige iz društvene knjižnice, ki je sedaj na novo preurejena in založena z mnogimi lepimi knjigami, primernimi za zimske večere.

1 Tri žrtve nesreč. Šrot Ivan, delavec v šrotski železarni, je padel pod voz, naložen z drvni in je dobil pri tem težke notranje poškodbe. — Stusu Jerneju, delavcu v tovarni Pyrola je pri delu eksplodirala raketa; Stus se je opeknel po rokah in obrazu. — 7letna pos. hči Ribič Amalija iz Latkove vasi pri St. Pavlu se je doma polila s kavo po glavi in desni roki in se močno opekla.

1 Kino Metropol. Danes ob 16, 18.15, 20.30 »Grad Hubertus«. Ob 10.15 in 14 matineja »Bedni I. del«. Jutri ob 16 matineja »Bedni II. del«, ob 18.15, 20.30 planinski film »Beli pekel«.

Ptuj

1 Dr. Stuhec — 40 let zdravnik v Ptuj. Te dni poteka 40 let odkar se je naselil v Ptuj gosp. dr. Bela Stuhec kot mlad slovenski zdravnik. — Prinesel je seboj odlično medicinsko znanje; saj je bil po končani študijah še več let zdravnik na kliniki v Gradcu. Posebej se je bil izvežban kot porodničar. V obširnem ptujskem okraju je dobil kmalu prilike dovolj, da se je v tej tako odgovorni panogi zdravilstva s polnim uspehom uveljavil. Spoznal pa je tudi veliki pomen zobozdravstva za ljudsko zdravje. Z vslovesnostjo in obširnem znanjem se je oprijel tudi te stroke ter postal eden naših prvih in uvaževanih zobozdravnikov, ki je tudi zobozdravilstvo posvetil vslovesno po znanosti. Danes po 40 letih je gosp. dr. Stuhec v pojmovanju svojega poklica še ves mladeniški. Je ravno tako na višku sodobne medicine, kakor je bil, ko je zapuščal kliniko. Pa naj si bo to splošna medicina, ali pa teoretske in tehnične pridobitve v zobozdravstvu, ali pa novodobno pojmovanje socialne medicine. Saj je ravno pod njegovim predstvom Protituberkulozna liga v Ptuj kot ena prvih v Sloveniji ustanovila dispanser, to najjake novodobno orožje v boju proti socialnemu zlu — jetiki. Prinesel pa je v Ptuj poleg svojega znanja svoj sončni značaj in slovensko pesem. Marsikatero našo pesem so slišali Ptujčani prvič zapeto z njegovim bari- tonom, znanim kmalu daleč na okoli. Naj Bog ohrani gosp. doktorja njegovemu poklicu, njegovi družini in Ptujčanom še mnogo let!

Miklavž kupuje v Cirilovi.

Naše jugoslovansko misijonsko pokrajino v Bengalijski so zadelo težke nesreče zaradi povodnj, slabe letine in kužnih bolezni. Z malo podporo bi mogli naši misijonarji tam doseči prava čudežna spreobrnjenja. Nam pomagamo misijonarjem — prirejamo

od 29. novembra do 8. decembra 1936

MISIJONSKI BAZAR

v Misijon. muzeju pri cerkvi sv. Jožefa v Ljubljani, Zrinjskega cesta

Bazar bo te dni odprt vsak dan od 8—12 in od 2—6. — Vstop prost.

Prosimo, pridite in vzemite kako malenkost, da nam pomagate rešiti duše teh poginov — da bomo razširili kraljestvo Kristusovo v poganskih Bengalijski! — Zda je zanje čas milosti! Ne zamudimo ga!

1 Na predvečer zlate nedelje, dne 20. t. m. bodo trgovci v Ljubljani razkoko uredili in razvetljili izložbena okna. Na nedeljo samo, ko bodo trgovine ves dan odprte, t. j. 20. t. m. pa praviljajo vse kar bo kupujoče občinstvo zadovoljilo. Izredno znižanje cen vsemu blagu na zlato nedeljo, je parola ljubljanskih trgovcev, zato ne pozabite posetiti Ljubljane.

1 Razstava Božidarja Jakea. Danes dopoldne bo odlični slovenski slikar Božidar Jakac odprl občinstvu v Jakopičevem paviljonu svojo novo razstavo. Umetniški ugled Božidarja Jakea je znan v vsej javnosti ter bo danes občinstvo prav gotovo v velikem številu pri otvoritvi razstave. Jakac razstavlja tokrat svoje slike, ki jih je napravil na svojem potovanju po Norveškem in pa slike slovenskih krajev. Razstavil bo tudi nekaj portretov. Božidar Jakac je znan kot izvrsten pokrajinar in portretist. Občinstvo opozarjamo na to umetniško razstavo!

Moje zobe čuva zobna krema

CIMEAN

identificirani

1 Prvi javni nastop gluhozemih. Kakor smo že objavili, bodo nastopili danes popoldne ob 4. v dvorani Sentjakobskega gledališča v Mestnem domu igralci iz Društva gluhozemih v Ljubljani, ki obhaja te dni petletnico svojega obstoja. Javnost se bo gotovo zanimala za to svojevrstno prireditve in dokazala razumevanje za njihov večmesečni trud. Predprodaja vstopnic bo v nedeljo v Mestnem domu od pol 11. do pol 13.

1 Miklavžev večer v Rokodelskem domu. Drevo ob sedmih bo v Rokodelskem domu, Komenske ulice 12, Miklavžev večer rokodelskega društva. Na sporedu so pevske in tamburaške točke, nastop Miklavža s spremetnim in obdarovanjem. Darovi se sprejemajo danes ves dan v Rokodelskem domu. Ondi se dobivajo tudi vstopnice v predprodaji. Prav vabimo vabimo občinstvo, da drevo napolni dvorano Rokodelskega doma.

Proti mrazu le Lutz-peč

1 Kino Kodeljevo igra danes ob 5 in 8 Jesenski manevri in Bosenska rapsodija, ob 3 le Bosenska rapsodija.

1 Proslava Brezmadežne na Kodeljevem. Vabijo se vsi člani in članice prosvete, da se udeležijo proslave Brezmadežni, ki jo priredita dekliški in ženski odsek Salez. prosvete na Kodeljevem dne 8. decembra ob 7 zvečer v lepo prenovljeni društveni dvorani.

1 Za ponedeljek, 14. dec. napovedani koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta je vsled koncerta pianista Antona Trosta preložen in se bo vršil prav tam (v dvorani Serafijskega kolegija) v petek 18. t. m.

1 Bežigrasko pevsko društvo priredi v ponedeljek, dne 7. decembra ob 8 zvečer koncert v novi dvorani osnovne šole za Bežigradom. Spored je izredno zanimiv zbor dobro izvežban. Vse prijatelje lepega petja vabimo.

Letalo samo leti, ker je

Letalec pobegnil iz letala

Iz Pariza poročajo o tem-le rekordnem letu francoskega vojaškega letala, iz katerega je pobegnil pilot, nakar je letalo ostalo v zraku 1500 m visoko ter je letelo naprej, nakar je 70 kilometrov daleč nekje padlo na tla. Stvar se je zgodila, kakor poročajo:

Francoski letalski učenec je letel v svojem letalu 1500 metrov visoko. V tisti višini pa je mladi vojak menda izgubil pogum in zaupanje v svoje letalske sposobnosti. Trdno je bil prepričan, da ne bo mogel brez nesreče priti zopet nazaj. Zato je kratkoma »izstopil« iz letalega letala s pomočjo svojega padala ter je res srečno prižadral na zemljo. Ko je bil na tleh, je bil seveda silno začuden, ker za njim ni prišlo tudi letalo, kakor je za gotovo pričakoval. Možakar je gledal za svojim letalom ter se je še bolj čudil, ko je videl, da letalo mirno nadaljuje svojo pot, kakor bi ga vodil on sam, ali pa še bolje.

Letalski gojenec je to novico takoj sporočil letalskemu taborišču v Bourgesu. Poročilo nič ne pove, kaj so tam rekli junaskemu pilotu, naglašajo samo, da so vsak hip pričakovali, da bo letalo treščilo na zemljo. Toda od nikoder ni hotelo biti tega poročila. Šele čez dve uri je prišla telefonska novica, da se je letalo spustilo na tla v parku graščine St. Augustin pri Moulinsu. Graščak je poročal, da je gledal letalo, kako je delj časa kro-

žilo nad njegovim gradom ter ga večkrat obkrožilo. Nekajkratov se mu je zazdelo, da se je letalo skušalo spustiti na zemljo, vendar se je v zadnjem hipu znova dvignilo kvišku. Nato je vnovič krožilo nad gradom. Nazadnje pa se je letalo zapletlo med vejave dreves v parku ter je padlo na tla.

Vsi v skrbeh za usodo nesrečne posadke so graščinski ljudje prihiteli reševati nesrečneže. Lahko si mislimo, kako so bili začudeni, ko izpod letala niso mogli nikogar rešiti. Ko je ta novica prišla v letalsko taborišče, je letalski gojenec sedel pri večerji. Takega menda že ne bodo več pustili na letalo.

Zemlja gre kakor slaba ura

Dva učenjaka sta izračunala, da se naša zemlja okoli svoje osi ne vrtil vedno z enako hitrostjo. Včasih prehiteva, včasih pa zaostaja. Razlika v njeni naglici pa je seveda tako majhna, da je doslej niso mogle spoznati niti najboljše ure. Šele s pomočjo najnovejših ur se je dalo ugotoviti, da prehitevanje in zaostajanje. V zadnjih dveh letih je zemlja v svojem vrtenju napravila skoro za celo sekundo (1) razliko.

Električni stol za perutnino

V Ameriki sta dva tehnika iznašla in dala patentirati napravo, s katero je mogoče perutnino »zaklati« z elektriko, da žival pri tem prav nič ne trpi. Ta stroj je baje tako pripraven, da po njem močno povprašujejo. Tekoči trak nese žival v posebno celico, kjer jo v hipu pokonča 1000 voltov močan električni tok.

Iz življenja čarovnika Fregolija

Umetnik v spreminjanju

V Viareggio v Italiji je umrl znani umetnik iz varijetev, ki je slovel po veliki spretnosti v spreminjanju. Pisal se je Leopold Fregoli ter je bil 69 let star.

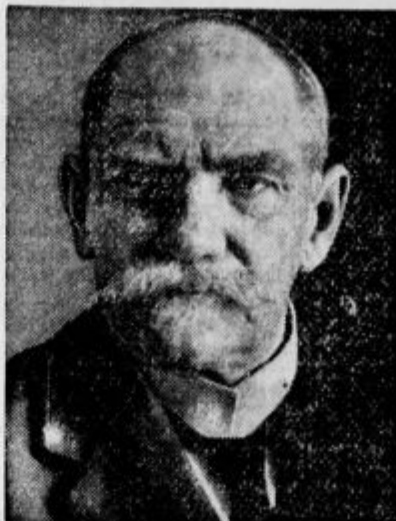
Fregoli je dolga desetletja slovel po vseh velikih varijetih kot pravi čarovnik. Naravnost genijalci je znal spreminjati svojo zunanost, kar se je zgodilo v nekaj sekundah. Kako je delal, še danes ni natančno znano. Vsekakor si je dal delati nalašč za to primerne obleke. Nekoč je dal na oder postaviti stolpič, na katerem je gorela ulična svetilka. Kot eleganten gospod je prišel na oder mimo tega stolpiča ter bral časopis. Ko se je prikazal na oni strani stolpiča, je bil pa že preoblečen v častljivo damo. Da je mogel svojo skrivnost bolj skrivati, je dal obleke delati samo svojim najzgodnjim zaupnikom ter služabnikom. Imel pa je veliko sodelavcev. Ko je nekoč na Dunaju pred natlačenim Karlovim gledališčem delal svoje umetnije, mu je pri tem pomagalo 40 asistentov, kakor je imenoval svoje pomočnike.

Ko je bil Fregoli še mlad, se je kot vojak moral udeležiti abesinske vojske. Abesinci so ga ujeli. Fregoli pa jim je začel kazati svoje umetnije, kar je Abesince tako preplašilo, da so ga kot čarovnika takoj izpustili.

Ko se je Fregoli mudil prvič na Dunaju, se je tole zgodilo: Karlovo gledališče je bilo polno ter se je tudi vse dobro zabavalo, ko so se na oder igrali veseli in žalostni komadi. Ko pa je zastor padel, se je za ves obilni plosk zahvalil samo en igralec: Mlad lep fant, ki se je tam priklanjal, kakor bi hotel reči, da je vse osebe on sam igral. To pa je Dunajčane razburilo. Začeli so klicati: »Ne damo se imeti za norca! To je igrala cela igralska družba, ne pa samo en človek!« Začeli so že žvižgati, ko je izza zavese stopil Fregolijev gledališki agent Minkus. Ta je ljudem sporočil, da je Fregoli vse vloge obenem res sam igral. Ker pa mu ne verjamejo, bo dodal še en komad, da bodo vsi videli, da je res samo on na oder.

more se več sprehati po svojem krasnem vrtu, ne more več sprejemati obiskov, ne more več hoditi v kino. Njegova elegantna obleka visi tam, kakor bi spadala v muzej. Na obešalniki visita njegovi dve lasulji, na katerih se leskečejo lasje, kakor bi bili iz srebra, saj sta stali kakih 20.000 dinarjev.

On pa sedi tamkaj na stolu, sam sebi že dovolj ali celo morda že odveč, miren in brez slehernih želja, vendar po obrazu in duhu še čudovito svež, ter potrpežljivo čaka, kdaj se steče tudi njegova zadnja ura...

Predsednik finske republike P. E. Svinhufvud bo 15. t. m. praznoval 75 letnico svojega rojstva. Za finskega predsednika je bil izvoljen leta 1931 ter velja na Finskem za nenavadno priljubljenega državnika in politika.

Poveljnik mednarodne legije

Poročevalec United Press v Madridu poroča:

General Emil Kleber, poveljnik mednarodne legije, me je sprejel v svojem glavnem stanu v severnem sektorju madridske fronte ter mi je na kratko opisal svoje življenje, polno pustolovščin. Šest čevljev visoki ter krepki častnik, ki je kljub svojim mladim 40 letom že ves osivel, mi je pripovedoval, da je hodil v šolo v Avstriji in Nemčiji. Ko je izbruhnila svetovna vojna, je študiral medicino na Dunaju. Kot vojni prostovoljec je vstopil v honvedski pehotni polk. S tem polkom je tri leta prebil na ruski fronti. Postal je poveljnik čete, je bil večkrat ranjen ter je bil nazadnje odlikovan

Oglas je registr. pod št. 1753 od 17. XII. 1935.

s srebrno kolajno za hrabrost. Kleber, ki gladko govori nemško, angleško in rusko, toda slabo tolče špansko, je dalje pripovedoval, da je obskarn Kanado in Združene države, od koder je z ameriško ekspedicijo odšel v Vzhodno Sibirijo.

Tam je ušel k Rusom ter je kot pešec stopil v rdečo armado. Kmalu pa so ga povišali, najprvo za poveljnika bataljona, potem pa za poveljnika brigade. V vrstah rdeče armade se je bojeval do leta 1921, nakar se je vrnil v Kanado, kjer je postal državljani. Kakih 6 let je tukaj vodil komunistično propagando. Potem pa je bil povabljen od kitajske komunistične stranke, naj pride na Kitajsko, kjer je bil imenovan za generala ter se je 3 leta bojeval zoper Japonce.

Ko se je tamkaj končalo, se je vrnil v Združene države ter nato v Evropo, kjer se je ves posvetil komunistični propagandi. Septembra meseca pa je prišel na Španjko.

Kleber je nazadnje pripovedoval, da je njegova četa sestavljena iz liberalcev, socialistov in komunistov, iz delavcev, častnikov, akademikov in poklicnih vojakov, ki so kot begunci prišli na Španjko.

Zdravnik: »Ali imate dober tek?«

Bolnik: »Ne vedno, gospod doktor!«

Zdravnik: »Kdaj na primer ga nimate?«

Bolnik: »Takoj po jedi že ne!«

„SLOVENE“ pred 60 leti:

V torek, 5. decembra 1876.

IZVIRNI DOPISL

Iz Trsta, 1. dec. Volilni boj je bil najhuji večeraj in danes, zmagali smo pa le toliko, da smo 6 kandidatov v zbor spravili, ravno toliko tudi Lah. Da bi bili vsi e. uradniki šli volit, zmagala bi bila naša popolnoma. Danes nismo imeli nade, da jih 6 v zbor spravimo. Živili Slovenci ob Adriji!

V četrtem volilnem razredu je zmagala Progressova stranka s svojimi 12 kandidati; v četrtek je volil tretji razred, v katerem so tudi vradniki, in izvoljenih je bilo 6 Progressovcev in 6 Patriotov. Ker v drugem razredu zmagajo gotovo Progressovci in v prvem skoro tako gotovo Patriotje, zato je značaj novega našega mestnega in deželnega zbora vže sedaj določen: večino bo dalje spet za tri leta imela Progressova stranka, ki je vže šest let na krmilu. Krive tega so strašanske agitacije in uradno pritiskanje stranke, ki ima moč v rokah; na druge strani pa tudi neprevidnost nasprotne jej domoljubne stranke, da je postavila za kandidate tudi nekatere nepriljubljene osebe.

Zagreb. Dosedanji namestnik dr. Fr. Celestin je postal pravi učitelj gimnazije zagrebske tako, da so sedaj ondi pravi učitelji že štirje Slovenci in sicer gg. Seb. Zepić, Mat. Valjavec, Fr. Marn in Fr. Celestin. Koliko pa je Hrvatov profesorjev v Ljubljani? Kje je vzajemnost?

Na Reki, 25. nov. Nekaj grških ladij na jadra nam je zopet prineslo žita iz daljnih krajev, kjer so srečni zemljani več pridelali nego mi, a dve ladije priplule so preko morja atlantskega, da iz Amerike prinese našim tobakarjem vsakdanjega pušila. V velikih sodih skupljen tobak vozili so v našo fabriko za smodke, kder ga bodo pridelali na vsakovrstne načine za prodaj. Na eni od njih ladij videl sem mura, ki je režeč se gledal nas belokožce.

RAZNE REČI.

— Konfiscirana je bila zadnja »Soča« št. 48 menda zaradi vvodnega članka »Italijanem nevaren Avstrija«.

Stari milijarder čaka smrti

Kako preživlja svojih 97 let stari Rockefeller

Leta 1929 je stari ameriški milijarder Rockefeller obhajal svojo 90 letnico ter je pri tej priliki rekel, da je namen njegovega življenja ta, da dočaka še svojo 100 letnico. In res je stari Rockefeller bil takrat za svoja leta še živahen mož, ki je vsak dan bral dnevne novice, se zanimal za borzo, za kupitje ter je vsak dan posvetil nekaj ur svoji priljubljeni igri v prosti naravi golf. Od tistega časa je minilo že sedem let. In v teh sedmih letih se je tudi stari milijarder močno spremenil.

Kakor opisuje Rockefellerjevo življenje sedaj pisatelj, ki je tega bogatega starca videl od blizu, stari milijarder ne hrepeni po nobeni stvari na svetu več. Sam za se živi v svoj isobici, ločen od vsega sveta ter ga ohranja živega samo še najboljše medicinska veda. Pisec piše:

Živi sam zase v sobi zgornjega nadstropja svojega zimskega gradiča na Floridi. Njegovo življenje je omejeno na tiste ozke štiri stene. Tamkaj sedeva in sanja srečne sanje, tamkaj se peča s čisto navadnimi zadevami. Ze je dal slovo svoji vroči želji in svojemu trdnemu sklepu, da hoče vsekakor postati 100 let star. To pa se mu danes ne zdi več tako važno, kakor se mu je zdelo nekdaj. Še leta 1929 se mu je zdelo, da bi do 100. leta podaljšano življenje bilo desetletje polno blaosti nad svetom. Danes pa na to gleda čisto drugače. Danes on ve, da 100 let starosti pomeni zanj le še to, da bo sedel na svojem stolu, ležal v svoji postelji, 3 leta še več kakor doslej, ter da bo en ban podoben drugemu v svoji enoličnosti, ko je navezan le na pomoč svojega strežaja. Ta skrb zvestega strežaja pa je možu, ki je nekdaj bil mogočen in slaven, kakor menda nobeden drugi človek na zemlji, pa je postala tudi zanj prava muka.

Tak stari mož nikakor ni več nečimuren. Ni več igre golfa, ni več voženj z avtomobilom, ne

Uganka in odgovor. »Koliko mišjih repov je treba, da bi z njimi zvezal zemljo in luno?« (Samo enega, če je le zadosti dolg.)

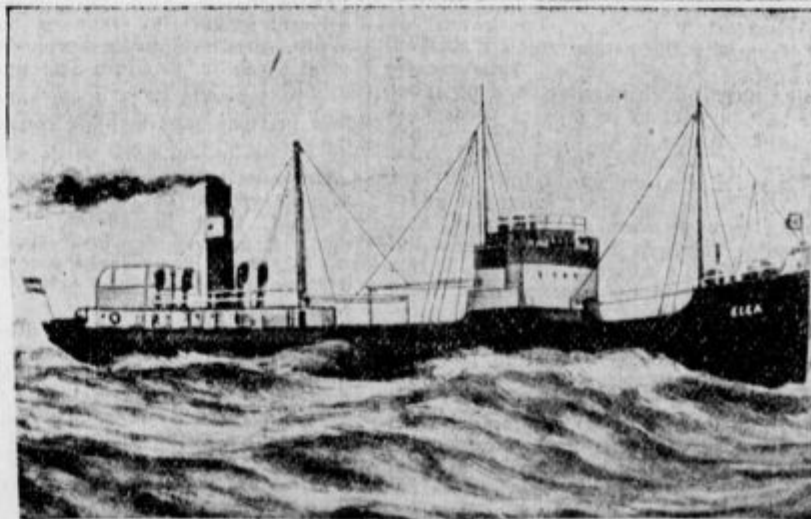
Tujec: »Ali se morda ni v tej vasi rodil kak imeniten pesnik?«

Domačin: »Mislim, da ne, vsaj teh osem let, kar tukaj prebivam, gotovo ne!«

Smrt 12 pomorščakov na dnu morja

Nemško trgovsko mornarico je zadela nova nesreča. Parnik »P...« je potopila z 12 možmi posadke, da se je na vidimo na sliki.

iz Rostocka plul proti Cherbourgu, ko ga je na potu zajela silna nevihta. Rešili so le dva moža posadke, katere

Velik požar v Mokronogu

Mokronog, 5. dec.

Danes jutraj ob pol 7 je sirena mokronoške tovarne usnja klicala na pomoč. Goreti je začelo. Nočni čuvaj je opazil mal plamenček v sušilnici, pa predno je mogel sklicati ljudi, je požar zavzel strašne dimenzije. Na glavnem poslojpu je zgorelo tri četrtine strehe, v notranjosti je gorelo v sušilnici, pa tudi v strojnico je planil ogenj. Domača motorika je takoj zaregljala, mislili smo pa nekaj časa, da ne bo zmogla strašnega plamena, ki je že predrl streho. Vendar se je naposled posrečilo

Žalostna smrt milijonarja

V noči od pretekle srede na četrtek se je obesil iz Jakaševi gostilni pri kolodvoru v Stični daleč na okrog znani trgovec z živino, belokranjski rojak Dako Selakovič iz vasi Drage pri Radatovičih. V sredo zvečer je, kakor že mnogokrat, bil v družbi domačinov v Jakaševi gostilni Dako Selakovič, ki je igral karte. Proti svoji navadi je bil ta večer zelo raztresen ter je tožil, da je radi poloma I. hrvatske štedionice v Zagrebu, kjer je imel naloženih nad 1.000.000 Din, gospodarsko uničen ter da mu ne kaže drugega, kakor da se obesi. Njegovim besedam seveda nihče ni hotel verjeti. Malo pred polnočjo se je družba razšla, Dako Selakovič pa je odšel v svojo sobo. Naročil pa je še, naj ga domači zgodaj jutraj zbude, ker mora na sejn. — Ko je domači gospodar jutraj budil Selakoviča s trkanjem na vrata, se ni nihče oglasil, nakar so skozi okno vlomili v sobo, kjer so našli Selakoviča za posteljo sedečega, obešenega. Obesil se je na palico okenske zaveske, katero je snel in jo položil na zadnji konec postelje in nočno omarico. To obupno dejanje je moral storiti takoj, ko je prišel v sobo, ker je bil popolnoma obločen.

Ze nekaj dni prej je tožil svojim prijateljem, da mu ni več živeti, ker se boji poloma I. Hrvat-

ogenj omejiti. Seveda je škoda precejšnja, vendar glavne zaloge so nedotaknjene, tudi obrat ne bo ustavljen. Pri tem požaru smo za dve skušnji bogatejši. Ena motorika ne zadostuje, trg si bo moral še eno omisliti. Drugo, kar je, pa prosimo, da tovarniška sirena kliče na pomoč s presledki v glas; danes je kar na dolgo tulila, smo mislili, da kliče na delo. Vsa čast pa naši požarni bramborci, brez motorke bi bil danes naš trg eno samo pogorišče.

ske štedionice v Zagrebu, kjer je imel naloženih glasov pri njem najdenih zapisov 1.400.000 Din. Poveljniško orožniške postaje v Stični g. Jordan je našel pri pokojnem Selakoviču, ki je bil samec, 59 let star, 70.000 Din, 700 lir ter nekaj dolarjev. Ves ta denar je odnesel na sodišče v Višnjo goro. Njegovo sestro so o smrti brata takoj obvestili ter je bil takoj odrejen prevoz trupla v njegovo rojstno vas Drago v občini Radatovič, kar je izvršil ljubljanski pogrebni zavod. Ze popoldne je prinesla gospa Slamičeva iz Ljubljane, s katero je bil pokojni v živahnih kupčijskih zvezah, pokojnikovo oporoko, po kateri pripada vse premoženje sestri. Pokojni Selakovič je imel v Ljubljani veliko stanovanjsko hišo v Gregorčičevi ulici ter lepo posestvo z vinogradi v rojstni vasi Dragi. Bil je na glaslo kot zelo pošten prekupevalec, ki je kmetom najbolj pošteno in dobro plačeval živino. — Pokojni je prav gotovo postal žrtev desolantnih razmer na našem denarnem trgu, ker se je bal, da pride zaradi poloma I. hrvatske štedionice v Zagrebu na beraško palico. Pri prevozu trupla iz Stične so se zbrali njegovi številni prijatelji iz vrst živinskih prekupevalcev in pa živinorejcev. Pokopali so ga v njegovi rojstni vasi.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite jutraj na prazen želodec kozarec

naravne **FRANZ JOSEF** grenčice.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Trbovlje

SHOD MINISTRA DR. KREKA V TRBOVLJAH

V petek se je vršil v polni dvorani Društvenega doma shod dr. Kreka. Trboveljani smo navajeni, da pride navadno do kakšnega prekarnja med navzočimi, izvajanja g. ministra so pa poslušalci poslušali v največji tišini in zanimanju. Posebno ko je govoril, kako je današnja vlada zboljšala gospodarski ko je vrgla na trg celo milijardo za javna dela, stolisoli so dobili tako zaposlenje, zasebniki so začeli investirati za svoja podjetja večje vsote, tako da se vidi po statistiki, da se je železniški in poštni promet silno dvignil. Izdelana je nadalje uredba o minimalnih plačah. Ta uredba ima važno določbo, ki se glasi: V banovini se določi najnižja plača sporazumno med delavstvom in delodajalcem. Če to ni mogoče, določi minimalno plačo ban posamezne banovine, potem ko je zaslilal posamezne ustanove. Zelo važna za Trbovlje je pa uredba o invalidnem in starostnem zavarovanju. Ta uredba bo v korist delavcem cementarne, podjetja Hauka in drugih zasebnih podjetij. Zavarovani bodo odsedaj tako, kot so naši rudarji. — § 219 bo popolno uveljavljen z novim proračunom in to po izrecnem zagotovilu ministra šum in rud. — Izdeluje se rudarski zakon in poskrbeli bomo, da bodo naši rudarji pri njem sodelovali.

Pripomniti moramo, da je v času, kar je g. dr. Krek minister, bil že trikrat v naših vrstah ter nam vedno izprno sporoča, kaj se v Belgradu za nas dela.

VOLIVCI!

Volilni lokal se nahaja za tri volišča, to so: na občini in v deški in dekliški šoli, v Društvenem domu; za druga štiri vodenska volišča pa v pisarni Jugoslovanske strok. zveze na Vodah. Voliti pridite že dopoldan.

Vransko

Volilci! Danes boste s svojimi glasovi odločili, kdo naj bo gospodar na naši občini za bodočo tri leta. Ni dvoma o tem, da boste izrazili popolno zaupanje voditelju dr. Korošcu in polnoštevilno glasovali za listo JRZ, katere nosilec je posestnik Pečovnik Franc. Saj so za te listi zastopani vsi stanovi, kmetje, delavci in obrtniki, in vsaka vas ma svojo zastopnika. To so možje, ki so vredni vašega zaupanja. Edino ta lista vam jamči za vsestranski razmah in napredek združene vranske občine. Zato gremo danes vsi strnjeno na volišče in glasujemo za listo Franca Pečovnika.

Ali ste že poravnali naročnino?

Delegati Jgsl.-čsl. lig v Prahi

Praga, 3. decembra.

Svečani koncert v proslavo jugoslovanskega narodnega praznika v Občinskem domu v glasbeni Smetanovi dvorani je imel značaj najiskrenejše manifestacije ljubljene dveh narodov oz. dveh držav. Protektorat nad koncertom je prevzel predsednik republike dr. E. Beneš, ki se je tudi osebno z gospe soprogo v spremstvu šefa protokola udeležil prireditve. Poleg njega smo videli tudi min. predsednika dr. Hodža, ministra zunanjih zadev dr. K. Krofto, min. prosvete dr. Frankega, min. poslanika Protiča, senatorja Klofača, v mestni loži pa g. primorja Baxo s soprogo. Udeležba je bila ogromna, tako da je bila vsa dvorana polna, dasi so lože veljale 300 Kč ter je bila najcenejša vstopnica 8 Kč. Češkoslovaška vojska, zastopniki tujih držav, vsa odličnejša praška družba in prijatelji naše države so se zbrali v lepo okrašeni dvorani, kjer je na odr igral orkester, obstoječ iz 75 godbenikov. Po himnah so pregovorili tople besede na račun češkoslovaško-jugoslovanske vzajemnosti najprej zunanji min. dr. Krofta, ki je podal zgodovinski razvoj stikov današnjih političnih zaveznikov, ki tvorijo Malo antanto. Za njim je govoril naš poslanik Protič, ki je v češčini razvijal misli-vodnice, ki usmerjajo iskreno medsebojno zavezništvo v skupno obrambo evropskega mira. V imenu jugoslovansko-češkoslovaških lig so go-

vorili predsedniki belgrajske, zagrebške in ljubljanske lige gg. Milošević, Bogunović in Starč (slovensko in češko). Vsem je odgovoril v lepi srbohrvaščini praški predsednik dr. Zenk v obširnem govoru, ki so ga udeleženci dobili že prej v roke v češčini, razvijajoč zgodovino medsebojnih stikov. Po vihrnem navdušenju je Slovenec, direktor ljubljanske opere g. Polič, dirgiral z velikim uspehom Smetanovo simfonijo.

Po koncertu se je v nasprotnih dvoranah razvila prisrčna zabava, ki je trajala pozno v noč.

V sredo dopoldne si je delegacija ogledala znamenitosti Prage, med katere — poleg zgodovinskih spomenikov Hradčanov, katedrale in magistrata, ki so jih udeleženci že davno gledali, spada iz najnovejšega časa zlasti »Pamätník obdole« — spomenik revolucije (legionarski muzej) na Žižkovu. Na gričku, kjer je svoj čas enooki Žižka premagal nasprotnike češtva, so postavili Panteon največjih čeških duhov, v podzvožju pa zgradili v zadnjih letih muzej, ki naj še poznim rodovom priča o junaštvu teh, ki so v letih strašne svetovne vojne na novo zgradili razpadlo Češkoslovaško državo. Delegacija je sprejel v avli muzeja general R. Medek, veliki legionarski pesnik. Posebno vodstvo častnikov-legionarjev je razlagalo dragocene spomine na Masarykovo mafijo, na trpljenje ljudstva doma, na ustvarjanje legij in njih boje v Italiji, na Francoskem, na Ruskem, na Srbskem, njihovo anabasis: dolgo pot preko vse Sibirije, da, celo okoli sveta. Lep oddelek je tudi posvečen jugoslovanskim borecem za svobodo, ki ga krasi

Komenda

Na praznik Brezmadežne, dne 8. decembra t. l. bomo po popoldanski službi božji ob 3 blagoslovili temeljni kamen za prosvetni dom v Komendi. Misel zgraditi novi prosvetni dom smo gojili že dolgo, letos pa je ta misel postala dejanje. Zavedamo se velikih žrtv, ki jih bo treba še doprinesiti za zgradbo mogočnega in vsem društvenim potrebam odgovarjajočega doma. Imamo skromno, začasno dvorano na razpolago, vendar pa si želimo zgraditi svoj lasten dom, ki naj bo naše zbiralnice in vzgajališče.

Nimamo posebnih sredstev na razpolago, odvisni smo od požrtvovalnosti naših članov in od prispevkov naših dobrotnikov. To so naši fond; idealizem naših ljudi, dober namen in božja pomoč, zato smo trdno prepričani, da bomo srečno zgradili dom, ki je nam Komenčanom nujno potreben in sicer dom, ki bo vse naše prosvetni organizaciji lahko v ponos, vzor dom, ki bo služil vsem potrebam našega gospodarskega in kulturnega udejstvovanja.

Prijatelji slovenske katoliške prosvete, pridite na ta dan v našo lepo in znano Komenndo, pridite na to skromno, pa za vse naše prosvetno življenje tako pomembno slavnost, ko bomo polagali, ko bomo blagoslovili temeljni kamen zgradbi, ki bo žarišče prave verske in slovenske omike in izobrazbe v Komendi in okolici.

Vič

Na praznik Brezmadežne bodo marijanske kongregacije priredile ob 8 zvečer v Društvenem domu na Glinah svečano akademijo. Spored obsega poleg recitacij in simboličnih vaj tudi nastop opernega solista in našega rojaka g. Franzla, ki bo zapel solo-spev. Ker so vsakoletne akademije na ta dan res pravi izraz čustvovanja naše mladine, pričakujemo, da bodo starši in ostali obiskali to prireditev.

Gradaštica od Vojnovičeve tovarne proti Viču prične mestna občina regulirati še ta teden in bo zaposlila pred vsem brezposelne družinske očete. Delo je čakalo na uresničitev dolgih 12 let in se imamo občinskemu svetu, pred vsem pa delegaciji z Viča, zahvaliti, da bo Gradaštica končno regulirana.

JRZ je preteklo tedne imela tri sestanke po voliščih, ki so dobro uspeli in pokazali, da se Vičani niso izneverili svojemu mišljenju. V vztrajnosti je zmaga!

Dev. Marija v Polju

Tukajšnja krajevna Kmečka zveza priredi strokovni tečaj, ki bo trajal od 6. do 12. decembra. Na programu so predavanja o kmečki stanovski zavesti, stanovski organizaciji, živino-zdravstvu, o kmečkih organizacijah v drugih državah, o uporabi umetnih gnojil in o konjereji. Predavanja bodo v šoli in ne v prosvetnem domu, kot je bilo ponotoma objavljeno v »Domoljubu«. K predavanjem so vabljivi vsi kmetje brez razlike, a člani Kmečke zveze naj smatrajo za svojo dolžnost, da se bodo predavanj polnoštevilno udeleževali!

Tržič

Ustoličenje križa v občinskih prostorih. Dolga leta so tržički občani hodili v uradne prostore občine, kjer ni bilo nobenega božjega znamenja. Le v kotu posvetovalnice je stalo majhno razpelo za službene zaprisege. Nekateri občani so že v letih največjega poveljnega blagostanja sami zbrali precejšnjo vsoto denarja in kupili so umetniško sliko Križanega, ki naj bi krasila umetniške prostore. Lep dar sicer na občini ni bil naravnost zavrnjen, toda prazni izgovori so pokazali mišljenje tedanjega g. župana in njegovih sodelavcev. Darovalci so lepo sliko pač morali odnesti in pokloniti so jo v shrambo domačemu sirotišču Vincencijave konference. Tam je slika shranjena in visela ho pač enkrat v novem občinskem domu. Z novimi gospodari je pa prišel na našo občino tudi Bog. Pretekli četrtek se je vršila zvečer prva seja po prevzemni, ki je pokazala, kako resno se uživlja zlasti nova uprava v vse občinske potrebe. Pred pričetkom je pozval g. župan Janez Majarič navzočega g. župnika in občinskega odbornika Antona Vovka, da je blagoslovil dva lepa križa. Ležala sta med zelenjem in svečami na županovo predsedniški mizi. vsi odborniki so pri blagoslovitvi spoštljivo stali in takoj po blagoslovitvi sta bila obešena v posvetovalnici in v pisarni na častni mesti. Čujemo, da so gospodje člani občinske uprave sami ta dva križa kupili in so to smatrali za svojo častno zadevo. Tako je prav! Križu naj daje čast vsaka oblast!

Tek zedinjenja se je vršil preteklo nedeljo. Nastopili so vsi tržički športni klubi. Občinski pokal, za katerega so tekli, je dobil že drugi član SK Planine vrli Rok Hladnik. Mučno je bilo pri teku to, da je neki član drugega kluba, ki rad poudarja svoj viteški značaj, podstavil Hladniku nogo in ga je tudi rani. Kljub temu je bil Hladnik prvi. To je dalo povod, da bo sestavljen poseben pravilnik za dosego občinskega pokala.

Praznik Brezmadežne je posebej dan Marijinih kongregacij. Po popoldanski slovesnosti v cerkvi priredijo dekleta lepo prireditev v dvorani. Je to že več let ena najlepših prireditev v Tržiču in vse kaže, da bo letos še prav posebej zlasti izrednega.

odlični bronasti kipi kralja Aleksandra, Petra, da je Pašića itd., delo rojaka kiparja Ivaničevića, ki živi v Pragi in se je pridružil delegaciji.

Od muzeja pelje lepa pot navkreber k vrhu hriba, katerega celotno površino zavzema velikanski spomenik Žižkovu in Neznaniemu vojaku in vsem velikim možem češkoslovaškega naroda, ogromni Pantheon, ki bo pa dograjen šele l. 1938. Vsa stavba iz čistega granita obsega slavnostno dvorano ter mavzolej, povališče češkoslovaških »skraljev« duha. V sredini mavzoleja građe posebno kapelico za truplo njega, ki je ustvaril novo državo, katere stene obdajajo reliefi iz zgodovine Žižkovih bojev ter Masarykov prihod v Prago l. 1918. Vse naokoli pa so grobnice in mesta v steni za žare s pepelom teh mož, ki so zaslužni za domovino. Človek ima vtis, da so tako samo še faraoni gradili grobnice zase v obliki ogromnih piramid! Češki narod bo z uresnitvenjem te veleogromne zamisli postavil spomenik svoji zgodovini, svoji kulturi, duhovni rasti, češkoslovaškemu geniju sloh.

Z avtobusi se je nato peljala delegacija preko vseh 11 okrajev »glavnega mesta Velike Prage«, da je lahko dobila vtis njenega veličastva. Ob 1. pa je dal župan g. dr. Baxa kosilo v Občinskem domu, sedaj v Riegriovi dvorani. Po obedu pa so se peljali gostje v Krč blizu Prage, da si ogledajo »Masarykove domove«, same mestne socialne naprave, narejene po iniciativi predsednika praške lige, načelnika socialnega oddelka pri mestu g. dr. P. Zenkla, ki je delegaciji priredil tudi prisrčno čajanko.

Pecilni prašek mnogokrat ponarejajo!

Zunanost zavitka je mo-goče, toda vsebine »Dr. Oetkerjev pecilni prašek« se do sedaj še ni posrečilo. Dobro kakovost je mogoče doseči le z dolgoletnimi izkustvi. Gospodinjje to priznajo in uporabljajo vsled tega le

Dr. Oetkerjev pecilni prašek
z varstveno znamko
»Svetla glava«

Metlika

Prosvetno društvo, ki je bilo v Metliki zaradi svoje živahne delavnosti razpuščeno s posebnim dekretom, ni zlepa moglo priti do zopetne oživitve. Dne 22. novembra pa se je pod predsedstvom gosp. Ignacija Korena vršil ustanovni občni zbor.

Gospodinjki tečaj. Zadnja leta Bela Krajina kulturno in gospodarsko zelo napreduje. Da je to resnično dejstvo, kaže veliko zanimanje za nadaljevalno kmetijsko šolo in gospodinjke tečaje.

Prosvetno društvo v Lokvici je priredilo v prostorih Hranilnice in posojilnice v Metliki gospodinjki tečaj, ki sta ga vodili gđ. Marija Zbogor in Olga Kovačič. Udeleževalo se ga je 23 deklet (od teh so bile tri iz Zumberka) in 80. novembra je bil slovesen sklep. Ker so taki tečaji velikega pomena za kmetijska dekleta, gre banska uprava našemu prebivalstvu zelo na roko. Odobрила je še en tečaj, za katerega se je prijavilo nad 50 deklet in se bo pričel 10. decembra. Banski upravi, ki kaže toliko zanimanje za podpiranje naših gospodarskih in gospodinjških ležanj, izrekajo prireditelji tečaja svojo toplo zahvalo.

Ljutomer

Sv. Miklavž. Danes popoldne ob pol 4 pride sv. Miklavž v Katoliški dom. Darove še pobira do 3 popoldne.

Na praznik Brezmadežne, v torek, dne 8. decembra, je v Katoliškem domu akademija katoliških organizacij. Ljubitelji mladine, pridite!

Artiče pri Brežicah

Prosvetno društvo Artiče bo gostovalo v nedeljo, dne 13. decembra ob 3 popoldne v gasilskem domu v Zakonu pri Brežicah z igro »Podrti križ« iz današnjih dni v 4. dejanjih. Vsi prijatelji društva vljudno vabljeni.

Delo proti tuberkulozi

Te dni je izšla četrta številka glasila Narodne protituberkulozne lige, ki je posvečena kritiki protituberkuloznega tedna, ki je trajal od 17. do 24. maja t. l. — Našo javnost, ki s simpatijami spremlja težnje Narodne protituberkulozne lige, bo uspeh letošnjega protituberkuloznega tedna nedvomno zanimal.

Pri letošnjem protituberkuloznem tednu (ptt) je sodelovala vsa naša javnost in vse slovenske časopise. Najbolj posrečena misel v letošnjem ptt je bila gotovo pritegnitev šolstva v to delo. Na vse šole v naši banovini so bili poslani dinarski listki, ki naj bi jih razprodali naši otroci. Na vsakega učitelja je bilo poslanih po 50 listkov. Univerza se vabilu ni odzvala. Od 12 srednjih šol se jih je odzvalo 7, nabrali so 1917 Din, od 15 strokovnih šol se jih je odzvalo 8 in so nabrali 467 dinarjev, od 26 meščanskih šol se jih je odzvalo 16 (1391 Din). Osnovne šole pa stoje daleč pred vsemi. Od 770 osnovnih šol se jih je odzvalo 429 in so učenci teh šol nabrali 45.940 Din. Nekatere šole so poslale celo več denarja, kot so prejele listkov, in sicer so to: Rova p. Radomlje, Zg. Dolina p. Tržič, St. Vid pri Brdu, Hotedršica, Zeleniki, Lesce, Sv. Marijeta pri Rimskih Toplicah, Kropa, Kokra, Podšreda, Javorniški Rovt, Gornja Rečica pri Laškem, Bregi p. Kočevska Reka, Marjanišče, Lichtenurn in l. mestna deška — vse tri iz Ljubljane, Spitalič. Vidi se, da so darovali tisti sloji naroda, ki imajo najmanj denarja in to samo po tistih šolah, kjer so se učitelji zavzeli za akcijo.

Poleg vplačil za dinarske listke je dobila liga v ptt še razna darila, razpečevala je dr. Neubauerjevo brošuro, tablice z napisom »Ne pljuvaj na tla« in koleke, vršile so se razne prireditve itd. Denarni uspeh vseh teh prireditev je znašal čistih 69.532 Din. Ni to sicer veliko, ali vendar je razveseljiv začetek. Pri še boljši propagandi se bo ta vsota prihodnje leto gotovo podvojila.

Posebno pomembna je odlična beseda o danes tako modernih počitniških kolonijah, s katerimi se pečajo prav intenzivno mnoge ustanove, pa tudi protituberkulozne lige. O tem čitamo na strani 61 sledeče:

Ne bi hoteli oporekati ideji počitniških domov, toda pod kompetenco protituberkuloznih lig prav gotovo ne spada pošiljanje slabotne ali pa zdrave dece na morje in v gore, dokler nimamo denarja, da bi pošiljali že obolele, ne pa samo ogrožene (ogroženost je nedefiniran in zato jako raztezljiv pojem) na mesta kamor spadajo. Kadar bodo vsi Slovenci, ki so bolni na pljučih, imeli zagotovljeno bolnišnico posteljo, pa nam bo denar še preostajal, ne, potem se bomo s pravico brigali na reprezentativen način za »ogroženec«, — Marsikdo se ne bo strinjal z vsebino teh vrstic, toda kdor vidi vsak dan obupno mizerijo tuberkuloznih bolnikov radi pomanjkanja gmočnih sredstev, na drugi strani pa bere obračun neke lige, ki je izdala 10.000 Din* za počitniške kolonije, medtem ko ista liga odpravi prošnje tuberkuloznih bolnikov s 50 Din, mora priti do gornjih zaključkov. Gotovo pa bi ptt zgubil ves svoj pomen, če bi se izkupiček nabiralne akcije pri ligah porabil v take reprezentativne namene samo zato, da bi videli vsi meščani, kako »požrtvovalno« skrb lig za njihove otroke.

Vsak Slovenec mora biti vesel dela naših protituberkuloznih lig in požrtvovalnosti raznih oseb, ki vse svoje moči posvečajo tako za naš važnemu vprašanju, kot je borba proti jetiki.

KULTURA

Dela slovenskih umetnikov za Narodno skupščino

Fr. Gorše: »Kmetijstvo« in »Industrija«.

Naši časopisi so že poročali, da so slovenski umetniki dosegli lep uspeh v Belgradu ob priliki ocenjevanja poslanih načrtov za okrasitev nove Narodne skupščine. Tedaj so naši dnevnikarji dogodek samo registrirali oziroma mu skušali dati pomen, ki mu gre, z raznimi intervjuji in slikami nagrajenih umetnikov, pri čemer se je zgodila cela ta napaka, da je bil priobčen model kipa (Kocelj), ki sploh ni bil niti od daleč nagrajen. Na kakšen način je prišlo do te pomote, ki bi utegnila vreči nedolgo luč na žirijo (predsednik Čirič ter strokovnjaki: Kašanin, direktor muzeja v Belgradu, Derocco, docent teh. fakultete, Krasnov, arhitekt, Seno, direktor umet. akademije v Zagrebu, Rosandić, kipar in dr. Stele, konservator v Ljubljani), ne vemo, vsekakor pa bi naša javnost hotela poznati vsaj nekaj teh del, ki so dosegla tako časten uspeh pri belgrajskem razsodišču in bi ga lahko še boljše, da so umetniki sami vzeli zadevo resneje, kakor pa so jo. Dejstvo, da je več kot četrtina vseh nagrad (400.000 din) odpadla na slovenske lik. umetnike, moremo smatrati samo za dobro znamenje slov. umetnosti, za njen visoki ni-

vo ter resnost, ki preko vseh eksperimentov tvori like vredne reprezentančnih prostorov Narodne skupščine. Nagrajeni so bili sledeči slovenski likovni umetniki: slikarja Tone Kralj in Rajko Slapernik, ter kiparji Franco Gorše, Tine Kos in Lojze Dolinar. Od teh so dobili naročila izdelati svoje načrte tudi v materialu predvsem Rajko Slapernik (tri slike, med njimi freska v veliki sprejemni dvorani »Ustoličenje«), Tine Kos (velik lik panonskega kneza Kocelja) in Franco Gorše (alegorija »Industrija« in »Kmetijstvo«). Te zadnje skice prinašamo danes v naši rubriki, da jih tako predstavimo širšemu občinstvu, ki želi videti like, ki bodo krasili odsele dom našega narodnega in ljudskega zastopništva. Že prej pa smo priobčili tudi fotografijo največjega slovenskega osnutka, namreč Toneta Kralja načrt za okrasitev glavne skupščinske dvorane, ki je dobila drugo nagrado.

Ob priliki teh nagrad bi približno samo eno: predsedstvo Narodne skupščine je pravilno čutilo dolžnost, da bodi vsak reprezentančni prostor obenem tudi predstavitev domače umetnosti, ter da je zato predvsem država poklicana — ter seveda tudi vse samoupravne oblasti — da store vse, kar je mogoče zanjo. Le ob znatni podpori poklicanih kulturnih činiteljev more umetnost — kakršnakoli — rasti ter tako izražati čim popolneje čustva naroda v barvi in liku — kakor tudi v besedi in zvoku itd. Umetnost je duša naroda! Materialni stan današnjih naših umetnikov pa je tak, da jim ga nihče ne zavidaja, in čuditi se moramo, da jih njihov idealizem ter vera v umetnost, ljubezen do barv in lika ter sveta služba poklicu in človeku še drži v delu, dasi jim ne stoji občinstvo ob strani kot bi moralo. Kakor so se pri nas pokazala znamenja, so se naše samoupravne oblasti začele zavedati dolžnosti do slovenske umetnosti, zaradi razmer pa še ne v taki meri, kakor bi bilo želeli. Zato smo zdaj lahko samo veseli, da se je tudi država kot taka zavedala dolžnosti do vseh umetnikov-državljanov ter za svoje velike uradne prostore naročila dela iz vse države ter jih tudi po vrednosti razdelila. Posebno to zadnje je znak nove umetnostne politike, o kateri bi le želeli, da bi se tako postopalo pri vseh javnih vsedržavnih naročilih.

Opozorili bi mestna zastopstva na še večjo okrasitev trgov in parkov s kipi domačih umetnikov in z njihovimi slikami svojih lokalov, ter tudi občinstvo, naj pri novih stavbah ne pozablja na likovno okrasitev fasad, in sploh notranjih prostorov. Tako ne bodo naši umetniki radi svojih neizrabljenih umetniških zmognosti prisiljeni gladovati in predčasno umirati. Usoda Groharjev se v našem narodu ne sme nikdar več ponoviti, če hočemo veljati kot kulturni narod, ki prav tako kot svojo besedo, ljubi tudi svoj svojevrsten lik, občutek barve in podobe, ter tudi žrtvuje zanj, kar more.

Rajko Slapernik: Ustoličenje (velika sprejemna dvorana).

Umetnina in stil

Obiskovalec in ljubitelj umetnosti sta se navadila, da pri razmišljanju umetnin preteklih dob neprestano uporabljata izraze kot »romanski«, »gotški«, »renesanični«, »baročni« stil itd. Ta navada jima je prišla tako v meso in kri, da imenujeta kip pred seboj »gotški«, sliko »renesanično« in fresko na cerkvenem stropu nad glavo »baročno« še preden sta prišla na dno temu, kar posamezna slika ali kip predstavlja. To ni nič čudnega. Če natančno premislimo, smo o teh »stilih« že jako mnogo brali in ko hodimo po galerijah in muzejih, nehote mislimo, da vse te neštevne umetnine nimajo drugega dela in namena kot da so ali gotoske ali baročne ali rokokojske in podobno. V resnici pa si pod omenjenimi pojmi le malokdo kaj konkretnega predstavlja, zlasti še ne laik, ker ti pojmi niso njegova zasluga. Napravila, uvedla in razširila jih je marveč znanost, veda o umetnosti.

Da bi nepregledno stvarino in obilno množico individualnih umetnin kolikor mogoče izenostavili, jo napravil pregledno ter znanstveno uporabno, je bil umetnostni historik prisiljen seči po takih splošnih pojmi, katerih lastnosti so skupne čim večjemu številu umetnin, in po takih sistemih, v katere gre brez velikega nasilja in v zmislu znanstvenih zahtev čim več individualnih ali stvarnih enot — vse radi tega, da bi postala stvarina znanstveno dostopna in za metodo racionalno prirejena. Znanost brez takih splošnih pojmov, sistemov in tipov sploh ne more izhajati, ker bi se sicer razkrojila v kazuistiko ali dialektiko posameznih slučajev. Zda pa, ko jih je uvedla, te pojme, ni ušla drugi nevarnosti, namreč da spričo njih popolnoma preze individualno kot tak, posamezno umetnino. In ta nevarnost se je od znanosti preselila v veliki meri tudi na laičnega gledalca.

Tista prva konstatacija, ki jo človek v mnogih, premnogih primerih napravi pred staro sliko ali kipom, se glasi, da je umetnina ali gotoska ali kako drugačna; če tega gledalec ni konstatiral, se je najbolj verjetno vprašal, kateremu izmed omenjenih stilov umetnina pripada. Mi mu tega ne smemo zameriti; kajti kakor v mnogost, je tudi v tem pogledu slabo poučen in ni sam kriv. Saj končno nekaj, neki del umetnine on s svojimi doživljam kljub temu zagradi — ker umetnina je prav zanesljivo poleg drugega tudi »gotoska«, tudi »baročna«, vendar to ni njeno vse. Zato je tembolj pravilno, če rečemo, da bi po takem gledanju človek prej doživel in spoznal bistvo, to je esenco

tega, kar je »gotosko«, »baročno« itd. itd., kot pa enkratno in individualno bistvo umetnine same.

Znanost je podrejena razvoju, in spoznanje ni v vseh časih eno in isto. Spreminjajo se tudi metode, pojmi, cilji in podobno. Ti »gotoski«, »romanski« in drugi stili so v svojem bistvu tipi ali sistemi stare, če ne stare, pa vsaj starejše šole. A prišli so novi ljudje, novi časi, z njimi novi problemi. Znanost je šla iskati novih splošnih pojmov in oblik, ki bi enako kot na pr. »gotoski stil« obsegale in obsegale čim več umetnin, čim več njihovih lastnosti. Med najvažnejše take nove tipe smemo šteti izraze kot so »ploskoviti in prostorni stil«, »plastični in slikoviti stil«, »tektonski in dinamični stil« in podobno. Bila je doba, ko človek ni mogel biti na višku časa, če ni pred umetnino vzkliknil, da je izraz ali ploskovitega ali slikovitega ali še katerega drugega stila. Ker so umetnostni raziskovalci do teh novih tipov prišli na podlagi starih in konkretnih umetnin, je bilo kaj naravno, da je človek, ki je umetnino doživljal z vidika teh stilov, od nje marsikaj ujel, spoznal in doživel, a jedro tega je bila kaj malo verjetno umetnina kot celota. Narobe: videli, doživljali in spoznavali smo bistvo ploskovitih, plastičnih, tektonskih, slikovitih itd. stilov ter smo v tem dosegli doslej nepoznano stopnjo akribije in jasnovidnosti — pod rokami pa nam je uhajala umetnina kot taka, umetnina kot organizem, umetnina kot zadeva umetniškega doživljanja in ustvarjanja.

Z istimi merili je stopil obiskovalec tudi pred moderno umetnost in se vprašal najprej, kateremu stilu pripada posamezna umetnina. »Gotoski« in »romanski« stil tu nista bila več uporabna, tembolj pa razni ploskoviti, idealistični in drugi stili. In s temi je gledalec v prvi vrsti sodil vse te različne moderne umetnine od impresionizma do kubizma. Toda uspeh je bil malenkosten. Kajti: Pridobljeni večji del na umetninah starih dob, ti pojmi že radi tega niso mogli priti do živga modernih umetnosti, ker je ta jela čimdalje bolj opuščati organizirano zaključnost preteklih stilov in mešati vse stile med seboj. Če pa nahajamo v delu enega in istega umetnika in v eni in isti umetnini poleg izrazite ploskve tudi izrazit prostor, kaj naj mi potem še pomeni simbol »ploskovitega stila«, če pa ga prostor istočasno zanika in uničuje. In tega poslednjega dejstva si iz organizma moderne umetnosti ni mogoče odmisliiti.

Duha moderne umetnostnega ustvarjanja je objel demonizem, ki to, na čemer se umetnost gradi, sproti uničuje, ki istočasno govori v vseh

jezikih in se izraža na tisoč načinov. Slabo bi bilo, če bi smatrali ta pojav za golo revolto zoper obstoječe forme. V svojem notranjem bistvu predstavlja samo upor zoper zakone, ki je vanje uklenila umetnost mentaliteta prirodoslovskega nazora, nastalega v renesanci. Tedaj so se umetnosti jeli predpisovati kot norme vsi isti zakoni, ki veljajo tudi v fizikalnem svetu (zračna in linearna perspektiva, anatomija itd.), ki pa kratijo občutno notranjo prvotno namembnost in avtonomnost umetniškega izraza. Umetnost se je izza renesanse postopoma poznanstvenjela, ni bila več predmet spontanega doživljanja, kolikor laboratorijski objekt in studijski primer. Tudi naše razmerje do nje se je spremenilo v tem smislu, da smo jo le še presojali, po kakšnih kategorijah dela (ploskev, prostor), ne pa, kateri je njen končni izraz. Dokaz temu je najboljšo dejstvo, da je vsak dan ogromna množica ljudi na delu, ki z znanstvenimi aparati secirajo vse stare umetnosti, a imajo jako malo odnosov do moderne, in tudi stare ne doživljajo kot umetnostno aktualnost, temveč le kot predmet znanstvenega interesa.

Očetje in sinovi

Komedija Viljema Wernera »Na ledeni plošči«, ki jo dajejo zdaj v Narodnem gledališču v Ljubljani, obravnava večno snov »očetov in sinov«, s popolnoma sodobnimi motivi, kakor so kino, nogomet, brezposelnost itd. Pri razgovorih o tem delu in njegovem jedru sem se spomnil nemške razprave Kurta K. T. Waisa »Das Vater-Sohn-Motiv in der Dichtung« (v dveh delih izšlo v zbirki Stoff- und Motivgeschichte der deutschen Literatur, 1931, 10. zv.). Imenovano delo zasleduje pesniški motiv na njegovi poti v literaturi. Motiv je vzbudil splošno zanimanje šele v najnovejšem času in to predvsem radi psihoanalitične teze o Ojdipovem kompleksu, kakor tudi radi naravnost epidemičnega uporabljanja pri najmlajših pesnikih. Wais raziskuje in pokaže, kako se pojavlja tudi motiv očetov in sinov menjače zdaj v svoji konservativni zdaj v svoji revolucionarni obliki, prav kakor se menja v zgodovini duhovnega razvoja dobe reakcije in revolucije.

Konflikt očetov in sinov ter študij tega motiva je odkril šele 20. stol. Problematiko medsebojnega razmerja očetov in sinov je raziskoval predvsem Freud, polne pa so je tudi moderne literature vseh narodov. Freud je to večno vprašanje rešil po svoje: do nasprotstva med očetom in sinovi pride radi krosramnega nagnenja sina do matere, nastane torej neka tekmovalna borba z očetom. Freud poskuša svoje trditve dokazati na Ojdiu, Hamletu in drugih primerih. Ravno na navedenih dveh primerih pa je trditve zgrešena, saj pri prvem gre za nezavedno ravnanje, pri drugem pa je borba s stricem, ne z očetom. Seveda, Freud ni natančen in ga to ne moti. Zaenkrat se je treba torej zadovoljiti samo z opazovanjem zanimive plime in oseke v literaturi, akcije in reakcije, spoštovanja in boja proti avtoriteti v literarnih dobah. In to je lepo za nas opravil in napisal Wais, seveda predvsem z ozirom na nemško literaturo.

Do 13. st. je v glavnem poznana le pesem o Hildebrandu in Hadubrandu. V 13. stoletju pa nastopijo puntarski sinovi, stoletje samo se naravnost imenuje doba razkolnikov. Sledi doba tja do Shakespeara, v kateri prevladuje latinska šolska drama z religiozno alegorijo, oče — sin — Bog — človek. Znano so iz tega časa številne predelave svetopisemskega spokorniškega motiva o »izgubljenem« in zopet najdenem sinu. V prosvetljenstvu prevladuje boj proti tiranskemu očetu. »Wertherjev« čas zopet preklinja sina, ki je brez spoštovanja. Za dobo »Viharnikov« v 70 letih, ki je s svojo mlado generacijo stremela po svobodi, po večjem priznanju individualnosti, zveni kar čudno, da so bili polni navdušenja za staršerka, ki s svojo vzvišeno modrostjo mirno gleda na življenje. Sledi

Tine Kos: Knez Kocelj ter nagrajen osnutek »Prosvetec«.

generacija francoske revolucije, ki se zopet bori proti očetu-tiranu. Tu je treba omeniti Angleža P. B. Shelleyja, »poslednjega in najplemenitejšega sina francoske revolucije«, borca proti patriarhalni avtoriteti. V drami »The Cenci« odklanja družinskega očeta svetlega očeta in Boga Očeta (prim. pozneje Werflov roman z motivom očetje-sinovi!). Shelley je ateist in načelen borec proti avtoriteti. Njegov boj se je začel z osebnim sporom z očetom. Romantika je v splošnem literaturi vrnila kult staršev. Realizem je nasprotno prinesel najhujše zaničevanje očetov, največje povičevanje sina. Naj zadostuje nekaj imen in naslovov: Spitteler, Heine, Dostojevski (Bratje Karamazovi), Turgenjev (Očetje in sinovi), Strindberg, Ibsen, Butler i. dr.

Tako si naprej sledijo tudi moderne struje, ki pa so v svojih izraznih zmognostih mnogo razsežnejše in motiv očetov in sinov ne more več služiti za oznako vse dobe. Motiv očetov in sinov je bil odvisev od zgodovinsko relativnega duha dobe: 1. bile so epohe, ko je prevladoval revolu-

Zoper to nezdravo stanje se dandanes borita obadva interesirana, to je moderna umetnost na eni in umetnostna zgodovina na drugi strani. Umetnost se skuša bolj in bolj otresti tiranije prirodoslovnih naziranj, po katerih naj bi bila naturalistična podoba sveta edini raison d'être umetnine. Umetnost ima svoje zakone in svoje cilje, ki jih je treba ostvariti, namreč pretrstati in prepričati umetniškega človeka, to pa se na drugi strani ne bo moglo zgoditi prej, dokler ne bomo popolnoma opustili starih navad, presojanja novih stvari po preteklih, zlasti renesančni in naturalistični estetiki. Gledati moramo, da bomo doživeli in spoznali pomen sodobne umetnostne spremembe, katere smisel je, da brez zmognosti doživljanja sodobne umetnosti tudi nobena stara umetnost za človeka ne eksistira. Resnično tvoja, moja, naša je samo današnja umetnost in nobena pretekla in če je ta slabša od prejšnjih, je znamenje, da smo tudi mi zaostali za našimi predniki. Sodobna umetnost nam to skuša na vse mogoče načine dopovedati: razdrla je vse tradicionalne oblike, zmedla nam je vse estetske pojme in sodbe, norčuje se iz nas in to upravičeno, ker visimo na historičnih sodbah in vrednotenjih.

Mnogo je anarhije in kaosa in vendar je zmisel prejasen. Umetnina je v prvi vrsti živa in aktualna podoba trenutno dogajajočih se življenjskih in duhovnih procesov in kdor živi sredi njih ter z njimi, mu bo poleg vsega tudi spoznanje preteklih umetnin navrženo. Ne bo pa tako, če leže stvari obratno.

R. Ložar.

cionarni duh časa, prebujenje mladih sil, 2. sledile so jim običajno epohe pomirjenja, ko je zmagoval duh časa, ki je spoštoval tradicijo in starost.

Komedija »Na ledeni plošči« se ne bavi toliko z osebno borbo očetov in sinov, kakor z razliko v morali starega in novega sveta. Zmaga morala novega sveta, vendar se zdi preizkušnemu, staremu očetu, da je ta morala na nevarni »ledeni plošči«.

Stanek Leopold.

Jacek Malczewski — tretjerednik

Poleg Wyspiańskega je nedvomno eden največjih poljskih slikarjev Jacek Malczewski, ki je umrl pred nekoliko leti. Zda je o njem napisala krakowska pesnica in slikarica Michalina Janowska knjižno spominov z naslovom: Wielki terejare (Veliki tretjerednik). Poznan, založba Katoliške akcije, kjer opisuje tega velikega slikarja kakor asketa v anekdotah, ki spominjajo na svetniške legende. Slikar se je vse življenje ironiziral, toda v tej ironiji odkriva pisateljica frančiškansko sree, ki mu je dala, da je legel v meniški obleki kot tretjerednik v grob. Pisateljica sporoča več podrobnosti iz njegovega življenja, njegove izjave o umetnosti in posameznih delih, kar vse ima pomen za umetnostno zgodovinarje, nad vsem tem pa se dviga velika religiozna postava človeka, ki je živel iz vere ter iskal srčnega miru in umetniškega navdiha v njej. Malczewski spada torej med tiste moderniste začetkom stoletja, ki so iz dekadence našli v duhovno gledanje na svet ter živeli iz mistike, ki je znak velikih in svetlih ljudi.

Novе knjige

DELA OTONA ZUPANCICA. — I. zvezek: Mlada pota (str. 150), II. zvezek: V zarje Vidove, »Iz pisanec« in »Lahkih nog naokrog«, Cieban, Sto ugank, Paberki, Jerala, Epigrami in napisi (str. 223), III. zvezek: Noč na verne duše, Veronika Deseniška, iz nenapisane komedije (str. 211). Uredil Josip Vidmar, opremil Marko Zupančič. Založila Akademska založba v Ljubljani.

KNJIGE SLOVENSKE MATICE za l. 1936.: Izidor Cankar: Zgodovina umetnosti v zahodni Evropi. III. del: Od l. 1400 do l. 1546. I. snopič: Razvoj stila v italijanski renesansi. M. Cervantes: Bistroumni plemič don Kihot iz Manče. Poslovenil Stanko Lehen. Druga knjiga (str. 351). Tretja knjiga (str. 350).

Milica Stupan: Težko vzgojilivi otroci. Maribor (str. 150).

Umetnost na grobeh. Nabral in uredil Ivan Albrecht. Cena 15 Din.

Ferdo Delak: Rokovnjači. Romantična odrska zgodba v sedmih slikah. Cena 20 Din.

Edvard Gregorin: Kralj z neba. Sedem znamenj ob času rojstva Kristusa Kralja z branjem besede božje, pesmi psalmistov in blagovesti, ki se oznanja v imenu Gospodovem. Cena 15 Din.

Janez Cigler: Sreča v nesreči. (Čvetje iz do-
datih in tujih logov.) Priredil dr. R. Kolarič.

»Blaze« in Nežica, kulturno pedagoški pomen Slomškovega dela. Inauguralna disertacija. Napisal Vinko Brumen. Maribor 1936. Str. 128.

Utečaj pesnika Hajnca na pesnika Ijermontova. Inauguralna disertacija. Mihael M. Orthaber. Užice 1936. (Cir.) Str. 95.

Jugoslavische Literatur im Morgenblatt (2. I. 1. — 31 XII. 1935), dr. H. Vinković. Zagreb, str. 46.

Zmijski Skot, spisala F. Martinčič (nagrajeni roman Društva hrvatskih književnika), Zagreb, str. 174.

Sirola-Deželić-Sertić: Koleda. (Obradeni hrvatski godišnji običaji), Zagreb, Društvo sv. Jeronima. Str. 96.

Čeč mezí Jihoslovany (srbsko-hrvatsky). — A. Beringer - J. Pavlíček Praha, str. 160.

Istina o Španjolskoj. — »Jeronimsko svijetlo«, sp. I. B. Cena 1 Din. Zagreb.

H. Sienkiewicz: Na polju slave. Prev. dr. F. Binički. Knjižnica dobrih romana. Zagreb. Str. 228.

Josip Vandro: Kekec z naših gorá. I. del: Na hudi poti. Samozaložba. Str. 157.

REDNE KNJIGE DRUŠTVA SV. JERONIMA za l. 1937. Mil. Mayer: Poslednji svoga roda. Roman iz hrvatske prošlosti. Dr. I. Koprić: Majka i dojenče. Blaško Rajić: Bunjevčine. (Črtice.)

Luis Valas: Ben Hur. Zlatna knjiga. Beograd. (Cir.)

Krešimir Kovačević: Smjeh naš svagdanji. (Novele.) Zagreb.

Ivo Lendić: Angelusi (pesmi). Zagreb. Din 35.

Družinska Pratika

za leto 1937

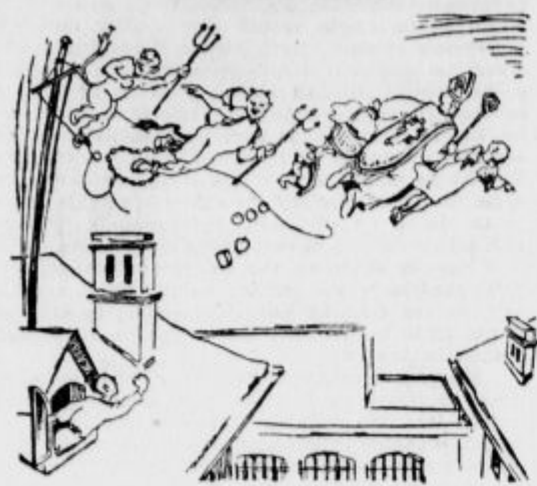
se dob va za ceno Din 5.— po vseh knjižarnah in trgovinah. Zahtevajte povsod Pratico s podobo sv. Družine.

Posebej opozarjamo na nagradno uganko in knjižna darila

MLADI SLOVENEČ

G. K.

Miklavžev

Križem krazem svet vzdihuje,
križem krazem moleduje —
tudi mladi se potimo,
da Miklavža pridobimo.

Naš Miklavž je siva brada
znana mu je pamet mlada,
pa nikomur ne zameri,
če ga prosi v dobri veri.

Za mehkužne in sladkače
nosi knjige in igrače —
a za nas so oklopniaki,
avioni, tanki, vlaki.

Kdor pa ni za prid in rabo,
naj ga parkelj vzame s sabo,
črna straža — hop — hop — hop! —
nosi ven ničvredni trop.

Zmaj rešitelj

(Resnična zgodba.)

Po navadi so na Kitajskem poletja zelo deževna. Tudi tisto leto ni bilo nič drugače. Dež je lil mesece dolgo in reke so prestopile bregove.

Sredi kitajskega veletoka Rumene reke je stal majhen otok, ki ga je narasla voda odrezala od drugega sveta. Na njem je prebivala vdova s tremi otroki. Kitajci so skromni ljudje in družina bi se že kako pretolkla skozi te nezgode, da ni nekega lepega dne mati zbolela. Vsak dan ji je bilo huje. Pomoči pa od nikoder. Po zdravniku ni bilo mogoče poslati in tudi nihče ne bi mogel prinesiti zdravil. Ni ga bilo človeka namreč, ki bi se upal čez deročo reko na osamljeni otok.

Najstarejši sin Jang pa je bil prebrisan dečko in je znal najti pot iz zagate. Spomnil se je, kako je prejšnja leta z vašimi otroci spuščal zmaj v zrak. V glavi se mu je porodil sijajen načrt. Ni dolgo premišljeval, ampak se je kaj spravil na delo. Razcepil je bambusovo palico na dve in jo tenko in gladko ostrušil. Pritrdil je nanjo ogradio iz vrbovine in ga prevlekel s trdim papirjem. Ko je bil zmaj narejen, je prevazal na rep lestek, na katerega je napisal:

»Moja mati je bolna. Pošljite z zmajem zdravila.«

Odšel je k reki, ki se je kalna in grozeča valila med otokom in vasio na drugem obrežju. Jang je spustil zmaya v zrak. Zmaj se je dvignil visoko pod nebo in Jang ga je spretno krmaril rez reko. Dolgo se je vrtila, na kateri je bil privezan, odvijala, preden je zmaj dosegel oddaljeni breg. Počasi se je na drugi strani spustil na tla.

Vaščani so opazili belega ptiča in videli znamenja, ki jih je dajal Jang iz daljave. Našli so listek in se med seboj posvetovali. Ker so v vasi vedeli, kakšno bolezen ima Jangova mati, so odposlali sla k bližnjemu zdravniku. Zdravnik je poslušal in predpisal zdravilo. Sel se je vrnil z zdravilom v vas. Vaščani so privezali zdravilo na zmaya in Jang ga je potegnil nazaj na otok.

Se večkrat je napravil zmaj takšno pot čez Rumeno reko in zdravje Jangove matere se je vidno boljšalo. Se preden je voda odtekla, je bila mati že zdrava.

Tako sta prebrisani Jang in njegov zmaj rešila materi življenje...

Začaran krog. Učiteljica: »Sram te bodi Janček, vedno hodiš v šolo nepočesan.« — »Nimam glavnika.« — »Pa si ga izposodi od očeta.« — »Oče pa las nima.«

Mladi Slovenci in Janez Fičirič

(Ob razvitju novega prapora)

(Nadaljevanje.)

4. PRIZOR.

Prejšnji. Brez Janeza Fičiriča in njegovih dveh spremljevalcev.

I. Deček (za odhajajočim): Ta bi prodal tudi lastno mater.

II. Deček: Za dvajset srebrnikov kot Judež liskarijot!

III. Deček: Malo bi ga morali vsekakor premikastiti!

I. Deček: Zato je pa tako predrzen, ker ve, da ga ne bomo.

II. Deček: Preveč potrpežljivi smo.

III. Deček (pokaže s palcem na čelo). Najbrž nima vseh kolesčkov v redu, drugače nam ne bi vsega razblebetal.

I. Deček (zamahne omalovažujoče z roko): Ni vredno izgubljati besed. Fantje, raje eno zapojmo.

II. Deček: Pa res. Tisto našo!

Dečki (vsevpri): Pa jo dajmo!

I. Deček (se postave prednje kot pevovodja in dá znak).

Dečki (zapojo v zboru):

Krvice za klobukom,
nagelj rdeč v gumbnici —
takšni smo mi fantje,
ki slovenske smo krvi.

Krvice so poguma
nam ponosno znamenje,
nagelj znak ljubezni
vroče, kakor plamen je.

Tri stvari nam drage
so ko ptičkam šumni log
in ko rožam sonce:
mati, domovina, Bog!

Deklice (navdušeno zaploskajo): Bravo! Bravo!

Prva deklica: Dekleta, zdaj pa zapojmo še me svojo! (Se postavi prednje kot pevovodkinja.)

Deklice v nar. nošah (z deklicami v nar. barvah v sredini, zapoje po napovedi nar. pesmi »Zakaj ste me dali na visoke gore«):

Slovenska sem mlada,
ljubim svoj dom,
do groba ostala
zvesta mi bom,
prav zares.

Za dom in za mamo
bo v prsih srce
utripalo gorko
do zadnjega dne,
prav zares.

Dečki (navdušeno zaploskajo): Bravo! Bravo!

5. PRIZOR.

Prejšnji. Deček s harmoniko.

Deček s harmoniko (pride z desne, dvigne klobuček in zavriska): Ujuh!

I. Deček: O, harmonikar je prišel. Bog te živi, Tone!

Vsi dečki: Bog te živi!

II. Deček (prešno udari a peto ob tla): Ujuh! Zdaj bo pa veselo. Ali se bomo zavrteli! (Se zavrti.)

III. Deček (ponudi harmonikarju stol): Na, kar semkaj sedi. Boš eno uredal.

II. Deček (posnema igranje harmonike): Tisto daj: mtadra, mtadra!

Harmonikar: Te pa ne znam.

II. Deček: Pa daj tisto: ridel, didel, didel, di!

Harmonikar: To pa še manj.

I. Deček (drugemu dečku): Tak, daj no že mir! Bo že sam zaigral.

Dečki in deklice v nar. nošah (se razvrstijo okoli harmonikarja).

Harmonikar (zaigra narodno pesem): O moj preljubi, dragi dom...

Deklice v nar. barvah (izvajajo zraven simbolične vaje ali rajajo).

I., II. in III. deček (ko je pesem končana, se slovesno postavijo v ospredje odra in zadeklamirajo):

Mi smo iz zemlje slovenske
zrasli kot majniški zvončki.
Boter in botra draga —
tukaj so naši poklončki! (Se priklonijo.)

žiče pomaranče, sladkorčke... Pred visokimi mestnimi hišami se ustavi kočija, se ustavi avtomobil. Castiljivi nebeški gost izstopi in izgine s spremstvom v vežo. Povsod, kjer potka s svojo srebrno palico, se naseli božja sreča.

V to temno, samotno predmestno ulico gospoška kočija ne zavoji nikoli. Tudi Miklavževa ne. Morda si volasi poslanec božji ne ve, da je ta beraška koliba — tudi človeški dom? O, prav gotovo ne ve. Kako bi mogel drugače pozabiti Ivančka in njegovo mater?

V mračnem kotu barake, med kupom slame in raztrganih cunj leži Ivančkova mati. Težko diha in njen obraz je podoben obrazu mrliča: ves je upadel in bled. Dolgoletno trpljenje je zarisalo vanj ostre sledove. In njene roke... Tako drobne so, tako bele, kakor da še niso nikoli imele pekočih žuljev.

Hudo je Ivančkovi materi nocoj: bolna je in brez vsega. Se suhega kruha nima v omari. Njene misli romajo nekam daleč. Vsak večer znova preremajo križev pot svoje življenja in vsak dan so bolj trudne in žalostne.

Pred tremi leti je mož odromal v svet. Doma je zaslužil malo, a kar je zaslužil, je zapravil v družbi kvartopircev in pijancev. Pozno v noč se je vračal domov. Večkrat je pretepal oba: njo in Ivančka.

Ivanček leži v nasprotnem kotu barake na pergišču trde slame in se trese od mraza. Visoko čez obraz si je potegnil odejo. Pa vse nič ne pomaga. Mraz sili do njega kakor lačna zver. Ne more, ne more zaspati. Misli na Miklavža...

Sredi zlate Miklavževе noči se mu prikaže v sanjah angel. Ljubeče se skloni k njemu in ga vpraša: »Ivanček, sirota, povej, kaj imaš rajši: da ti Miklavž vrne očeta, ali da ti prinese zvrhan koš lepih reči?«

Ivanček ni prav nič v zadregi za odgovor. Take odgovori božjemu angelu:

»Očeta naj mi vrne! Tako sama sva zdaj z materjo. Joj, včasih me je kar strah. Lahko se zgodi, da se sredi črne noči priklata: hudoben razbojnik in nama odreže glavo. Očka je močan in naju bo branil. Naj mi ga vrne dobri Miklavž!«

Deklice v nar. barvah (dvignejo šopke, stopijo naprej in zadeklamirajo):

Samo s skromnim šopkom cvetja
vam prihajamo nasproti,
tisoč sanj, želja in upov
pa nas spremlja na tej poti.

(Pokažejo prapor.)

Prapor novi — src slovenskih
živ, mogočen plamen je.
Naj resnice in lepote
bo nam sveto znamenje!

Vsi dečki in deklice (napol obrnjeni k praporu):

K novim vrelcem, k novim zarjam
vodi, prapor, nas v daljave,
zvesto služi domovini
v znamenju miru in sprave!

Deklice v nar. barvah (stopijo z odra in izročijo botru in botrici svoje šopke, in sicer botru modrega in rdečega, botrici pa belega).

Dečki in deklice (medtem zapoje ob spremljevanju harmonike nar. pesem):

Na Slovenskem je fletno,
so visoke gore,
so bistri studenci
in bele ceste.

Deklice v nar. barvah (se postavijo v ospredje odra, obrnjene proti občinstvu, in sicer deklica v belem na levi skrajni konec odra, deklica v modrem v sredo, deklica v rdečem pa na desni skrajni konec odra; izza nedrij potegnejo robčke: prva belega, druga modrega, tretja rdečega, in mahljajo v pozdrav).

Deklice v narodnih nošah (se primejo za roke in pojoč zarajajo):

La—la, la—la, la,
la—la, la—la, la,
la—la, la, la, la...

Dečki (stojijo v ozadju, po taktu ploskajo v dlani in pojo z deklicami).

I. Deček (na koncu pesmi dvigne klobuček in zakriči na vse grlo): Bog živi naš novi prapor!

Vsi (navdušeno, deklice z dvignjenimi rokami, dečki z dvignjenimi klobučki): Zivijoooo!

II. Deček: Bog živi botra in botroci!

Vsi: Zivijoooo!

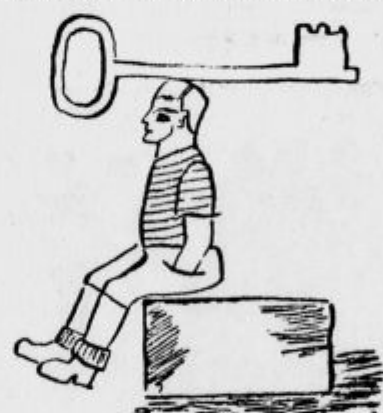
III. Deček: Bog živi našo lepo slovensko zemljo!

Vsi: Zivijoooo! (Med vzklikanjem, vriskanjem in dviganjem klobučkov odhajajo na desno.)

Deklice v nar. barvah (odhajajo zadnje; odhajajo mahljajo z robčki v slovo). Konec.

Za mlade risarje

Kako pravimo — in kako bi bilo v resnici...

„Ta je pa pod ključem...“

Če kdo komu kaj pouzma ali kako drugače pride navskriž s policijo in sodnijo, ga zapro v ječo. Ljudje pa potem pravijo: »Pod ključem je!« Kako čuden prizor bi bil, če bi kdo v resnici sedel pod ključem, nam kaže slika, ki jo je narisal Tugomir Sušnik, dijak II. razr. gimn. v Zagrebu.

Tudi res! V šoli so govorili o velelniku. Pri uporabi je dal učitelj nalogo: »Zapovej konju, naj potegne voz!« — Petček: »Hijo!«

Božji angel se dobrohotno nasmehe in svečano reče:

»Ivanček, sirota, izbral si si najboljši dar!«

3.

Zarja je spet odprla zlato okolo nad vrhovi daljnih gora. Miklavžev jutro se je prebudilo.

Ivanček si pomane oči, vstane in se zavzame, ko vidi, kako mama stoji ob železni peči in kuha kavo. »Ali nisi več bolna?« jo povpraša.

»Samo malo še,« se nasmehe mati in ga po- boža po razmršenih laseh.

Trkl! Trkl! zdajci nekdo močno potka na duri.

Ivanček in mati se zdrzneta. Le kdo naj bi hodil k njima ob tej zgodnji jutranji uri?

Trkl! Trkl!

»Bog ve če ni parkelj?« zaskrbi Ivančka.

»Bog ve če me ni prišel spet kdo tiritat?« zaskrbi njegovo mater.

Trkl! Trkl! potka znova na duri in globok mož- ki glas zakliče:

»Odpri!«

S tresočo se roko zavrti mati ključ. Vrata se odpro in tedaj — — —

Ivanček komaj diha od prenešenja. Strmi ne- znanemu možu, ki stoji na pragu, v blede obraz, strmi v njegove trudne oči — in se spomni nočnih sanj. V hipu je ves v solzah.

»Očka!« zakriči in se mu vrže okoli vratu.

4.

Kako čudovito se je zgodilo vse to! Skorajda tako kot v pravljici.

Ivanček sedi na očetovih kolenih, mati sedi zra- ven, poslušča moža in je srečna. Zd. se ji, da sanja.

... in kar čez noč, ob uri, ko sem mislil, da je že vse končano, in sem imel samo še smrt pred očmi, je prišlo pismo iz Amerike. Umrl je brat in mi zapustil vse. Hej, Ivanček, zdaj nismo več berači. Kupili si bomo lepo hišico in živeli v njej veselo in brez skrbi do konca dni.

Ivančkove oči so polne sonca. Strmi v očeta in je srečen. Presrečen da so se uresničile nočne sanje. Kaj mu vse drugo mar! Najlenše mu je prinesel Miklavž: vrnil mu je očeta.

Znamke pripovedujejo

Kaj je doživela poljska znamka

Na svet sem prišla v Varšavi, glavnem mestu Poljske. Iz velikanke tiskarne so me s prijatelji- cami prinesli na lesen voziček. Kolesa so zaropota- la po cestnem tlaku in droben moček nas je odpeljal na postajo. Na postaji smo težali ves teden v mrazu in temi. Premetavali so nas sem in tja po pustem skladišču. Po dolgem času se nas je usmilil železniški uslužbenec in nas prenesel v va- gon. Lokomotiva nas je odpeljala v Lvov. Iz Lvova so nas odpeljali v Krakov, nekdanjo prestolnico. Nekdo nas je zaprl v gorko sobo.

Ko so nas vzeli iz zaboja, smo videle, da smo v poštni sobi, v družbi treh uradnikov. Eden iz- med njih nas je položil na pisalno mizo, kjer sem ležala dva dni. Tretji dan se je oglašil pri okencu neki duhovnik. Uradniki me je odtrgal iz družbe in me izročil gospodu. Ta me je takoj nalepil na belo pismo in me dal s pismom nazaj uradniku, ki me je spet položil na mizo in me udaril z nekim okroglim predmetom tako, da se mi še zdaj po- znajo črni obris. Čez pol ure so me zagnali v vrečo, vrečo so vrgli najprej v avtomobil, potem pa v vlak.

Vozila sem se zelo dolgo. V moji družbi so bile same ponosne angleške in italijanske znamke. Na neki postaji je nekdo dvignil vrečo in nas od- nesel v zaprt avtomobil. Avtomobil je zdrčal po širokih cestah in ulicah, ter se nazadnje ustavil pred veliko palačo, na kateri je bilo napisano: »GLAVNA POSTA V LJUBLJANI«.

Srečna sem bila, da sem prišla k svojim slo- vanskim sestram v prelepo Slovenijo. Spet so me odpeljali nazaj na postajo, s postaje pa sem se peljala z vlakom še kakšnih petnajst minut. Vlak se je ustavil. Na tej postaji sem brala: »POSTAJA DOMZALE«. Kmalu sem prišla v roke nekemu možu, ki me je z drugimi jugoslovanskimi znam- kami odpeljal proti pošti Lukovica. V Lukovici so nas vzeli iz vreče in udarili na pismo poštni po- čat. Potem pa sem romala v torbi naprej do po- možne pošte Blagovica. Tam je upraviteljica pošte torbo odprla in me vzela ven. Sama je odprla pismo in ga brala, ker je bilo naslovljeno nanjo. Mene je izrezala z ovitka in me nalepila v veliko knjigo. Ko sem se malo razgledala, sem videla, da sem v družbi samih poljskih tovarišic. Izstuh- tala sem, da sem v albumu z namk.

Mislil, da je moja pot končana in da bom zdaj v miru živela sredi svojih poljskih tova- rišic.

Kaj je doživela

jugoslovanska znamka

Jaz sem jugoslovanska znamka. Beli dan sem zagledala v Beogradu, glavnem mestu Jugoslavije. Kakor sem slisala od nekega stavca, me ni dobil v roke »tiskarski škrate«. Sicer ne vem, ka je to, bo pa gotovo nekaj huduga. V tiskarni so nas naložili v zaboje in nas odpeljali na vlak. Dolgo smo se vozile. Vožnja je bila sicer prijetna, toda naš zabo- j je bil spodnji in smo morale držati na sebi še se- dem zabojev. Od dolge vožnje sem postala trudna in zaspana. Začela sem kimati in drmeti, nazadnje pa sem trdno zaspala.

Zbudilo me je gormjenje. Pogledala sem okoli sebe in opazila, da sovem v neki tralliki. Po omara- h in policah je ležalo vse polno časopisov, razgled- nic in cigaret. Trallikant je govoril z nekim možem, ki pa je kmalu odšel. Prišel je deček, ki me je kupil. Kar ponosna sem bila, ko je odšel zame 1 dinar in 50 par. Ko pa je tekel čez cesto, me je izgubil. Znašla sem se na mrzlih tleh. Kmalu bi bila omedlela. Pa nisem dolgo ostala na tleh. Po- bral me je neki večji deček. Nesel me je domov in me nalepil v zvezek, v katerem je bilo še polno mojih tovarišic iz Francije, Romunije, Bolgarije, Anglije in drugih krajev. Na zvezku je bil napi- san naslov: Zbirka znamk. Last Valentina Albina. Tako sem izvedela, kako je dečku ime in da sem v Ljubljani, glavnem mestu Slovenije. V tem zvezku sem še zdaj in se mi kar dobro godi. Pa še drugič kaj!

Valentin Albin

dijak I. razr. kl. gimn. v Ljubljani.

ZA ŽIDANO VOLJO

Premetease

Janezek sreča Tončka in ga zaprosi:
»Tonček, daj, posodi mi pet dinarjev!
»Prav rad, samo toliko časa počakaj, da se vrnem iz Beograda.« odgovori Tonček.
»Kdaj boš pa šel v Beograd?« ga vpraša Ja- nezek.

»Nikoli, ampak kadar se vrnem odtam, ti go- tovo posodim denar!« se odreže Tonček.

Čuden gostilničar

Neki gospod vpraša gostilničarja: »Kaj imate za jesti?«

Gostilničar začne naštevati: »Imam svinjske glavo, goveji jezik, telečje sree...«

Gospod ga jezo prekinje: »Nisem vas vprašal, kakšni ste, ampak kaj imate za jesti!«

Čudne

Navihani Janko: »Jožek, ali že veš, da leži v ljubljanski bolnišnici neki revež že štiri dni, pa ga še niso pokopali.«

Jožek: »To pa ni lepo. Zakaj ga pa nočejo pokopati?«

Janko: »Zato, ker še ni umrl!«

Ogenj bres dima

Metka je zbolela. Imela je hudo vročino. Ko je prišla teta na obisk, ji je mama potožila:

»Ne vem, kaj bo z Metko. Vsa je v ognju!«

Metkina mlajša sestra Ančka je mamo za- čudeno pogledala in jo vprašala:

»Pa kako to, da ni videli nobenega dima?«

Niso bogati

Oče je pripovedoval teti, kako so sosedovi bo- gati.

»Nikar ne verjamim, teta!« se oglašil Francek.

»Zakaj pa ne?« se začudi teta.

»Včeraj sem gledal k njim skozi okno in videl, da dva igrata na enem samem klavirju!«

Takole si predstavlja Miklavža in parkeljne mla- di risar Leon Koporc, uč. IV. razr. v Višnji gori.

Najlepše Miklavžev

darilo

1.

V predmestju stoji lesena baraka. Kakor stara beračica se stiska med debela visokih kostanjev. Skozi razpoke lesenih sten piha ledena sapa v no- tranjščino. Tudi streha je že vsa raztrgana, vsa luknjčasta. V lepih pomladnih dneh se že še pre- bije kako. Zdjaj pa ni več sonca, ni več pomladi. Težke deževne kaplje padajo raz strop in močijo vse: skrinjo, posteljo in mizo. Še nekaj tednov — in segnili bodo poslednji ostanke pohištva.

Videl sem deklico, ki je šla mimo. Gosposko je bila oblečena in imela je velike, kakor jezero sinje oči. Začuden je obstala pred beraškim domom in pocukala gospo, ki je šla z njo narahlo za ro- kav:

»Mamica, ali je to hlevček za ovce? Kje pa je pastirček?«

»Ne, to ni hlevček za ovce,« je odgovorila gospa in se veselo nasmehnila. »Tukaj stanujejo ljudje.«

»Ljudje?« se je začudila deklica in široko od- prla oči...

Mnogo jih hodi mimo. Nekateri imajo vesele, brezskrbne obraze, mnogim pa leži trudna žalost v očeh. Vidijo in razumejo vse, pa ne morejo pomagati. Prične objemajo barako s pogledom in težko jim je pri srcu. Vedo: tod je sama beda, sama že- lost doma. In potem pospe

DRUŽINA

Otroški zimski plašči

Deški plašč (št. 1), ki ima le eno vreteno gumbov, je narejen po novem športnem načinu, ima ukrivljen naplečnik in prešite gube, ki vrh pasu zija. Kupiš 150 cm blaga v širini 140 cm. — Št. 2 je do brade zapet plašč, ki ima naplečnik, žepe in pas in je za deklico 7—8 let. Nov je način zapenjanja, ki je skoraj prav ob strani, zato padata oba dela spre-
da dvojno. Potrebujemo 140 cm blaga v širini 140 cm. — Prav lep je zimski plašč št. 3 iz rdečega sukna za majhne deklice 3—5 let. Za vratom je pokončen, ozek ovratnik. Kupiš 130 cm blaga, ki je široko

140 cm. — Iz križastega blaga je dekliški plašč št. 4, ki nima spredaj pasu, pač pa zadaj, kjer je tudi razpuščena guba (glej zadesno sliko). Kupiš za 10—12-letno deklico 180 cm blaga v širini 130 cm. — Št. 5 pa je deški plašč (12—13 let), ki se dvoj-
nato zapenja in je v kroju ranglan. Blago, ki ga kupiš 200 cm, naj bo trpežno in široko 130 cm. — Vsi ti plašči so primerni za božična darila. Naredi jih obilne, da se lahko podaljšajo, kakor morajo biti sploh vse otroške obleke narejene!

Otrok — dar božji

Ospodarska beda nasprotuje otroku: tako pravi tudi v mestu kakor na deželi. Vendar večinoma ne govorijo tako reveži, ampak ljudje, ki bi mogli večje število otrok vzgojiti, jih pravilno prehraniti in dobro preskrbeti.

Cudovito pa je, kako obdari Bog vprav po-
nejše otroke z bogatimi darovi, kakor bi hotel že na tem svetu poplačati staršem premnoge skrbi, nadloge in žrtve. Zatorej je narobe, če pravimo: čim manj otrok je, tem bolj so sposobni za življenje! Mimo tega je pa za prve otroke dosti boljše, če zra-
stejo sredi več sester in bratov, dasi je revščina v hiši. To blagodejno vpliva na izoblikovanje zna-
čaja in jih usposablja za delavne in poštene ljudi.

V dokaz tem besedam navajamo nekaj zgledov: Johan Sebastian Bach, veliki svetovni glasbenik in skladatelj, je bil najmlajši otrok družine, kjer je bilo osem otrok. Slavni socialni delavec, veliki škof Ketteler je bil šesti med devetimi otroki. Slavni irski voditelj katoličanov, O'Connell, je bil iz družine desetih otrok. Duhoviti iznajditelj optičnih instrumentov, Fraunhofer, je bil deseti otrok nekega revnega steklarja.

Sveta Hildegarda, ena največjih in najduhovi-
tejših svetnic, ki je opisala več znanstvenih del, je bila prav tako deseti otrok v družini in Handel, slavni skladatelj tudi. Veliki Napoleon pa je bil trinajsti otrok v družini!

Sveta Katarina je bila tri in dvajseti otrok iz družine pet in dvajsetih otrok. Sveti Ignacij, usta-
novitelj jezuitov, eden izmed najizrazitejših osebnosti v zgodovini človeštva, je bil najmlajši sin dru-
žine s trinajstimi otroki. Sveti Klemen Marija Hol-
bauer je bil dvajseti otrok in dvajseti je bil tudi veliki skladatelj Haydn.

„Miklavž“ je nosil

Pri nas nosi samo Miklavž. Ne poznamo bo-
žičnih daril od prejšnjega, pač pa smo si to navado pri-
vzeli od mestnih seg. — Navzlic temu pa je še vedno za slovenske otroke najvažnejši »Miklavž« — V na-
vadi so tako zvali »Miklavžev večer«, ki so pa raz-
vada iz mest in tujih dežel. Če že mora biti

Miklavžev večer, imejmo ga doma! Ali naj Miklavž
prinese darila zvečer, slično kakor to delajo ob bo-
žičnem drevescu, ali pa naj prinese zjutraj. Večer
v domačem krogu je ko sveti večer. Otroci se za-

Svetovni zgodovinar Gregorovius je bil naj-
mlajši izmed osmih otrok Dominikane Bonaven-
tura, slavni pridigar, je bil trinajsti otrok. Siemens,
svetovno znani industrijalec električnih naprav, je
bil iz družine štirinajstih otrok.

Sveti Francisek Ksaverij je najmlajši član dru-
žine, ki je imela sedem otrok in Marquette, drzni
najditelj veletoka Mississippija, je bil najmlajši
otrok izmed šestih otrok. Sveta Terezija Deteta Je-
zusa je bila izmed devetih otrok zadnji otrok. Kak-
šna odgovornost bi bila to za ves katoliški svet, če
bi bili starši preprečili porod tega otroka!

Görres, ki mu je dejal Napoleon peta velesila
na svetu, je bil osmi otrok.

Papež Pij X., bodoči svetnik, izhaja iz ubožne
družine devetih otrok. Veliki škof Fenelon, je bil
trinajsti otrok.

Angleški škof Vaughan Salfordski je bil zadnji
med devetimi otroki, izmed katerih je bilo šest
bratov duhovnikov in tri sestre redovnice. Eden
izmed bratov je bil slavni kardinal in nadškof west-
minstrski, drugi brat nadškof v avstralskem glavnem
mestu Sidneyu.

Tudi pri nas znani, mnogo čislani ljudski pi-
satelj Albin Stolz je bil trinajsti otrok. Benjamin
Franklin, slavni iznajditelj pa sedemnajsti otrok re-
vnega mlinarja.

Ce prebiramo podatke naših velikih ljudi, so
skoraj vsi otroci revnih družin, ki so imeli po več
otrok. Tudi naši voditelji so torej iz družin, kjer
ni bilo blagostanja, pač pa obilo blagoslova z
otroki.

Kakšno krasno plačilo za vse te starše, ki so
svoje otroke sprejeli kot darove svojega Stvarnika:
poslednji je postal največkrat najlepša krona, bla-
goslov za Cerkev in državo, časih za ves svet.

bavajo z igračami, proslavljajo dobroto sv. Miklav-
ža; ves večer je tih, domač praznik: je prvi sveti
večer, prvi božični praznik! Ohranimo si ga, ker
je naš!

Različni modni vplivi

Moda zavisi od raznih vplivov. Izposoja si od
preteklosti, da bi bi si ohranila ravnovesje. Toda
preteklost ji je zapustila toliko različnih spom-
nov, da je izbira jako težka. Tako pa moda ni pravi
nič izbirala, marveč je pograbila to iz te dobe, ono
iz one, ko v kaki izposojevalnici za maskeradne
obleke. Tako moremo v velikem svetu videti gospo-
dske ženske, ki je ta ko kaka markiza z dvora Lu-
dvika XV., ona ko modna dama tako zvane direk-
torske dobe (ko je vladal v Franciji direktorij —
pred Napoleonom), ta spet kot Spanka, ona kot
Poljakinja. To bi bilo jako raznovrstno, če bi ne
bila v vsaki obleki — Parižanka.

Od grške mode si je letošnja moda izposodila zgibane
tunike, ki so vrh ozkih, iz podloge narejenih
kril in pa drapirano (spotegnjeno) obleko, ki jo
pod prsi držijo cvetlične kite skupaj.

Od 18. stoletja si je moda izposodila obleko
francoske garde. Na lovke iste dobe spominja pokr-
valo na tri vogale (trovoglennik), dalje še jopo, ki je
v pasu jako zažeta in ima narazen štrleče škrice
in še velike, privihane manšete na rokavih in s
krznom obšite robove. — Vpliv direktorija vidimo
v modi redingote. (Tak plašč smo v oktobru pribli-
čili na tem mestu).

Tudi leta 1880—90 so prispevala današnji mo-
di, zlasti za večerne obleke: to so kitajski rokavi,

izrez na hrbtu, vlečka. — Moda si je izposodila
vzorke tudi od narodnih noš, in sicer od bretonske,
poljske in španske. — Bretonski so privihani klo-
buki, ohlapne jopice, izpod katerih je videti uvezen
telovnik, predvsem pa zametasti vzorci na suknu.
Od Poljakinj smo vzeli visoke kučme in kratke,
s krznom obšite kočmajke. Španski so klobuki bo-
lero in jopice bolero, ki so s krznom obšite, da se
prilegajo severnemu podnebjju.

Pleteno — na roke narejeno

Sedanje pletenine so likovite (plastične). Odkar
si je moda pletenin osvojila tudi tako zvane popol-
danske in celo večerne obleke, se trudimo, da ima-
mo tudi zanje primerne vzorce, ki so vprav dehte-
če-slikoviti, ki vsebujejo tudi zlate in srebrne svi-
lene niti. Na drugi strani pa so vzorci za pletenine
tudi iz debele volne z jako slikovitimi vložki in
ki vplivajo ko valovite črte položnih holmov sredi
cvetočih travnikov in žitnih njiv. — Tudi zveza dveh
vrst različnih pletenih vzorcev v enem in istem mo-

Pletena jopica po novem kroju: na ramah, rokavih
in prsih so vidni vzorci paličastega pletenja.

delu, ko ni niti potrebno, da menjamo barve, je
prav novodobno, česar doslej še nismo imeli. Tako
je na primer naprsni del kakega pletenega telovnika
v vzorcih kvadratov, a ovratnik in hrbet sta povsem
gladka, rokavi pa imajo široko, likovito progno. Ali
pa je ovratnik prepleten z ozkimi, pletenimi tra-
kovi, ki so vanje uvezeno majcene zvezdice. Za take
line, ki so ko nalašč za tiste, ki vidijo tudi v
zunajosti kos duše, ni treba kakih kričočih barv.
saj vplivajo že sami s seboj elegantno.

Sport, ki je bival časih le v sivini, se je v oble-
kah poživljal. Mnogo je tu zelenih odtenkov in rjastih
in modrih.

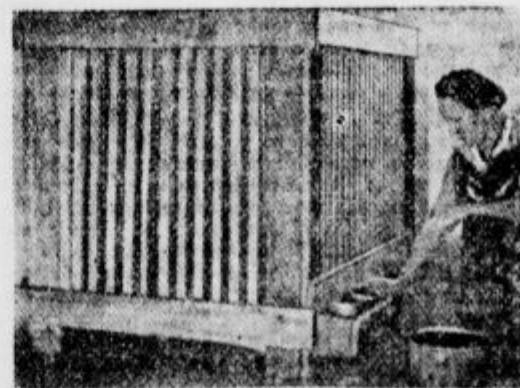
S temi preluknjanimi nogavicami razveseliš
sina-športnika!

Prali bomo

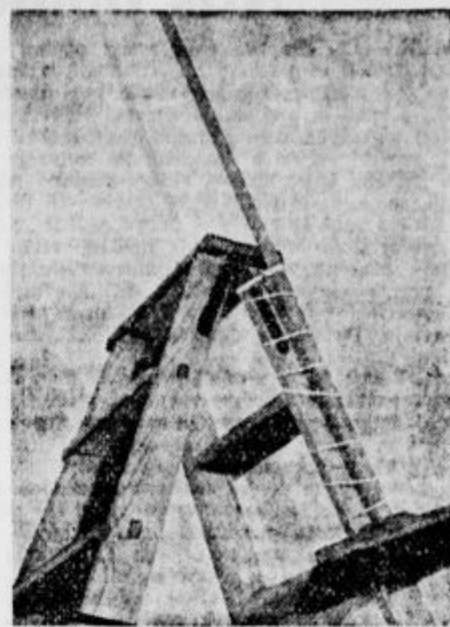
Pralna sredstva delimo na tri skupine:

1. So sredstva, ki mehanično odstranjujejo ne-
snago iz tkanin. To je milo v kosih in luskinah.
Milo dela med mencejanjem peno, ki jemlje uma-
zanost iz blaga. Milo ki se ne peni, tudi
ne čisti. Dobro milo ne razjeda nobene tkanine.
Med pranjem z milom se blago uniči le toliko, ko-
likor se obrabi. Izvzemši seveda, če blago sploh
ne prenese namakanja v vodi, ne da bi se po-
škodovalo.

2. Sredstva, ki raztopijo nesnago. Najvažnejše
tako sredstvo je voda, nato še bencin in slična, naj-
lažja mineralna olja, kloroform itd. V domači upo-
rabi smo izjemoma s temi sredstvi (izvzemši z
vodo) tako, da kanemo nekaj kapljic takih tekočin

Pravilni zaboj za spravljanje krompirja. Zaboj
narediš kar doma!

Za božič bomo pospravljali. Takole si pripravš
lestvico za dela, ki jih moraš izvršiti na zgornji
stopnici.

na tkanino ali na krpo, ki z njo nato madež tako
dolgo drgnemo, da se posuši. Tako pride na ma-
dež navadno sicer dovolj topila, da se madež raz-
topi, ne pa dovolj da bi se izpral. Po lahkem in
hitro hlapecem snažilnem sredstvu se zato madež
kaj rad razleže po blagu, tvoreč toliko osovražene
umazane kolobarje. Deloma se to zgodi zato, ker
je s topilom oprano mesto večinoma čistejše ko
ostalo blago. Pri nekaterih vrstah blaga se s ta-
kim snaženjem sploh ne moreš izogniti kolobar-
jem. Tedaj je najbolje, da odparaš blago do šiva
in vsega namočiš. V kemičnih čistilnicah nikdar ne-
izpirajo le madeža, temveč perejo vedno vse blago
s paro čistilnega sredstva.

3. K čistilskim predstvom spada tudi salmijak,
bolje »salmijakov cvet«, pravilno pa amonijak.
Z njim snažijo nekatere gospodinje, slično kakor
z bencinom, najrazličnejše madeže, predvsem pa
mastne. Z uspehom so baje zadovoljne do prvega
likanja. Včasih se pa zopet pojavijo madeži. To
pa zato, ker amonijak ni topilo za mast, za druge
madeže je pa celo slabši od vode. Nekateri mastni
madeži se z dolgotrajnim mencejanjem z amonija-
kom na površini sicer spremenijo v milo, ki se z
vodo izperejo, popolnoma pa ne odstranijo z njim
masti. Zato prilze časih madež spet v obleko.
Nima pa amonijak samo te slabe lastnosti, da skoraj
ne čisti bolje od vode; amonijak še načinja žival-
sko tkaniče (volno in svilo) in tudi barvo blaga
lahko uniči.

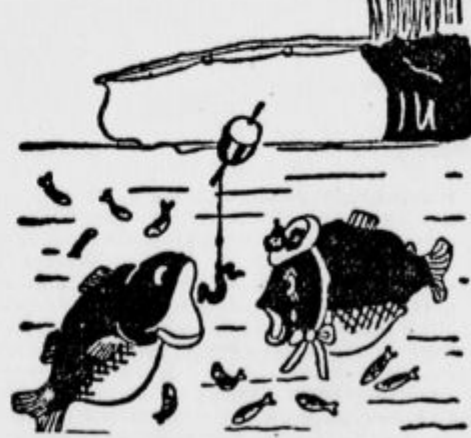
STEDILNIKI, ZELEZNINA
FRANC GOLOB
LJUBLJANA WOLFOVA 8

— Kuhana, zmečkana jabolka obtežijo želodec.
Če jih pa pomešamo z zmešanim krompirjem, so
lahko prebavljiva.

Ribje olje?

Tolikokrat čitamo, da naj slabotni otroci pijejo
ribje olje. Kaj vsebuje, da ga tako priporočajo?
Ribje olje vsebuje vse one najvažnejše vitamine, ki
slišimo, da ga ta in oni otrok ne prenese. Večkrat pa
slišimo, da ga ta oni otrok ne prenese. Otroku ga
moramo pač pravilno dati. Nekateri matere otroka
vprav mučijo z ribjim oljem. Ta tišči otroka za
nosnico in mu vlija žlico olja v usta; druga polije
olje na kruh, tretja zabeli solato z njim. Če tako rav-
namo, se ne smemo čuditi, če je otroku potem sla-
bo in ga bruha. Vzemj pa majhno skodelico in daj
vanjo tri polne žlice mleka, kave ali kakava in žlico
ribjega olja. To dobro premešaj in otrok bo vse
to rad izpil; ko izpije naj vzame še sladkorček v
usta. — Uspeh ribjega olja je res čudovit: otrok
se kar razcvete. — Ribje olje moram imeti spravljeno
na hladnem, sicer postane žaltavo. To olje pa
koristi tudi odraslim in stari ljudje naj bi ga jemali
ko otroci, da se okrepijo.

Slišati so pa tudi glasovi, ki trdijo, da je už-
vanje presnega masla še boljše in da so začeli ribje
olje priporočati in uvajati vprav dežele, ki vse pre-
sno maslo in sploh mleko, izvažajo in spravljajo v
denar. Vprav o sicer tako napredni Danski je sli-
šati, da ima slabotne, rahlitčne otroke, ker ne daje
svojim otrokom presnega masla, marveč ga prodaja
in da otroci hirajo, a kupčija cvete. Kaj je potem
boljše? Preveč umno mlekarstvo ali zdravi otroci?

»Pazi se! Pomisli na svojih 6000 otroci!«

Božično pecivo

Sladke prestice.

Vzameš 375 gramov moke in jo pomešas s
190 grami presnega masla, dodaš še 125 gramov
sladkorja, 1 jajce in vanilijevega sladkorja in na-
praviš iz tega testo. Pusti ga počivati. Potem
izoblikuješ prestice, jih rumeno opečeš in obliješ
s polovico iz 150 gr presejanega sladkorja, 2 žlici
vode in dodaš 2 žlici limonovega soka in vse dobro
premešaš.

Pikantna svinjina

(za kosilo in večerjo).

Kupiš 80 do 90 dkg svinjskega stegna brez
kosti. Meso operes, stokes in obrihaš s soljo, s pol
strokrom česna in v ponvi, ki je malo višja ko meso,
opečeš svinjino v malo masti na obeh straneh.
Potem doliješ toliko vode, da je meso pokrito in
2 do 3 žlice paradižnikove meze. Nato pokriješ,
dušiš na štedilniku in obračaš meso, dokler ne iz-
hlapi mokrota. Potem vzameš meso ven, omaki do-
liješ malo vode in pustiš, da prevre. Meso razrežeš
na tenke kose in ga razpoložiš po vroči skledi in
obliješ z omako. Mesene rezine obdaš s krompir-
jevim pirejem; krog vsakega kosa po kolobar pireja.

NOVOST: PRISPELI
Souvan
MANUFATURA

Naš domači zdravnik

M. M. — Lj. Hrapave roke imate pozimi navzlic pazljivosti in mazanju z glicerinom? Hrapave roke so značilne za pridno gospodinjico, ki si da dosti opraviti s kuho in perilom. Nosite pri vsakem mokrem ali umazanem delu gumaste gospodinjske rokavice, znotraj posute s smukcem; za umivanje ne rabite jedkega mila, marveč kako »mastno« milo, še bolje pa je, da si čistite roke z oljem ali bencinom. Mokre roke si vsakikrat dobro osušite z otiralo, zvečer si jih še odrgnite z vinskim cvetom in posujte s smukcem, jutraj pa si jih namažite, zlasti če ne marate gumastih rokavic, z »nebesko mažo«, ki je sestavljena iz kitove masti, voska in mandeljvega olja. Dobite jo napravljeno v lekarnah in mirodilnicah.

Ista. Vnetje mišic v nogi (menda je tisto tkiv. mišični revmatizem v bedru) vas muči, vroče kopeli vplivajo neugodno na vaše šibko srce, drgnjenje vam tudi ne pomaga dovolj. Vsekakor bi trebalo ugotoviti, ali je prizadeta res mišica ali živec, ali žila in kako, ali ne tiči za krajevno boleznijo kakšna splošna (n. pr. sladkorna, protin ali dr.). V obče de toplota dobro, dajo se napraviti vroče kopeli ali obkladki za ud brez motenj za srce. Za utiranje je sto in več raznih maz in cvetov vsako sredstvo pomaga v kakšnem primeru, ni pa nobenega za vse primere, ki so podobni, a zelo različni.

A. Š. — B. Rana med prsti na nogi, kamor se je zadrla ječmenova resa, se vam gnolje že pet let? Čudna zadeva! Kako naj vam pomagam jaz na daljavo, ko ne vidim vaše rane in ne vem, ali je od takrat kaj običajlo v njej ali se vam gnolje kost ali je samo navadna razjedbina, kakor večkrat pri zanemarjenih ali potecih se nogah. Če res ne zmorete nekaj kovačev za pregled pri domačem zdravniku, dajte si napraviti pri občinskem uradu izkaz o svoji nepremožnosti in napotite se v ambulatorij kirurškega oddelka.

J. P. — Lj. Lišajev na licu je nešteto vrst, ki se zdravijo zelo različno in navadno z lekarniškimi pripomočki. Kako naj uganem vrsto vašega lišaja na daljavo, kako naj vas zdravim, ko ne pridobujem zdravniških predpisov za zdravljenje na tem mestu iz načelnih razlogov? Cemu se obračate v taki zadevi drugam, ko imate zdravniško pomoč in zdravlila takorekoč brezplačno na voljo?

Isti. Temnorumenkasta polt vas moti? Temnejše kože ste po rodu, pred leti vas je prišla zlatenica, zdaj se vas drži še malo — ali slabokrvnost in ta pisana združena trojica vzbuja pri vaših znancih skrb za vaše zdravje, dasi se sam ne počutite slabo. Zdi se mi tako od daleč, da zunanji videz ni brez pomena in domnevam, da delovanje vaših jeter, prevažnega droba za prebavo in presnovo, ni v redu. Da ne pride do hujših in tudi nevarnih motenj, pojdite nemudoma k zdravniku, ki morda sam poskusi z zdravljenjem ali vas napoti naravnost v bolnišnico, kjer se ugotovi dejansko stanje in določi načrtno zdravljenje s prehrano in zdravili. Pa ne odlašajte več!

M. K. — Z. Okužene knjige, ki jih je imel po rokah jetičnik malo pred smrtjo, treba ali sežgati ali razkužiti. Vsaka bolnišnica, vsaka večja mestna uprava in vsako okrajno glavarstvo mora imeti razkuževalca, ki vam to opravilo izvrši zanesljivo in če ne brezplačno, za neznatno pristojbino.

I. J. — Lj. Devetletno zasliženje grla se vam ne popravi ne z grgljanjem ne z vdihavanjem raznih od zdravnik predpisanih pripomočkov? Vi se čudite, da se bolezen vleče tako na dolgo in ne poslabša, kakor pri drugih, jaz se čudim vam, da pričakujete od mene, da vam tako zastarelo sitnost odpravim, ko vas prav nič ne poznam in ne morem slutiti, kaj vam povzroča to trajno vnetje v govtu ali poklicno opravilo ali kajenje ali katera druga življenjska škodljivost ali razvada. Jaz imam opraviti s svojim govtom prav toliko let, kakor jih imate vi letos; kadar presega nadlega znosne meje, pijem vroče mleko z rogaško ali radensko slatino. Kadar sem kaj dalj na morju, me nadlega popusti, da pozabim nanjo.

Isti. O srbenju na glavi in izpadanju las — šele čez pol leta, kakor sem se zarekel zadnjič.

B. M. — M. Zdravila brez dejanske potrebe jemati je nesammetno in nevarno početje. Ne morem presoditi, ali je vaše poročilo verodostojno ali izmišljeno, vem pa da je vsako poseganje v naravno dogajanje usodno. Če se počutite prav, ni treba nikakšnega zdravljenja, če se vam ne zdi kaj v redu,

obrnite se za nasvet do bližnjega zdravnika; na svojo pest in zlasti ne na podlagi svojih predsodkov ne rabite niti »poznanih in priznanih čajeve!« Saj so tudi čaji zdravila in tasih nevarna zdravila, če je njih uživanje neumestno.

B. B. — M. Kila na popku se ozdravi pri dojenču ali malemu otroku brez operacije s povezovanjem. Pri odraslem in delovnem človeku so vse, tudi najbolj umetne obveze brezuspešne in navadno kvarne. Umestna je samo operacija, ki je brez nevarnosti in navadno uspešna, ako se odpravijo vzroki trebušni napetosti (zaprtost, vetrovnost, zamaščenost itd.).

M. M. — L. Narasčanje moda pri možu, ki ima na drugostranskem stegnu krčne žile, je morda nasledek krčnih žil na tistem mestu, morda pa čisto kaj drugega. Skrbna zdravniška preiskava je potrebna, da se določi bistvo bolezni in način primerne zdravljenja. Krčne žile se dajo tasih izrezati, tasih pa tudi z vbrizgavanjem pripraviti do usahnjenja, kakor je pač njih kila in oblika. Kajenje menda ni posebno kvarno v takih primerih, pomembnejše je morebitno neredno in nezadostno iztrebljenje.

Ista. Mraz vas izredno hude zdeluje da vas boli kar ves život? Zdjaj na zimo ne kaže pričeti z utrjevanjem. Svetujem vam čvrstega gibanja s prostem obliki korakanja, morda tudi smučanja ali drsanja ali hoje na lov.

Ista. Življensko srčnost da oznanjujejo in širijo naši zdravniški nasveti, ki so vam pomagali že preko marsikatero zdravstvene težave? Pravlj življenje je boj, ki v njem zmagujejo srčni ljudje. Za ohranitev zdravja treba črnega bojevanja, za dosego in vrnitev izgubljenega zdravja treba včasih še več, tveganje drznosti! Srečno in srčno!

M. B. — M. O vnetju notranjih spolovl bi moral napisati obširno razpravo, daljšo kakor je vsa »Slovenčeva« nedeljska številka, ako bi hotel odgovoriti na nešteta vaša vprašanja. In ves ta obsejni odgovor bi bil brez uporabne vrednosti, ker bi ne bil več kakor pogojno uganjanje. Saj vas kar nič ne poznam, vaše poročanje je netočno, ki je vsekakor čudno po dvoletnem zdravljenju, da še vedno ugiblje, ali je bil vzrok bolezni prehlad ali okužba, ali ni morda rak na jajčniku, kakor vas je oplašila neko poljudna knjiga, ali je bolezen sploh ozdravna ali smete še upati na potomstvo itd. Na vsa ta in druga vprašanja naj vam odgovori zdravnik, ki vas je imel po rokah toliko časa, on naj določi, ali treba še drugega zdravljenja, morda v bolnišnici ali na kliniki ali v kakšnem zdravilišču. Vaš zbežani dopis vzbuja v meni sumnjo, da vam treba živčnodusevnega zdravljenja dosti bolj kakor telesnega.

Ista. Vzročno zdravljenje je takšno, ki skuša odpraviti vzroke bolezni. Za ugotovitev rokov treba predvsem neposrednega zdravniškega pregleda ali opazovanja.

F. Š. — Lj. Ponovne možganske kapi se bojite, ker vas je letos že malce opazila? Ne morem na daljavo presoditi, če je upravičen vaš strah. Tudi možganske kapi je več vrst, pri eni pokajo kake žile, da se razlija kri v možgane, pri drugi se maše žile, da odmrde del možganov, ki ne dobiva več hrane, pri tretji se napravlja v možganih kakšno od drugod iz telesa zanešeno vnetje ali morda tudi nova tvorba. Kako je pri vas, ne vem, napoved glede bodočnosti naj vam napravi zdravnik, ki vas ima po rokah že več let. Pa ne plašite se preveč! Sredi največjega dela je zadela slavnega Pasterja kap. Opomogel se je in v svoje edinstveno delo nadaljeval več let, dokler ga ni zadela drugič. Tudi po drugem udarcu se ni dal ugnati in je vodil svoj svetovno znani zavod čvrsto naprej. Tretja kap ga je zrušila sredi dela. Vrli mož, morda največji dobrotnik človeštva, je odločil svoj »zasluženi pokoj« na poznejši čas.

R. R. — N. Mlad mož in gostilna je za vas, mlado ženo, nepovoljna, zanj pa nevarna družba. Zadeva je vsekakor resna, ker odločilna za usodo obeh. Z moledovanjem ali očitovanjem ali celo kajenjem ne opravite nič, pač pa poslabšate položaj obema, najbolj sebi. Napravite vse, kar le morete, da mu bodo večeri doma prijetni ali vsčni, povabite, če se da, njegovo družbo k sebi, ali pa pojdite tasih z njim v gostilno in se udeležite »zabav« pivske bratovščine če ne v vnu, pa vsaj z dobrohotnostjo. Muhe se love na kapljo medu, a ne na sod kisa. Malo modra je mlada žena, ki ne zna ukrotiti svojega možička.

Pravni nasveti

Zastarana terjatev. P. P. Lj. Tožen ste na plačilo ostanka kupnine za manufakturo, ki ste jo pred petimi leti predragi kupili in le deloma plačali. Vprašate, če morate iti k razpravi ali pa če lahko pošljete ženo, ker ste mnenja, da je terjatev zastarana. — Če ste vi toženi, morate ob določenih uri osebno pristopiti k sodišču. Lahko pošljete tudi pooblaščenca, vendar se mora ta izkazati s kolektivnim pismenim pooblastilom. Če je preteklo več kot tri leta, odkar ste bili k plačilu opominjani, potem je dolg zastaran. Zastaranje terjatve morate pri sodišču izrecno ugovarjati.

Pobornice o izplačilu dote. T. M. Z. B. Svojim sestram hočete izplačati doto. Vprašate, če lahko pobornice napravite sami doma, ali jih pa mora napraviti notar. — Doma napravljena in od prejemnice podpisana pobotnica služi lahko kot odkaz, da je prejemnica na pobotnici označeno vsoto prejela. Če pa hočete, da ne bi sestre po smrti staršev uveljavljale še kako pravico do dolžnega deleža, oziroma ne bi od vas zahtevale dopolnitev dolžnega deleža, potem morajo take pobotnice biti napravljene pred notarjem v obliki notarskega zapisa.

Vloga o zaščitenem zavodu. A. F. Lj. Svetujem vam, da napravite vlagatelja posebno prošnjo na komisarij zavoda, da se ji z ozirom na njeno starost in bolezen izplača vsaj akontacija na račun bodočih izplačil. Če bi ti zneski ne zadostovali, ne bo kazalo drugega, kot vlogo pod ceno prodati. Za tako škodo vlagatelj zaenkrat niče ne jamči.

Radi navidezne štednje staršev prikrašani otroci. D. I. B. Oče in mati sta izročila sinu hišo. Dogovorjeno je bilo, da bodo ostali otroci imeli pravico do stanovanja v hiši, dokler se ne poroče. Dvema bratoma se je brat-prezverniki zavezal izplačati doto. Pogodba je bila napravljena po nekem zakonitem pisarju, ki je oskrbel tudi prepis hiše na sinu, vendar brez vknjižbe bremen v korist ostalih bratov. Prezverniki je najel na hišo 50.000 Din posojila. Nato se je prezverniki poročil in dal na svojo ženo prepsat polovico hiše. Takrat so ostali bratje šele zvedeli, da njihove pravice niso vknjižene. Sedaj namerava brat-prezverniki s svojo

ženo hišo prodati in bi bralje ostali brez stanovanja. Vprašate, če to lahko preprečijo. — Svoječasno zamudo bo težko popraviti. Če svakinja ne pusti vknjižbe pravice stanovanja v korist bratov, se ta pravica na njeno polovico sploh ne da vknjižiti, na bratovo polovico pa le v vrstnem redu za najetim posojilom. Oškodovanim bratom bo preostala le odškodninska tožba proti bratu, ki protidogovorno ni dal vknjižiti njihovih pravic, prodaje hiše pa ne morejo preprečiti. Če bi pogodbo napravil notar, gotovo ne bi ostali bratje prikrašani.

Napeljava elektrike v stanovanju. D. M. Lj. V stanovanje ste napeljali elektriko brez posebnega dogovora s hišnim gospodarjem. Sedaj, ko se boste izselili, noče gospodar prevzeti napeljave. Vprašate, če smete od nove stranke zahtevati malo odškodnino za to, oziroma, če lahko napeljavo odstranite. — Lahko se z novo stranko pogodite glede napeljave, siliti jo pa k temu ne morete. Pravico imate napeljavo odstraniti, seveda morate zidove in stene pustiti v takem stanju kot ste jih vi prevzeli, sicer odgovarjate hišnemu gospodarju za vso povzročeno škodo.

Pomotoma posekana bora. N. A. K. B. Najeli ste dva sekača da vam posekate nekaj dreves v gozdu. Šla sta sekat in posekala poleg pravih še dva bora preko meje na sosedovem svetu. Sosed ne mara posekanih borov niti noče, da si v zameno na vašem svetu izbere dva druga bora temveč zahteva odškodnino v denarju 500 Din, čeprav sta posekana bora vredna le 100 Din. Ponudili ste mu plačilo odškodnine po dnevni tržni ceni, pa je to odklonil. Vprašate, kako bi iztekla pravda. — Sosedu morate povrniti škodo, ki sta mu jo napravila vaša delavca. Višino škode bi sodišče določilo po zaslišanju izvedencev. Da si prihranite pravne stroške, pošljite sosedu toliko, kolikor izvedenci cenijo škodo. Če sosed denarja ne bi hotel sprejeti ga položite pri sodišču.

Izterjevanje rentnine od dolžnika. F. J. Naš državljan, ki biva v inozemstvu, je posodil svojemu sorodniku proti vknjižbi na posestvo večjo vsoto denarja. Davčna uprava terjaja rentnino od dolžnika mesto od upnika. Ali upravičeno? — Po zakonu o neposrednih davkih mora plačati rentnino dolžnik, če upnik ki je davčni zavezanec, ne stanuje na našem ozemlju. Dolžnik bo seveda odbil rentnino od obresti, ki jih ima plačati upniku. V tem primeru je dolžnik tudi zavezan za upnika predložiti davčno prijavo.

Zavarovan pri »Feniksu«. J. D. Obrnite se na društvo »Feniksovih« zavarovancev, ki se je ustanovilo v Ljubljani.

Objava tuje pesmi. R. N. Radi bi neko pesem nekoliko predelano in z drugimi naslovom ob-

javili v drugem listu, kakor je bila ista prvič objavljena. Ali je to dovoljeno? — Po zakonu o zaščiti avtorske pravice spada v avtorjevo izključno pravico tudi ponovna izdaja njegovega dela v prvotni ali drugi obliki. Drugačnje ravnanje je kaznivo.

Izplačilo hranilne vloge. A. Z. Ako se hranilnica ni okoristila s predpisi uredbe o zaščiti denarnih zavodov, vam mora vlogo izplačati po pravilni odpovedi. Drugače pa po odplačilnem načrtu, ki ga ji je, ali ga ji bo odobril ministrstvo.

Vzdrževanje sestre. L. P. Zalostno je, če mora bolna in za delo nesposobna sestra, ki ima več bratov in sester, iskati pomoči v občini. Res je po pravu niste dolžni vzdrževati, toda če ji je morate dati stanovanja v hiši, ki ste jo s posestvom prevzeli po materi, boste menda znali tudi njeno prehrano urediti. Ne bo ravno v čast bratom, ki so delazmožni, če bo morala njihova sestra od hiše do hiše, da se preživi. Odločitev o občinski podpori pa spada v delokrog občinskega odbora.

Nesnaga v stanovanju in na dvorišču. M. J. Obvestite vendar hišnega gospodarja, ki bo menda že znal napraviti red. Če pa tega ne stori in ne morete prenašati nereda, ki ga povzroča sosednja stranka, ki z nesnago ogroža zdravje vaših otrok, se pa izselite.

Kamnosek. V. J. Zvedeli boste pri okrajnem glavarstvu, kako vam je postopati. Zato se tja obrnite. — Glede drugega vprašanja vam moremo le reči, da velja to, kar so se dogovorili. Če se bo v primeru spora dalo dokazati, da je bila vsebina dogovora takšna, kakor trdite vi, boste morda pred sodiščem uspešni.

Razširitev ceste po regulacijskem načrtu. K. A. Kupili ste stavbno parcelo. Občina zahteva razširitev ceste od štirih na šest metrov, kakor je določeno po regulacijskem načrtu, ki je obstojal že ob času prodaje parcele. Vprašate kdo je dolžan plačati zemljo, ki jo morate odstopiti? — Po predpisih gradbenega zakona morajo lastniki, ki parcelirajo svoje zemljišče, odstopiti občini brezplačno in neobremenjeno zemljišče, določeno z načrtom, ki je potrebno za javne prometne potrebe. Neprevidno ste ravnali, ko ste kupovali parcelo in niste ugotovili, koliko meri zemljišče, ki ga je bil že vaš prednik dolžan odstopiti. Na vam bilo treba tudi tega zemljišča kupovati.

Kmetijska zaščita. J. M. V hranilnici ste dolžni 1000 Din ki ste jih najeli leta 1931. Radi bi plačali ves dolg Vprašate, ali se vam bo tudi v tem primeru zvišal za polovico. — Znižanje dolga bo izvršila Privilegirana agrarna banka na podlagi listin in podatkov, ki jih ji bodo izročile hranilnice in

posojilnice. Ko boste prejeli odlok o znižanju, lahko tudi pred rokom določenim po uredbi o likvidaciji prometnih dolgov poplačate ves dolg — torej znižani.

Neveljaven zakon. K. D. 1936. Poročiti se nameravate z ločencem, čigar prva žena še živi. Vprašate, ali bo vaš nameravani zakon veljaven in ali boste imeli po moževi smrti pravico do pokojnine. — Če je bil zakon ločenca s prvo ženo sklenjen po rim. kat. obredu, potem se ločenec ne more pri nas v drugi veljavno poročiti, dokler živi njegova ločena žena. Tudi prestop v drugo vero ne zbrše tega zakonskega zadržka, ker se vez veljavnega zakona med katoliškimi osebami more razvezati le s smrtjo enega zakonca. Če se pa le na kak način s tem ločencem poročite, pa ni izključeno, da ne bi po njegovi smrti obe vdovi morali med seboj deliti možovo pokojnino.

Kdo plača dedne pristojbine? Č. J. Lj. Vaš brat je v oporoki zapustil nekemu znancu 5000 Din, ki ste jih morali vi plačati kot dedič. Razne pristojbine od tega zneska znesajo 725 Din. Vprašate, kdo trpi te pristojbine: ali vi kot dedič, ka ste vsoto 5000 Din že izplačali, ali znanec, ki je dobil 5000 Din. — Odločbina je oporoka. Če je tam zapisano, da morete znanca izplačati čistih 5000 Din, brez vsakega odbitka, potem morate pristojbine trpeti sami, če pa je znanec dobil le voljo v znesku 5000 Din, potem se vse na to volilo odpadajoče pristojbine morejo odšteti, tako da ima znanec pravico le do zneska 4275 Din. Kar ste plačali na pristojbinah, lahko od voliljemnika terjate nazaj.

Tožba radi neizplačane mezde. »Bojan«. Vprašate, ali lahko tožite službodajalca, ker vam ni pri odstopu iz službe plačal ustno pogojene mezde. — Čeprav nimate pismene pogodbe, lahko službodajalca tožite za ustno pogojeno mezdo. Če ni bilo pri dogovoru nobenih prič prisotnih, bo pač moralo sodišče o zatirjevalnem dogovoru zaslišati obe stranki: vas in službodajalca. Stvar sodišča bo, da odloči, komu gre vera: vam ali službodajalcu. Tožiti morate pri domačem okrajnem sodišču.

Na dediščini prikrašani sestra. R. H. M. Če je mati dvema hčerkama manj določila v oporoki kot ostalim otrokom, potem smeta obe sestri še tekom treh let po materini smrti zahtevati od ostalih dedičev dopolnitev nujnega deleža. Če je med tem umrl brat, ki je bil glavni dedič, lahko obe sestri tožita zapuščino sedaj umrle brata na dopolnitev nujnega deleža. Stroške te pravde morata začasno trpeti obe sestri. Če bo tožba uspešna, bo morala plačati zapuščina pokojnega brata dopolnitev nujnega deleža in vse pravne stroške.

Naš delavec

Naša propaganda

Vsak narod dela zase propagando na svoj račun. Cim bolj raste razlika v nazorih, bolj svojevrstna je tudi narodova propaganda. S čim naj propagiramo zase mi, maloštevilni in revni Slovenci? Naše edino propagandno sredstvo je in ostane naša knjiga, naša pisana beseda.

Naša pisana beseda se je zelo razvila. Je žal, da ni strnjena in enotna po duhu kot možna po številu pismenih proizvodov. Žal, da se nudi našim ljudem, ki so po ogromni večini še slovensko in krščansko zavedni, toliko nezdravega čtiva, in da pada število naročnikov naše najstarejše slovenske Mohorjeve družbe, ki je bila vsa predvojna leta najmočnejši stebel slovenstva.

Res, da je marsikje doma kriza in brezposelnost, vendar pa obeh nadlog marsikje tudi še ni, pa kljub temu pogrešamo v istem krogu knjig navedene družbe.

Svobodomiselnici propagirajo svojo Vodnikovo, marksisti Cankarjevo založbo. Druhih založb naj ne omenimo. Vsi ti poganjki na ljudsko založno književnem polju imajo svoj namen, to je širiti svoj duh med ljudstvo. In da ga razširjajo, to lahko čutimo. Svobodomiselnstvo in razkrajačji marksizem imata precejšen upliv na ljudi — po zaslugi svoje knjige.

Ali naj držimo roke križem, mi katoličani, mi delavci? Nikakor ne! Če napovedujemo nasprotni ideji boj, ga moramo izvajati povsod, tudi pri knjigi. Zato ne sme biti našega človeka, ki ne bi bil naročnik knjig Mohorjeve družbe. Izdaje svobodomiselnih družb in založb, ki širijo razrednobojevalne tendence, sovraštvo med razredi ter druge razne teorije socializmov vse po vrstah pa odklanjajo.

Mohorjevi družbi moramo priznati, da razume duh časa in potrebe delavstva. To je pokazal že lanski kolektor, ki je letos v tej smeri še naprednejši. Vse razprave po vrsti: Drendaj... Naše gospodarske težave. Kako priti do kruha, izražajo skrb za delavske probleme. Znanstvena knjiga Električar, ki je poljudno pisana, je za delavstvo zelo važna. Ostale knjige so splošnega pomena. Za drugo leto je napovedana celo socialna povest Bajtarji kot knjiga iz redne izdaje.

Kmetijski nasveti

Saditev sadnega drevja. Na severnem delu Ljubljane nameravam zasadiť parcelo z jablanami, hruškami, slivami, in češnjami. Prosim nasvetujete mi, katere sorte naj sadim. Čbenem sporočite, kdaj je najprimernejši čas sajenja, kako velike jame naj izkopljem in kakšni gnoj naj uporabljam? F. F. Lj. — Za ljubljansko sadno okrožje so predvidene v sadnem izboru sledeče sorte jablan. baumannova reneta, gdanski robač, šarlamoski, pisani kardinal in ontario. Poleg teh sort lahko sadite še: prinčevno jabolko, gambovec, porenski krivopecelj, boikovo jabolko in šampansko reneto. Od hrušk je kot rana sorta priporočljiva. klappovka, kot nekaj poznejša zoreča: amanliška za njc dozoreva hardijevka, potem boskovka, za zimo pa vam bo prav dobro rodila pastorkjevka. Od sliv in češpelj so priporočljive sledeče: bihiška rana in domača češplja, potem zelena renklota, kirkejeva sliva ter ontario sliva. Od češenj pa imate precejšnjo izbiro. Priporočamo vam po času dozorevajoče sorte, ki so dovolj rodovite ter glede zemlje in lege razmeroma precej skromne: kassinova rana, ki zori začetkom junija, kunzejeva, ki zori v sredini junija, in hedelfinska orjaška, k dozoreva koncem junija. Začetkom julija dozoreva napoleonova hrustavka, v drugi polovici julija pa schneiderjeva, pozna hrustavka in začetkom avgusta biitnerjeva pozna hrustavka. Vse zgoraj omenjene sorte se vam priporočajo za saditev visokodebelnega sadnega nasada. Kar se tiče saditve se vam priporoča jensenska saditev če pa niste še vse pripravili za saditev, potem pa skoplite jame v jeseni in saditev izvršite spomladi. Jame morajo biti skopane 60 cm globoko in 2 m široko. Ako je pa zemeljska plast tenka in je pod to plastjo pesek, bi bilo umestno, da skopljete 3 m široke in 1 m globoke dreve-ne jame. Te jame zasujete z dobro in čisto njivsko zemljo. Kar se tiče gnoj, vam priporočamo, da uporabljate le dober star preperel gnoj, katerim gnojite, ko sadite. Gnoj ne sme priti na korenine, temveč ga potresete po celi površini drevesne jame šele tedaj ko ste drevesne korenine že pokrili z zemljo ali pa še boljše s kompostom.

Nerodovitnost drevja. Imam v vrtu veliko sadnega drevja starega okrog 30 let, ki pa zelo slabo rodi. Zemlja je ilovnata, skoraj brez apna, gnojeno najbrž še sploh ni bilo. Drevcesca — največ jablan še dobro izgledajo. Kako naj jim pomagam, da bodo bolje uspevale in več rodile? B. J. Pr. — Vzrok nerodovitnosti drevja je največkrat pomanjkanje hrane v zemlji. Večkrat je vzrok tudi slab cvetenj prah nekaterih sort, ki ni zmoglen oplojevanja. Nadaljnji vzroki o pomanjkanje čebelic-raznašalk cvetnega prahu, naravna nerodovitnost drevesa (podedovana nerodovitnost), neprimerna lega, nepravilno ravnanje z drevjem itd. Verjetno je, da vašemu drevju primanjkuje hrane, zato se vam svetuje, da pognojite cel sadovnjak s hlevskim gnojem. Na 1 ha t. j. 10.000 m² bi morali uporabiti vsaj 60 vovoz hlevskega gnoja. Gnoj potrosite med vrstami vsaj 2 m proč od drevja in ga že sedaj v jeseni globoko porojite. Prvo leto sadite lahko med vrstami kakšno okopavino, a bodočo leto zasejte zemljišče s primerno travno mešanico. Na ta način boste zemljišče zboljšali tako, da vam bo drevje boljše uspevalo, a da boste imeli pod drevjem lepe travo. Namesto da orjete, lahko izkopljete vsaj 1 m širok in 30 cm globok jarek pod kapom krone. Jarek zapolnite z gnojem in pokrijte z zemljo. Če pa nimate dovolj hlev. gnoj, pa uporabite umetni gnoj na isti način kakor hlevski tako, da pride na vsako drevo okrog 6 kg mešanega gnojila, nitrofoskala. Spomladi je dobro, da zemljišče pognojite z apnenim prahom. Za lažje oplojevanje naj vam skrbijo čebeli. Zato je dobro, da imate spomladi neke v bližini sadovnjaka par panjev čebel. Sadno drevje, ki bi kljub temu ne rodilo, je naj boljše, da precepate z drugimi bolj rodovitnimi sortami. Sadni izbor za dravsko banovino določa za vaš okoliš sledeče sorte: kanada, boskopski kosmač, ontario, krivopecelj, jonatan, baumannova reneta, mošanckar, london peping in zlata parmena.

Ali ste že poravnali naročnino?

„SLOVENCEV SVETOVALEC“

odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek

„Slovenec“, 6. decembra 1936

Tatman

Bilo je zimskega dne in povsod je ležal sneg, ko sta se Beta in Mina, dve stari perici, ki sta skupaj stanovali, vračali utrjeni in lačni domov. Podvizali sta se, da bi se skoraj uživali slastno kavo doma pri topli peči. Mokra dračje, ki sta z njim opoldne pokrili ogenj, je bilo treba samo odmakniti, pa je čez pet minut že vrela voda v kotliču. Nobene žive duše ni bilo več na cesti in ničesar ni bilo čuti ko škripanje njihovih korakov po snegu.

A ko sta prišli zadaj mimo cerkve, sta se mahoma zdrznili in druga drugo prijeli za roko in sta prislunili. Iz temnega kota nekega težkega podporne stebra se je oglašalo mlo ječanje, ko da bi nekdo novorojeno dete. Strahoma sta se spogledali in sta stekli dalje, kolikor sta le mogli.

Toda otroški glas se je jokal glasneje, proseče, presunljivo. Čim bolj sta tekli, tem glasneje je bilo vkanje. Bilo je, ko da je ta glas prav tik njihovih ušes. In glas je bil silnejši ko njun strah. Zakaj, te dve ženi sta bili dve stari materi. A njun otroci so bili mrtvi in da bi pozabili na osamelost in bridkost, sta stanovali skupaj v isti hiši in sta gospodinjili ko dve sestr. Staro srce matere se je ob kričanju iznova prebudilo. Saj — ali ni bil to otroček, ki je ležal nekeje ves zapuščen in bešen? Obstali sta in ne da bi se bili kaj zmenili, sta se obrnili in šli nazaj, tako je obe prevzelo sočutje in materinska ljubezen. In glej, ondaj v debelemu snegu, ves v krpah in cunjah, je ležal prav majhen novorojeni otroček. Ječal je in ne bogljivo iztezel ročice po zraku, ko da prositi toplote in hrane.

»Ojej, ojej, ubogi črvček,« sta vzklikali ženi. In medtem ko sta ga skupno vzdignili, sta mu dajali obe najsladkejša imena.

»Daj, da ga jaz nese!«
»Ne, jaz ga bom!« Nesli sta ga izmenjaje. Zdjaj Beta zdej Mina in ga pritiskali k sebi pod toplim plaščem. Zdelo se je, da se je otrok pomiril. Ah, kako sta bili obe stari ženi veseli! Kakšne lepe in brhke sanje so jima napolnili srce na tisti kratki poti od cerkve do stanovanja! Otrok v hiši! Najdenček! Pa še na predvečer pred božičem! Brez dvoma prinaša srečo in božji blagoslov! Z ljubeznijo in skrbjo ga bosta tolažili in negovali. Za sonce bo v hiši! Z dušo in telesom se bosta zavzeli zanj in na stara leta jima bo sijala radost in sreča.

Prišedši domov, sta koj prižgali luč, razbrskali žerjavico in pristavili že topli lonček k ognju. Medtem ko je Beta pestovala otroka in ga skušala potешiti z ljubkimi besedami in toplimi rokami, se je Mina vneto trudila s pripravljanim juhe iz mleka, sladkorja in belih drobtin. Zaeno je pripravljala močnik iz krompirja in presnega masla. Kako sta se smejala, ko je otrok tako hlastno požiral! Kako je bil lačen! Ko ni bilo več juhe, je otrok kričaje zahteval še in še in tudi krompirjev močnik je do najmašje kapljice izginil iz lončka.

»Zdjaj ga dajva na najino posteljo,« je dejala Mina, »saj je že toplo steklenica v njej.«

Toda otrok je kričal še huje: »Ali je mogoče bolan? Nemara je še lačen,« sta se skrbljivo izpraševali.

»Mogoče so zobe,« je rekla Beta.

»Poglej vendar, saj že ima zobe,« je vzkliknila Mina. »A prej jih še ni imel!«

»Saj res,« je pripomnila Beta, »in kako je otrok zdaj težak!«

»In kakšne dolge prete ima!«

»Poglej noge, te noge, ki so tako velike ko kakega možakarja!«

Obe ženi sta začudeno in z vedno večjo grozo opazovali otroka. Bil je pač tiho, a čudovito se je vedel. Grizel si je ustnice, zapri oči in zveral se je, krčevito zvijal, se pretegal ko človek, ki bi se rad iznebil svojih nevidnih vez. Spopal je, zardeval in posinil in žile na sencih in na utripajočem vratu so se debelo nabrekle, medtem ko se je znoj v kapljicah lesketal na čelu. Komolci in kolena so pokali v neznanji, mogočini sili.

Medtem je bilo čudovito bitje zmeraj večje in večje — ko otrok petih, šestih, desetih let. Od strahu si obe stari ženi nista znali pomagati, bili sta ko hromi. Beta je dejala, da bo otrok kar odplovaj, a ni imela moči, da bi ga obdržala. Rastel je kar dalje in izmenada je skočil iz njenega naročja, skakljal, plesal, raste in raste. Strgal si je plenice s telesa in pred njima je stal odrasel možiki. In ko je raste, je raste z njim vred tudi obleka. Ko se je njegova glava dotaknila stropa, se je zasmajal, da so zvenekale šipe v oknih. Videti je bil ko osemnajstletni fant in ko je pleskal z rokami, je smeje se zapel pesem vpričo obeh, do smrti prestrašenih

žensk: »Hvala vama za prehrano, nikoli mi ne bo pač dano pozabiti vajino matere srce. Jaz sem Tatman sam, kazni in darila dam!«

Medtem je vzel iz žepa par škornjev, vtaknil vanje svoje noge, odprl okno in stopil na cesto. In je raste in raste, da se je z glavo dvigal nad strehe. Roke je vtaknil v lino zvonika, potresel je zvon in njegov glas je grmel skozi tišino mesteca, da so se streše strehe in je sneg padal s slemen. Tako je stopal dalje in je izginil v noč.

Obe ženi sta se tesno tiščali druga druge in molili: »Kuge, lakote, vojske in Tatmana, reši nas, o Gospodi!«

Domenili sta se, da ne bosta o tem dogodku nikomur črhali besede, saj bi se jima nemara še smejala! Zvečer se nista upali nikoli več na cesto in delali sta in hileli s pranjem, da bi bili še pred večerom gotovi in šli hitro domov. Zakaj, brez dvoma bi bili umrli, če bi bili še kdaj našli kje kakega otroka. Čez nekaj dni sta bili pri trgovcu in ondaj je bila tudi Petkova Marjana, skopa, stara ženica. Pravkar je pripovedovala, kako je tisti večer pred božičem slišala vekati nekega otroka za cerkvijo. »A jaz sem ga kar pustila, kjer je bil! Če so take brezsrčne matere na svetu, ki nimajo poguma, da bi prehranile svoje otroke, naj se tudi drugi ljudje ne zmenijo za to.« Beta in Mina sta molčali ko grob.

A glej, na novega leta dan, ko sta prišli od prve mase domov, sta zagledali na pragu vrečo krompirja, vrečo premoga, velik zavoj presnega

Ze takole kakih štirinajst dni pred svetim Miklavžem se oglašalo na večer po naši tihi vasi rogovi. Ze tulijo, govore ljudje (čepav trobijo — namreč odrasli vaški pobalini) in tisti čas je za otroke kakor čas svetega pričakovanja. Dolgo časa sem verjel, da tulijo resnični parkeljini in čuden strah je navdal moje mlado srce in ga vsega napolnil, da sem se vsak večer vdano in ponižno spomnil Stvarnika in svojo dušo izročil angelu varuhu v varstvo, kakor da bi mi kdo vse to za pokoro naložil. Vsi smo bili taki in vsi smo imeli ljubezen, dokler ni kanilo v naša srca kruto spoznanje...

Tudi tiste dni so tulili v gluho noč. Strah me je bilo, ker so mi že prej govorili, da me bodo vzeli. Jaz sem jim seveda vse verjel in se čedalje bolj bal tistega večera, ko bodo zarožljale verige in se bo pokazal tisti —! Spominjam se, da mi celo jed ni bilo tako teknila od prevelikih skrb in vsakokrat sem šele pozno v noč zatislil oči. A še v sanjah nisem imel miru. Vsako najmanjšo pregreho so mi očitali, če sem bil jaz kriv ali ne.

Prišel je tisti večer. Težak mrak se je spustil nad vas, ki je bedela v nemirnem pričakovanju miklavževanja. Ze za vse hiše sem zvedel, kje bodo spustili parkelja. Pri nas je pač oče govoril, da jih ne bomo, saj bomo lahko šli k sosedovim. Jaz sem se globoko oddahnil, povrhu pa še trdno sklenil, da ne grem nikamor.

Očeta še ni bilo iz tovarne. Šest proč je že bilo. Zdjaj pa zdaj se je utrgalo v noč tisto, kar me je tako pretreslo: parkelj je zatulil in jaz sem se začel tresti kakor šiba v deročem potoku. Mati je prišla s svetilko iz hleva in za sabo zaklenila težka vezna vrata. Meni je nekaj zasepnilo: Zdjaj si varen, ne bo jih. Pa kljub temu me je vsak najmanjši šum in hrup prestrašil.

Sedel sem v kuhinji za mizo. Nekdo je pridral po podestanju. »Jezus, Marija, so že...« sem si dejal. Pa k sreči je pritisnil na kljuko oče in sestra mi je šla odpirat. Pošalil se je z mano: Zdjajle bodo vsak čas tule, sem jih že tam na mostu srečal, pa mu nisem hotel na videz nič verjeti.

Povečerali smo. Vem, da se sladkega turščinega močnika skoraj nisem dotaknil. Kot bi pričakoval, da bo z mano nočjo še velika — ne vem kaj — sprememba, recimo: morda v glavi, morda v srcu — kaj vem, ampak sprememba bo...

Po večerji se je oče nekam zmuzal. Nič nisem opazil, kam je šel. Drugi smo ostali v kuhinji in zdelo se mi je, da imamo vsi strah pred hudobci — še naša dobra in tiha mati, ki je bila nočjo mojemu srcu tako blizu, samo ne vem, če je ona to občutila:

»Bum, bum, bum...«
»Brrrrrrrr...«
»Cin, cin, cin...«
»Moj Bog! Jezus, Marija, kaj pa je to...«

masla, vrč mleka in škatlo sladkorja. Na vratih pa je bilo s kredo napisano: »Srečno novo leto vama želi Tatman!« — Nista se upali dotakniti teh reči. Zdjaj sta morali vse povedati sosedom. In vsi so jima svetlovali, naj se ničesar ne dotakneta, saj je bilo vse brez dvoma le norčija tega dolgega strašila. Ni minilo pet minut, pa se je že pojavil stražnik, da bi si vse zapisal. »Ali nista naročili tega in tega blaga?« — »Ne.« — »In ga tudi nista ukradli?« — »Ne!« — »Potem vzamem vse v imenu postave s seboj. Zakon ne verjame v nobene tatmane in strahove. Če v 24 urah ne bo nihče prišel po te stvari, jih bomo razdelili med reveže!«

Vse so naložili na voziček in odpeljali v stražnico. Nihče ni prišel v 24 urah po blago in razdelili so ga med reveže, bolnike in stražnike. A drugi dan, ko sta se obe ženi povrnili od pranja domov, sta dobili vso tisto zalogo na pragu. A zdaj sta bili bolj pametni. Skrivši sta vse znosili v hišo in poskrili po kleti in zabojih. Zakaj, če so imeli reveži in stražniki pravico do Tatmanovih stvari, sta jo imeli tudi oni dve, sta si dejali.

Ko se je pa Marjana Petkova istega večera vrnila domov, je našla na pragu belo mošnjo za denar. »Kako je to težko,« si je mislila. »Denar je!« Naglo je planila v hišo in odvezala mošnjo in hlastno grabila po njej. Ah! Kako se je prestrašila, ko ni bilo drugega v njej ko uši, bolhe, kamenčki in pismo: »Če majhnemu otroku ne morete pomagati, ni drugega za vas ko uši, bolhe in smeti. Tatman.«

In preden je mogla vreči mošnjo skozi okno, je bila vsa živa mrčesa, da je zakričala in jokaje planila na cesto.

Ko sta to zvedeli Beta in Mina, sta le pripomnili: »Zmeraj je bolje, da pomagáš in poslušáš glas srca...« Druga pa nista povedali.

(F. Timmermans.)

Tičnica

Kakor da bi padal v omotico. Sam nisem vedel, kaj se okoli mene dogaja. Zunaj na podstenu je na moč rožljalo in obenem mlodoneče cingljalo kakor ob velikonočni procesiji, vmes pa so se trgali surovi glasovi samih pekelnih bitij. Isti hip so se že vrata nastežaj odprla in sprevod je napolnil vso vežo.

Kaj je bilo z mano tisti trenutek, še danes ne vem. Kot bi se zbudil iz težkega spanja, sem sedel v hiši tam v kotu na peči in kakor kvokan zrl v temo. Niti dihati si nisem upal — kot bi me kdo za grlo tiščal.

Zdjaj se prikaže v hišo visoka postava, močne roke me potegnejo s peči in zaplaval sem kakor janček na očetovali rami. Zamrl sem, ko me je ponel skozi vršič in hrusč v kuhinjo, kjer je sedelo za mizo več sosedovih in naših, spredaj pa je stal svečan sam sveti Miklavž in njegovo eprenstvo. Oče me je posadil za mizo in takoj je planil predme neki kosmatinec, zavil me nad glavo težko verigo, grobo zarežal in — joi meni! — že me je držal za drobno roko, še hip in po meni bo...

Na vso moč sem zakril in se potem ves drgetajoč drl, kot bi me živega rezali. Parkelj — velik in širok je bil, kosmat in dolg rep mu je zdaj mahal — je pa brezumljeno rjul vame: Tičnica, tičnica, a, a, — brrrrrr...

»Ma...« sem se zvil in se obupno ozrl v očeta, pa ni nič pomagalo. Še privoščil mi je. Po vsej sili me je hotela hudoba tisti večer odnesti s seboj. Pa k sreči sem se iztrgal iz dolгих kosmatin in se kakor iz krepelj pognal na varno ravno tisti hip, ko je hotel pristopiti oče in odgnati zlobnega nepridiprava, ki je zdaj še zmeraj kakor žival renčal in prežal na zaželeni plen.

Sploh ne vem, kako da sem zdajci imel pred sabo kup sladkih suhih hrusč, krhljev in jabolč, rožičev in orehov. Kakor da bi me pobožala božja roka, sem se počutil, ko je začela vsa ta ogromna družal odhajati.

Ne morem povedati, koliko strahu sem tisti večer doživel in dejal sem sam pri sebi, da me je res Bog kaznoval, ker sem imel tičnico — da, ta misel mi je polnila dušo, da sem verjel vsem, ko so me dražali potem še ves večer. No, ali imas zdaj zadošči? Aha, zakaj pa imas tičnico, saj smo ti zmeraj pravili, da se ne sme ptice loviti — no, prav, prav, pa bi nas ubogal.

Ves objokan in izmučen kakor po prestanem pretepu sem legel in dolgo v noč nisem mogel zaspati. Okoli mene je še zmeraj vse šumelo, rjulo in boječje cingljalo. Na trdno glavo so mi frlotaje legale nemirne in skrbi polne misli, ki se jih nisem mogel ubraniti.

Kaj sem vendar storil, sem se spraševal kakor neveren grešnik da so me hoteli kar odnesti! Pa samo zavoljo tiste uboge tičnice, ki je bila moje največje veselje. Koliko dopoldnevov sem preživel

kakor strasten lovec: tih sem bil, nikomur nisem pravil o svojem plenu; ko sem pa nalovil polno kletko najrazličnejših živalic (nič se mi niso revice smilele): senic škencovcev, ključavcev in še drugih, ki sem jim kar sam dajal vsa mogoča imena, tedaj sem pa obesil kletko zunaj na zid in se šopiril kakor bogatin: Vse to je moje...

In zdaj? Nocoj — moj Bog — še mislim nisem na to. Nocoj si me pa prijel za račun, kaznoval si me!

Pozno sem zatislil oči. Tisto noč se mi je neprestano sanjalo o tičnici. Drugo jutro, ko so sestre planile vsaka k svojemu peharju po Miklavžev dar, sem jaz stopil v šupo — nihče me ni opazil — poiskal sekiro in v sveti jezi tičnico — moje največje veselje — razkal. Ni se mi smilila, kaj šel Potlej sem začutil v srcu mir kot pozneje, ko sem stopil od spovedi: v mladi, tako dobri duši se je naselila tiho in od tistega dne nisem več kobil tičev. Ivan Ogrin.

SIN

Mladi Snjolfur se je v tesni lopi usedel poleg svojega mrtvega očeta. Truden je bil in lačen in toliko, da ni zadržal. Tedaj se mu je iznova prikrdala misel, odkod naj vzame denar za pogreb in ta misel ga je popolnoma vzdrnila. Izmenada pa se je spomnil rešitve in nato še ene. Takoj ga je minila utrujenost, kot bi jo kdo odpilnil. Kot bi trenil, je bil že zunaj lope in nato na poti za v vas. Kar naravnost proti trgovčevi hiši je krenil in še pogledal ni drugih hiš, ki je šel mimo njih in zato tudi ni opazil, da ljudje niso nič kaj prijazno zrlj za njim. »Tole fante nima prav nič srca, niti solze ne poloči za svojim očetom,« so dejali. — Ko je prispel do trgovčeve hiše, je šel koj v štacuno in je pomočnika vljudno vprašal, ali bi mogel govoriti s trgovcem. Pomočnik ga je precej ostro pomeril od glave do nog, a slednjič je le stopil k vratom pisarne in je potkal. Takoj se je prikazal trgovec, pozorno je premetril mladega Snjolfura in ga povabil, naj vstopi.

Mladi Snjolfur je položil čepico na mizo v štacuni in je vstopil v trgovčev pisarno.

»No, fant, kaj bi rad?« je vprašal trgovec.

Mladi Snjolfur bi bil skoraj ob ves pogum. A ohrabil se je in je zrelo in resno odvrnil:

»Saj veš, da je naše pristanje boljše ko tvoje za tisto barko.«

Trgovec se je moral nehoti nasmejniti stvarnemu glasu in preudarni resnob. dvanajstletnega Snjolfura. »Da, slišal sem praviti,« je odgovoril in tudi on je nehot govoril s kupčijskim glasom.

»Če bi dovolil tvoji barki, da bi letos poleti uporabljala naše pristanisce,« je mladi Snjolfur nadaljeval, »koliko bi mi tisti plačal najemnine?«

»Ali bi ne bilo bolje, da bi u odkupil tisti kos sveta?« je vprašal trgovec in se trudil, da bi skril smehljaj.

»Ne,« je odvrnil mladi Snjolfur, »potem pa ne bi imel nič več kam iti.«

»Pa saj tako in tako ne boš mogel ostati tam zunaj! Saj ti tega ne bodo dovolili.«

»Poteti bi si postavil koč. In dotlej imam lopo, ki si jo pa lahko pripravim za bivanje. A saj sem izgubil starega Snjolfura, očeta, in še čoln in tako ne bom mogel to poletje loviti rib. Zato bi ti rad oddal v najem tisti kos zemlje za pristanje tvoje barke, če želiš in mi kaj plačaš za to. Odondot morejo v vsakem vremenu ven na morje. Le pomisli na lansko poletje, kolikokrat so morali tvoji ostati doma, a mi smo lahko odveslali na lov. Zato je tako, mi je dejal oče, stari Snjolfur, ker tvoje pristanisce ni tako pripravno ko naše.«

»Koliko najemnine bi hotel imeti za to poletje?« je vprašal trgovec.

»O, le toliko, da bi stari Snjolfur dobil krsto in bi bil pokopan, ker bi sicer morala občina utrpeti te stroške.«

Trgovec je vstal in fantu segel v roko. »Velja! Jaz bom poskrbel za krsto in za vse drugo. Kar brez skrbi bodi!«

Trgovec je odšel k vratom, ko da bi fanta spremil ven. A mladi Snjolfur je obstal, čepav je zapazil trgovčevu namero. Ni se izvršil svoje naloge. »Kdaj pa pripluje pomladanska ladja z blagom zate?« je resno in preudarno vprašal ko prej.

»Mislim, da pojutrišjim ali v teh dneh,« je odgovoril trgovec in si mislil: Kaj pa zdaj hoče? Motril je dvanajstletnega fantka kakor bi razvozlaševal uganke.

»Ali ne potrebuješ tedaj kakega fanta, da teka sem in tja po opravkih? Kakor lani?« je vprašal mladi Snjolfur in ga mirno pogledal.

(Nadaljevanje na 14. strani.)

LEPOTE NAŠE ZEMLJE

„Pariz ponoči“

Kdo ne pozna »Hyde Park-a« v Londonu? Tako prostrana zelena oaza sredi hiš, palač, dima, prahu in bencinskih izpuhkov človeku res dobro dene.

V tem širnem gaju se uveljavlja v soboto in nedeljo tista »svoboda govora« ki so nanjo Angleži in Amerikanci tako ponosni.

Verska, socialna in politična vprašanja obravnavajo tam komentirni in nekompetentni govorniki »The holy Bible« (Sveto pismo), »Ind-a freedom speaker« (govornik za svobodo Indije) »For the Jews being persecuted in Germany« (za preganjane Jude v Nemčiji) proti vivisekciji, za svetovni mir, proti smrtni kazni, že ženske pravice (kakor da bi Anglije že itak ne vladale ženski).

Takoj drugi dan po mojem prihodu v London me je g. Mordan povabil s seboj v Hyde Park.

»Prepričali se boste tam, kako prazna je naša kontinentalna bajka o redkobesednem Angležu.«

Mr. Mordan je izreden dolgin, navezan na pipo in na psa buldoga, dasiravno advokat, je naviž in čudak kakor je navna in čudaka vsa tista prekrasna rasa, s katero je Bog obljubil Anglijo, ta »dragoceni kamen v srebrnem morju«. Spoznal sem ga v Parizu, kjer sva oba obiskovala predavanja na diplomatski šoli, s to malo razliko, da je njega pri izhodu čakal njegov šofer z »Rolls Royce« avtom, jaz pa sem se vkrcal v métro (podzemeljska železnica) kakor se spodobi za študenta ki ima večkrat oprava v Mont de Piété (zastavljalnica) kakor v »Banque de France«.

Tisto nedeljo popoldne sva torej prišla v Hyde Park. Dan je bil lep in okoli govornikov se je gnetlo poslušalcev kar malokdaj. Le s težavo sva prodirala skozi množico. Previdno sem sledil svojem prijatelju, sledeč svoji usodi, njegovim ramenom in komolcem.

Množica ljudstva naju je skoraj navdajala z občutkom neskončnosti. Toda še za neskončnost trdi Einstein, da ni brez meja. In tako tudi midva nisva slednjič mogla več naprej. Zakaj so poslušalci tako ljubosumni na svoja mesta in zakaj so tako sovražni novodošlecem, da ne puste nikogar več zraven?

Čujem silen, osoren glas. Od daleč zagledam govornika, skoraj črnega, s perjem v lasih, oble-

čenega v čudno haljo, ki je spominjala hkrati na Afriko in na staro Grčijo.

»To je »Princ Honolulu« mi zasepeta g. Mordan. »Abesinec je, ne neumen človek.«

»Malo ga lahko poslušava.«

Tako sem čul, da se je naš »speaker« (govornik) kot mal deček, sprehajal ob obali Rdečega morja in srečal angleškega mornarja ki mu je dal kos prekajenega mesa in lonček marmelade.

To je zadostovalo, da se je fantiček odločil da gre z njim in se izuči mornarskega poklica.

Dorasel mornar je prišel v Hamburg in dobil službo v nekem cirkusu. »Ein echter Kannibale« (pravi kanibal) tako je bilo napisano na kletki, nič boljši od onih levjih. Moral je kričati izgovarjati nerazumljive besede pačiti obraz in groziti gledalcem.

Nekoč ko je bil brez posla, ga je ustavil nemški policist.

»Kaj, jaz sem vendar Nemec! Dokaz: moji lasje so črni, moji zobje so beli in — (pokazal je jezik) moj jezik je rdeč!«

V svetovni vojski je služil v angleški armadi in se boril pri Ypresu za »British Empire«, za »rostačba two vegetables and for Yorkorire pudding« (za britski imperij, za rošbit, 2 prikuhe in za Yorkshire pudding).

Pravi slavošev je zapel naš Prince Honolulu Franciji, kjer ni nobenih predsodkov proti črnim in rumenim rasam, kjer človek vidi zamorca generala in Indokitajca konzula.

Da se je Abesinec dotaknil Francije, je bilo odločilno za nadaljni potek najine nedelje.

»A propos — pravi Mordan. Ali se še spominjate najinšh akademskih let v Parizu? Za danes imava »Hyde Park-a« zadosti. Ali ne bi šla v Pariz? Jutri se vrneva.«

Obiščem ga v Londonu, on pa mi predlaga Pariz! Nehote mi je prišlo na misel, kar sem večkrat čul iz francoskih ust, da logika ni bila še nikdar angleška čednost.

Vseeno, le pojdiva v Pariz. Lepo je hitro menjati atmosfero. Kakor bi trenil naša moderna prometna sredstva prestavijo v drug okoliš, med druge ljudi, v drug zrak, drugo nebo, druge navade in drugo mentaliteto.

Montparnasse v Parizu je republika zase. Bohemski generalni štab je že davno zapustil Montmartre in ga prepustil tujim turistom in tujim plesalkam.

1 Nekdanje barve nemške zastave.

»Café du Dôme.« »Café de la Coupole.« In še manjši anonimni lokali.

Tam sta ponočevala že Verlaine in Baudelaire, tja se je zatekel Oskar Wilde, tam še živi spomin na markizo Paivo, na Lenina, na Izodoro Duncan...

V montparnaški lokal stopi soliden meščan ponižno in oprezno. Stisne se v kak kotiček in pazi, da ne vzbudi pozornosti.

Bohemi so tako strupeno zbadljivi ljudje! Če ugledajo redoljubnost, vzdržnost in krepostno zavijanje oči, jim je kakor da bi biku pokazal rdečo ruto.

Z Mordanom sva obsedela v taki pivnici. V Angliji samo pivo, tukaj zlahtna francoska vina, aperitivi, likerji; po stenah slike, čudne in hipermoderne, gledaš pa ne veš, ali je to jajce v ponvi ali sonce, ki se potaplja v morje; nekatere vzbujajo vtis, da se je njih umetnik igral s šestilom in kvadratom, druge zopet, da so se slikarju po nerodnosti prevrnili na platno piskrčki z najrazličnejšimi barvami.

Ce ti to ali ono ni všeč, je boljše, da ne izustiš sodb.

Pri mizah sede modrijani, umetniki in literati starega in novega sveta, vsi preverjeni, da jim bo Pariz prinesel slavo »vsled edinstvenega in izjemnega talenta.« ki ga Warszawa, San Francisco ali Tokio ne znajo ceniti.

Samega sebe ne sliši sredi vsestranske debate o Konfuciju, Michelangelu, Napoleonu, Victor Hugoju, Wagnerju, lakirjih, teozofih, o vplivu zamorskih lesorezov na moderno kiparstvo, komunizma na fašizem, o mikrokozmu, o makrokozmu, o modrosti stvarstva in o lepoti kaosa vesoljne anarhije.

»Nimava sreče!« je vzkliknil g. Mordan. »Debate sem sit že iz Hyde Parka. Rad bi kaj doživel. Ura je dve popoldnosti. Še imava čas za »Tournée des grands ducs.« (Tako imenujejo v Parizu obisk apaskih beznik, ki ga potovalne agencije organizirajo za doživeti željne turiste v spremstvu civilnih policistov.)

S taksijem sva hitro pri Operi, kjer že čaka avtobus z napisom »Paris at night« (»Pariz ponoči.«) Med zbranimi turisti prevladuje anglosaški in skandinavski element. Ogledali si bodo burne nizine apaskih beznik, da se bodo bolje zavedali vrednosti severne kreposti.

Ze smo na trgu »Bastille«. Avtobus nas počaka, mi pa zavijemo po ozki, temni ulici, ki gre

nekoliko navzdol. Mala kavarna z rdeče razsvetljenimi okni. Zraven sumljiva gostilna. Vse skupaj res nekam cigansko, apasko. Stopimo v kavarno, ki je obenem pivnica in plesišče. Vodnik nas razposla po klopih ob strani. Harmonike, klavir, violine. Apaši v lakastih čevljih, z rdečimi šali okoli vratu in s čepicami na glavi. Dekleta večinoma črna in vsa razposajena, se vrte z dovršeno spretnostjo.

Strežeta nam gospodarjevi hčeri. Starejša, neprekosljavno elegantna, duhovitega obraza, je znamenita vedežvalka. Kljub svelorumenemu pobarvanim lasem ni prav nič podobna angeljčku. Mlajša ima sladko, šarmantno glavico, obleko in nastop pridne študentke iz province, je pa izvanredna hipnotizerka, bajno privlačno bitje, ki se neusmiljeno igra z moškimi čustvi.

Joj, kaj pa je to! Krik, kakor ga zmore samo ženska v silni grozi. V apaševi roki se

Gospodarstvo

Naše konzumno zadružništvo

Občni zbor I. delavskega konzumnega društva v Ljubljani, ki je bil pretečen nedeljo, je potekel v najlepši harmoniji. Zbranih je bilo 65 delegatov in delegatkinj. Zborovanje je vodil načelnik, univerzitetni profesor g. dr. Gosar.

Ravnatelj Alojzij Kočmur je v svojem poročilu poudarjal splošno obubožanje malega človeka, čigar dohodki so se stalno krčili, kar je prišlo do izraza tudi v naraščajočem zadolževanju. Pred petimi leti je znašalo letno gotovinsko izkupilo en milijon več kot prodaja na up. Razmerje se je pa stalno slabšalo, tako da danes oddaja na up nadkriljuje gotovinsko prodajo. Tudi statistika soc. zavarovanja kaže jasno na vzroke tega stanja. Tekom pet let je padlo v naši banovini število soc. zavarovancev za 10%, v vseh drugih banovinah samo za pol odstotka. Vso mizerijo pa poslabšuje še dotok novih brezposelnih iz drugih delov države in Italije.

Kazalec kaže sicer nekoliko navzgor, vendar je treba Sloveniji nujne gospodarske pomoči. Delavec, ki zasluži le 3 Din na uro, je slab konzument in še slabši plačnik.

Poslovanje zadruge je povoljno in aktivno. Ker je pa bila ta bilanca obremenjena s triletnim družbenim davkom z dokladami in okroglem znesku 300.000 Din, izkazuje kljub aktivnemu poslovanju zaključku 270.687 Din primanjlija, ki se bo odpisal od rezervnega zaklada v znesku Din 1.365.873.—.

Položaj zadruge je pa kljub temu prvovrsten, ker poseduje v rezervnem zakladu, v računu blagovnega popusta in nad vrednosti hiš še vedno okroglo 3 milijone lastnega premoženja, približno

1 milijon članskega imetja v deležih in deležni rezervi, ki se ne obrestuje, 2 in pol milij. hranilnih vlog članov in uslužbencev ter samo okroglo pol milijona tujih tekočih računov.

Zaradi družbenega davka, ki je prišel kot novo nepričakovano breme, je bila sprejeta naslednja resolucija:

Občni zbor I. del. konz. društva v Ljubljani ugotavlja, da so konzumne zadruge v svojem poslovanju omejene na promet z lastnimi člani, kljub temu pa morajo plačevati ravno take davke kakor zasebna trgovina, ki glede svojih odjemalcev ni v ničemer omejena. Poleg tega so konzumne zadruge podvržene javnemu polaganju računov, katerih zasebni trgovini ni treba polagati. Zaradi tega so konzumne zadruge obtoženo prizadete in pomeni ta davčna obremenitev zanje očividno krivico.

Bilo bi zato nujno potrebno, da se ta krivica popravi na ta način, da se konzumnim društvom zopet prizna pravica do oprostitve družbenega davka, kakor so jo imele pred uveljavljenjem zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih z dne 18. februarja 1934. V ta namen naj se čl. 76 zakona o neposrednih davkih izpremeni tako, da se prodaja luksuznega blaga in prodaja alkoholnih pijač izbrisi kot pogoj za priznanje davčne oprostitve.

Soglasno je bila sklenjena načelnstvu razrešnica, nadzorstvo, posebno č. g. Ignaciju Zaplotniku pa posebna zahvala za njegovo vestno vršitev dolžnosti nadzornika knjigovodstva in presojanje rač. zaključka.

Izvoljeno je bilo ponovno dosedanje načelnstvo in nadzorstvo z načelnikom g. dr. Andrejem Gosarjem in preds. nadzorstva g. J. Gostičarjem.

Posetite razstavo cvička dne 9. dec. v Sv. Križu!

Gospodarski položaj v oktobru

Narodna banka je pravkar izdala svoje mesečno statistično poročilo o položaju našega gospodarstva v oktobru, iz katerega posnemamo naslednje podatke:

Devizni in valutni promet na naših borzih, ki je oživel že septembra, je še bolj oživel in je znašal 305 (septembra 299) milij. din. Tudi efektivni promet je narasel od 25 na 31 milij. od septembra na oktober ter je s to svoto najvišji v tekočem letu in dosega lanske decembrski promet. Tudi tečajev glavnih papirjev so bili v oktobru višji kot v novembru in so znašali: vojna škoda 368,63 (septembra 366,17), 7% investicijsko posojilo 64,53 (84,42), agrarni 48,87 (48,37), begluške obveznice 68,57 (68,86).

Indeksi cen na debelo naraščajo že od julija dalje. Skupni indeks je narasel od septembra na oktober od 67. na 68,9, od tega indeks rastlinskih proizvodov od 60,4 na 64,3, indeks živine in proizvodov pa se je zmanjšal od 64,9 na 64,7, indeks mineralnih proizvodov je ostal neizpremenjen na 80,8, občutno pa se je povišal indeks industrijskih proizvodov od 69,2 71,1.

Tudi cene na drobno so narasle v Belgradu, Zagrebu in Skoplju, dočim so v Ljubljani neznatno popustile. Indeksi je znašal v oktobru (v oklepajih podatki za september): Belgrad 79,8 (78,2), Zagreb 80,1 (79,5), Ljubljana 82,1 (82,2) in Skopje 87,1 (85,1).

STANJE VLOG

Od 1. septembra do 1. oktobra so se vloge v naših denarnih zavodih povečale od 10.579 na 10.622 milij., torej za 43 milij., dočim so se v septembru zmanjšale za 23 milij. din.

Samo vloge pri 20 zasebnih velikih bankah so se v oktobru zmanjšale za 33 milij., v septembru za 16 milij. din. Gotovina pri 20 bankah je narasla od 256 na koncu avgusta na 289 septembra in 310 oktobra. Posojila so se zmanjšala v septembru od 4.088 na 4.081, v oktobru pa so narasla na 4.110 milij. din.

Število natovorjenih vagonov je naraslo od 155.000 v septembru na 171.000 v oktobru, dočim je znašalo oktobra lani 170.000. Promet državne rečne plovbe se je povečal, kar dokazuje povečanje števila kilometrskih ton od 85 na 95 milij. od septembra na oktober.

Stanje naših kliringov

V dobi od 26. novembra do 3. decembra se je kliringški saldo v prometu z Nemčijo povečal od 16 na 17,9 milij. mark, zadnje izvršeno izplačilo ima št. 10.237 z dne 31. julija 1935.

V italijanskem kliringu je saldo padel od 49,15 na 49 milij. lir.

Bolgarski kliring izkazuje saldo 691.000 Din v našo korist.

Najlepše in najtrajnejše božično darilo je ura znamke:

LONGINES

Vpisi v trgovinski register: Predovič Rudolf, trgovinski obrt izvoza živine itd. v Ljubljani, Avtopodjetje Magister, družba z o. z., Ljubljana (poslovodje Magister Franc in Frančiška), glavica 805.000 din, apoti in Industrija volnenih izdelkov Peter Majdič, d. z. o. z., Škofja Vas pri Celju, glavica 250.000 din, od te vsote sta prevzela družbenika Paljaga Deša 245.000 in Paljaga Drago 5.000 din, poslovodji Paljaga Deša in Paljaga Drago, industrijska v Mariboru, istočasno je bila izbrisana tvrdka Industrija volnenih izdelkov Peter Majdič, Celje, zaradi prenosa na drugega lastnika.

Indeksi cen v Franciji ustaljeni. Od 14. do 21. novembra se je indeks cen v Franciji povišal od 466 na 467, od tega je za domače proizvode ostal neizpremenjen na 497, za uvožene pa se je povišal od 411 na 415.

Avstrijski šiling. Naprošeni smo, da objavimo, da avstrijska zvezna vlada v smislu svoje politike ne bo uvedla turističnega kliringa po vzoru drugih držav niti ne bo uvedla kaj podobnega. Tako je računati, da se bo pozimi turistični promet razvijal na podlagi sedanje vrednosti avstrijskega šilinga.

V zvezi s tem opozarjajo merodajni dunajski krogi, da more Avstrija tudi še pri vzdrževanju sedanje mednarodne vrednosti šilinga konkurirati v mednarodnem turističnem prometu, ker je že pred leti primerno znižala vrednost šilinga.

Poljski državni dolg in devalvacija v zahodni Evropi. Poljska parlamentarna komisija za kontrolno državni dolgovi je v svoji zadnji seji ugotovila stanje poljskega državnega dolga dne 1. oktobra 1936 na 4.661,9 milij. zlatov, od tega odpade na notranji dolg 1.740,9 na zunanje dolgeve pa 2.921,0 milij. zlatov. Državne garancije so nadalje znašale dne 1. oktobra 1.735,9 milij. Notranji dolg se je od 1. aprila do 1. oktobra nekoliko povečal, znatno pa se je zmanjšal zunanji dolg in sicer v pol leta za 387,9 milij. zlatov in sicer v glavnem (za 365 milij. zlatov) radi devalvacij tujih valut.

Borza

Dne 5. decembra 1936.

Denar

Ta teden je znašal promet na ljubljanski borzi 3,71 milij. Din v primeri s 2.807, 3.066, 3.873 in 2.655 milij. Din v prejšnjih tednih.

Na belgajskem zasebnem deviznem tržišču so po poročilu tednika »Narodno blagostanje« tečaji ostali neizpremenjeni: funt 240,50, dolar 49,10, fr. frank 2,30 in švicarski frank 11,30.

Curih. Belgrad 10, Pariz 20,2775, London 21,3225, Newyork 438,125, Bruselj 73,60, Milan 22,925, Amsterdam 236,70, Berlin 175, Dunaj 77,25 (84,30), Stockholm 109,95, Oslo 107,15, Kopenhagen 95,20, Praga 15,38, Varšava 81,90, Budimpešta 85,75, Atene 3,90, Carigrad 3,45, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,41, Buenos-Aires 1,255.

Vrednostni papirji

Dunaj, 5. dec. Poslovanje je bilo danes mirno, tečajji pa so se razvijali neenotno. Naložbeni trg je bil prijeten in je večina tečajev zabeležila povečanje. Beležili so (v oklepajih včerajšnji tečajji): Donavsko-savsko-jadranske obligacije 72,25 (71,9), delnice: Narodna banka 176,50 (175,50), Donavsko-savsko-jadranska železnica 17,85 (17,80), Steg 33,35 (32,80), Siemens-Schuckert 154,25 (154,50), Stewearg 30,66 (30), Magnesit 95,40 (94), Trboveljska 26,65 (27,20), Alpine 35,40 (35,65), Kranjska industrijska družba — (23,75), Steyer-Daimler-Pueh 238 (238), Leykam 42,50 (v četrtlet 42,50), Semperit 56,90 (57,70).

Žitni trg

Chicago. Pšenica: maj 120,75, julij 107,50, december 125; korusa julij 97, december 107,625; winip. pšenica: maj 113,75, julij 111,75; oves: maj 46,25, december 46,50.

Živina

Mariborski svinjski sejem, dne 4. decembra. Na svinjski sejem je bilo pripeljanih 126 svinj, cene so bile sledeče: mladi prašiči 5-6 tednov stari komad 65-95 din, 7-9 tednov stari komad 115-140 din, 3-4 mesece stari komad 160-220, 5-7 mesecev stari komad 245-340 din, 8-10 mesecev 365-520 din, 1 leto 570-900 din, 1 kg žive teže 5-6,50, 1 kg mrtve teže 7,50-10 din. Prodanih je bilo 49 svinj.

Loče pri Poličanah

Občinski odbor društva Rdečega križa v Ločah si je nadel nalogo, da priredi v nedeljo, dne 20. decembra t. l. po večernicah v šolskih prostorih božičnico, ter bode ob tej priliki obdaroval najrevnejše šolske otroke s toplim perilom in drugim. Ker društvo šele komaj dobro leto obstoji, okolica je pa sama na sebi revna, apelira odbor na naklonjenost širše javnosti, za kar se že vnaprej zahvaljuje.

Tri smrtonovnevarne poškodbe

Ljubljana, 5. decembra. Danes je ljubljanska bolnišnica sprejela tri ponesrečence, ki so vsi smrtno nevarno ranjeni. Prvi je 4 letni Milan Benedičič, sin skladiščnika v Železnikih. Malček se je pri zajtrku polil z vrelo kavo ter se nevarno opeknel po telesu. — Na hribu Bezuljaku pri Cerknici je drugiimi gozdnimi delavci delal tudi 37 letni Gregor Urbas. Na ledenih tleh mu je spodrsnilo, tako da je padel ter si s sekiro presekaval glavo. — Na Jesenicah je padel z elektroroda 20 letni elekromonter Maks Jaklič. Dobil je smrtno nevarne poškodbe v pravih in v trebušni votlini. Do nocoj so vsi trije poškodovanci v stanju agonije.

Sport

Turnir ŽSK Hermesa

danes popoldne — igrišče Hermes.

ob 13. HERMES : SLOVAN.

ob 14.30 LJUBLJANA : REKA.

Kot prvo kolo turnirja Hermesa se vršita danes dve tekmi med gornjimi nasprotniki. Način turnirskega tekmovalstva je med nami prav za prav še malo popularen. Če pa se malo ozremo po svetu in zasledujemo tekmovalstvo v drugih državah, bomo opazili, da je ravno med Angleži način pokalnega tekmovalstva zelo popularen in dostikrat celo mnogo bolj zanimiv, kot pa večne borbe za točke.

Hermes je izbral lepo jesensko vreme ter razpil za svoj turnir ličen pokal, ki ga prejme zmagovalac v finalni tekmi, ki se vrši prihodnjo nedeljo. V turnirju nastopijo, kakor vidimo, naše najmočnejše enajstostre, počeniši od našega ligaša, pa do ostalih treh zastopnikov naše podzvezne lige, tako da je več kot gotovo, da bo naše občinstvo prisostvovalo ti dve nedelji reviji naših najboljših nogometašev.

Ker je tudi vstopnina prav nizka, vabimo naše športno občinstvo, da turnir poseti v čim večjem številu.

Tekmovalje za Zimski pokal

ŽSK Hermes razpisuje nog. tekme za zimski pokal, katerega je daroval bivši ban g. dr. D. Puc. Klubi, ki želijo sodelovati v tem tekmovalstvu, naj pošljejo svoje prijave do 10. t. m. na ŽSK Hermes, Ljubljana VII. Po tem roku došle prijave se ne bodo upoštevale. Propozicije ostanejo iste kakor prejšnjega leta.

Zanimivosti iz jugoslovanske zimsko-športne zveze, važne zlasti za klube

Trenerji JZSZ je oskrbela za letošnje zimsko sezono trenerja za teke in sicer Finca Leona Korhonen, ki bo prišel v našo državo 16. decembra t. l. in prevzel trening v Radečah ali na Pokljiki. Dalje je oskrbela zvezna trenerja za skoke in sicer Norvežana Knuta Od d. H. in sicer, ki bo isto tako prišel v Jugoslavijo pred Božičem, in prevzel trening v Planici in po možnosti tudi na drugih skakalnicah. Avstrijska zveza je objavila oskrbeti čimprej trenerja za smuk in alom.

Inozemska tekmovalstva. Zveza se udeleži po svojih tekmovalskih sledečih inozemskih tekmovalstvih:

- a) od 31. januarja do 7. februarja 1937 prvenstva Češkoslovske in slovenskega prvenstva,
- b) skakalne tekme Klagenfurter Slektuba 7. februarja 1937 (po možnosti),
- c) avstrijskega prvenstva v Chamossu dne 11. do 18. februarja 1937,
- d) pet skakalnih zimsko-sportnih iger v Zell am See od 1. do 7. februarja 1937.

Prijave tekmovalcev. Vsi klubi se pozivajo, da zvezi potom svojih podvez najkasneje do 8. decembra 1936 naznanišijo ime tekmovalce, o katerih menijo, da bi bili sposobni udeležiti se inozemskih tekem z oznako posameznih disciplin ter koliki in kateri čas bi jim najbolj ustrezal za trening, da se trenirajo na zimski razpisnici.

Poročilo o tekmah. Ponovno se pozivajo klubi, da bukoj po izvršenih tekmah pošljejo poročilo o tekmah potom svoje podzveze zvezi.

Fotografski posnetki. Zveza za tujski promet, odnosno »Putnik« na ponovno naprosita, da ji pošlje dopisni propagandni material, ki je potreben, da bodo zainteresirani turisti in športniki v inozemstvu za obisk naših krajev v bodoči zimski sezoni. Predvsem zanimajo Zvezo za tujski promet posnetki zimskih motivov naših krajev. Zato vas pozivamo, da nam pošljete najkrajše fotografske posnetke krajev, ki spadajo v vaš delokrog, kolere bi potem stali na razpolago našim tujko-prometnim organizacijam v svrhu propagande v inozemstvu.

Izvedbo državnega prvenstva v alpski kombinaciji je sklenila Zveza na predlog tehniškega odbora prenesti v Zagrebški zimsko-sportni podzvez. Tekmovalje se vrši 16. in 17. januarja 1937 v Mrkonju.

Članarina. Klubi se opozarjajo, da je članarina za sezono 1936/37 zapadla že s 1. oktobrom t. l. v plačilo in se naprošajo, da isto čimprej poravnajo.

Pravila. Ministrstvo za telesno vzgojo naroda je z odlokom br. 5042 z dne 19. avgusta 1936 potrdilo sprememljena pravila JZSZ v obliki, kakor so bila sprejeta na redni glavni skupščini z dne 17. novembra 1935. Pravila smo dali razpisati in jih prilijmo kot priloge v inozemstvu.

Na 1. kongresu zimsko-sportnih delavcev, ki se je vršil dne 25. oktobra 1936 v Ljubljani, se je obravnaval predlog, naj bi se ta pravila vnovi izpremenila, da se da širše zasnovanemu delovanju JZSZ tudi v pravilnih primerenega izrazu, predvsem kar se tiče delitve zimskega dela, tako pri Zvezi, kakor pri podzvezah. Sklenilo se je, naj se tudi osmetek teh sprememb stavi članstvu na razpolago in bomo tudi tej želji kongresa ustreli s prihodnjo okrožnico. O predlaganih spremembah bo po dokončani odločevala šele prihodnja redna glavna skupščina, tako da bo v teku sezona dana našemu članstvu vsestranska možnost predlagane spremembe v vseh detaljih proučiti.

Smučko-udelteljski tečaj. Zbor smučskih udelteljev bo izvedel v začetku letošnje sezone (čim zaprejo dovolj snega) smučko-udelteljski tečaj. Ta tečaj bo trajal 11 dni. Krad in široke bomo objavili pravočasno v zveznem službenem glasilu.

Posvetovalne klube, da pridajo v ta tečaj vsak enega svojega člana, ki bi imel vsaj eno leto izposloto za učenje smučkega športa. Pravico udeležiti se tečaja imajo vsi pripadniki klubov, ki so člani Zveze ter so stari 21 let. V prijavi je nevesti ime in priimek, leto in dan rojstva, poklic, točen naslov, katere jezike govori, katerega kluba odnosno podzveze je član, koliko let smuča, ali je tekmovalce ali funkcionar v klubu oziroma podzvezi ter vojni čin.

Seznam učne tvarine, zvezni učni načrt ter zvezna pravila in pravilniki se dolo po predložitvi primernih skromnih v zvezi posami.

Opozorjamo, da ima vodja tečaja pravico vsakogar, ki ne bi popolnoma obvladal osnovnih likov smučanja, izločiti iz tečaja.

Nadalje se ne bo nikdar prapustil k teoretičnemu in praktičnemu izpitu, klor se predhodno ni udeležil smučko-udelteljskega tečaja.

Klube prosimo, da po možnosti čimprej zainteresirajo svoje za ta tečaj v postoj prihajajoče članstvo — v prvi vrsti one, ki imajo v zimskem času možnost za učenje smučkega športa — ter pošljejo tozadevne prijave na JZSZ — Zbor smučskih udelteljev, Ljubljana, Trčeva cesta 1/IV.

Zbor smučskih udelteljev — članarina. Vsi smučski udeltelji, ki so v zvezi s članarino za 1936/36, ki niso poravnali članarino za tekočo sezono 1936/37, ter niso poslali svoje udelteljske iskaznice v potrdilo, se pozivajo, da to čimprej, najkasneje pa do 16. decembra t. l. uredijo, ker sicer ne bodo mogli učiti pod naslovom Zveznega smučkega udeltelja.

Mladinski oidek. Upravni odbor JZSZ je na svoji seji z dne 25. novembra 1936 odobril sklope mladinske sekcije 1. kongresa zimsko-sportnih delavcev. Sporočamo vsem članom one točke, ki so zanje važne:

1. Naloga in dolžnost vseh članov je vzgajati mladino obah sploh v smučkem športu, to je v športno-duševnem, kakor smučko, tehničnem pogledu.
2. Ker šolska mladina, radi šolskega zakona ne more biti v katerikoli obliki član društva, članov JZSZ, je dolžnost naših članov pomagati šolam in na šolah dovoljenim društvom s svojimi izkušnjami in v vsakem oziru neoporečnimi člani, pri smučko-sportni vzgoji šolske mladine.
3. Vsako društvo naj priredi med božičnimi počitnicami vsaj en tečaj za ljudsko-sportno mladino.
4. Mladinske tekme naj se priredajo samostojno kot nekakšen praznik mladine in po možnosti v trojni kombinaciji in sicer: tek, skoki in mladinski smuč-slalom (smuk z malo višinsko razliko in vrsticami). Po možnosti naj se pri objavi rezultatov mladinskih tekem ne objavlja imen zmagovalcev, temveč naj se objavi samo skupine.

Vse podzveze in klube pozivamo, da naj čimprej javijo sestavo svojih mladinskih odsekov in vse ml.

dijske prireditve, posebno tečaje in udeležbo pri istih.

Zveznega mladinskega prvenstva letos ne bo. Zdravstveni oidek. Vse podzveze in klube naprošamo, da nam dopošljejo točna poročila o dosežanju zdravstveni službi z navedbo kdo je vršil in ali je pripravljen vršiti jo še nadalje ter z navedbo ali se v društvu samaritani ali drugi primerno izveštani člani.

Prireditve Osrednjega društva SPD za Božič

Hrapenode pogledujemo proti nebu in si v duhu srea želimo, da bi začelo nebo deliti svoje belo bogastvo po planinah in dolinah. Pri pogledu na belo zasnežene vrhove s skrbjo računamo, kje bomo letos opravljali svoja smučka spota, da se bomo čimboli naučili čreka, snega in snega. Skopja zima nam je nekaj let doslejno nagaja.

Za Božič priredi Osrednje društvo SPD več smučarskih tečajev, kjer bo vsak našel prijetno družbo ter pravo božično razpoloženje in mnogo razvedrila na smučeh. Pri Sv. Janezu ob Bohinjsem jeztru bo smučski tečaj za začetnike in manj izvedbane; števila smučke veščalstva v okolici Sv. Janeza bodo vsakomur dobrodošla. V Dornu na Komni so pričeli smučski tečaji že 1. decembra ter bodo trajali do maja. V Dornu na Komni so pričeli smučski tečajji že 1. decembra ter bodo trajali do maja. Položni hriboviti svet na Komni nudi smučarju lahke in težje izlete v najbližje okolice, smučarjem začetnikom pa položna smučska veščalstva. Pri triglavih jezterih se bo vršil za Božič smučarski krmarski tečaj za izvedbajo smučarje, ki brezhibno obvladajo loke in zavore. Vsakdo bo lahko našel za Božič sibi primerno zatočišče, povsod dovolj razvedrila.

Ko se ti bo zahotelo zimskega sonca, gorskega pokoda, belih vrhov, snega, ki se praši pod smučmi, ko boš začutil nemir v svojem srcu, željan gora in doživeti, spomni se na navedene prireditve ter se prijavl v psarni SPD, Ljubljana, Aleksandrova cesta 4/I.

OBČNI ZBOR SK ILIRIJE.

Upravni odbor SK Ilirije sklicuje za dne 18. decembra ob 20 redni občni zbor, v dnevnim redom: 1. Poročilo upravnega odbora, 2. Poročilo revizijskega odbora, 3. Poročilo abstraktnega odstopajočemu upravnomu odboru, 4. Veličje upravnega in revizijskega odbora ter razsodišča, 5. Sklepanje o prošnji odbora in o samostojnih predlogih članov. Samostojne predloge morajo izročiti člani odboru, s podpisanim najmanj 10 do glasovja upravičenih članov, vsaj 8 dni pred občnim zborom. 6. Spremembe pravil, 7. Določitev vpisnine, ustanovnine in članarine.

V slučaju nespletnosti, se bo vršil pol ure po prvotno določenem času nov občni zbor z istim dnevnim redom, toda ne glede na število prisotnih članov.

Občnemu zboru imajo v smislu klubskih pravil pravico prisostvovati vsi člani. Glasovalno pravico imajo ustanovni člani in redni člani, ki so poravnali članarino za leto 1935.

Kraj, kjer se bo občni zbor vršil, bo pravočasno objavljen.

★

Smučski tečaj na Rakitni. Državna šolska poliklinika, ka v Ljubljani priredi za zimsko sezono tečaj smučskih tečajev in sicer v svojem redniškim letu na Rakitni smučski tečaj za šolske mladinske prijave sprejema vodstvo šolske poliklinike, Gladišiška ulica 7/I, do 19. decembra od 9 do 12, kjer se dobiijo tudi ostale informacije.

Smučski tečaj na Kofcah. Sporoča se, da bo v domu na Kofcah za božične praznike na razpolago smučski tečaj. Tako po praznikih pa se bodo vršili smučski tečajji in sicer najprej desetdnevni od 1. januarja do 10. januarja 1937; za njim pa več sedemdnevnih tečajev, dokler in kadar bodo snežne prilike ugodne. Udeleženci imajo polovično vožnjo. — Za praznike bodo v kapelici vsak dan av. maše, na av. večer pa polnočnice.

Smučarski klub Ljubljana. Ponedeljek ob 20 bo v današki sobi kavarna Emona zanimivo predavanje o smučarstvu za članice. Vabimo vse članice, da se tega predavanja udeleže v čim večjem številu in da privedejo prijateljice smučarskega športa. — Valovi tega bo ta dan seja tehniškega odbora šole ob 21 in odpade sicer redno predavanje za člane tehniškega odbora. Ob tej priliki ponovno vabimo vse one, ki niso v tehničnem odboru a žele polagati sodniške izpite, da se udeležijo rednih predavanj vsak ponedeljek ob 21 po seah tehniškega odbora isetotam.

Miklavževanje plavalne sekcije SK Ilirije. Danes ob 18. priredi plavalna sekcija SK Ilirije v spodnji dvorani hotela Miklič miklavževanje za svoje člane in vpeljane goste.

★

Svetovno nogometno prvenstvo v Parizu. — Tekmovalje za pokal Male Antante, v katerem bodo sodelovale Jugoslavija, Rumunija in Češkoslovaška, odobreno. V Frankfurtu je zasedal te dni izvršilni odbor FIF-e. Manjkala sta samo odbornika Španije in Norveške, dočim so bili narizeti vsi ostali odborniki, in sicer: predsednik Rimet (Francija), podpredsednik Seldrayers (Belgija) ter Mauro (Italija), ing. Fischer (Madžarska), dr. Bauwens (Nemčija), prof. Pelikan (Češkoslovaška), Lotse (Nizozemska) ter glavni tajnik dr. Schrieker.

Na tem zasedanju, ki je trajalo polnih sedem ur, so obravnavali predvsem organizacijo svetovnega prvenstva leta 1938. Izvolili so komisijo, ki mora do 15. februarja 1937 izdelati poročilo glede š

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovenjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pletina vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

* KINO *

TEL. 22-21 **UNION**

Danes premiera lepe in popularne

Schubert **Pri treh mladenkah**

Paul Hörbiger, Gretl Theimer, Else Ester, Marija Andergast in Sv. Petrovič

TEL. 27-30 **SLOGA**

Monumentalni vefilm „Die Wüstenlegion“

Med dvema zastavama

Ronald Colman, Claudette Colbert, Viktor Mc Lagien

Ob 11. dop. pri cenah 3.50 in 5.50 Din matineja

TEL. 21-24 **MATICA**

Najlepši film, ki nam pred očuje tragedijo habzburške dinastije

Mayerling

CHARLES BOYER — DANIELLE DARRIEUX

Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri

Službodobe

Kar potrkaj! — Le naprej! Kaj četi si, nam povej. Sinuhe so na razpolago, tu iskanje ni predrago.

Viničarja

4—5 delovnih moči sprejemem. Nastop takoj ali z novim letom. — Dr. Marcus, Vodole 28, Sv. Peter pri Mariboru. (b)

Prodajalca

za maloprodajalce perutnine in jaje, za mesto Ljubljana, Zagreb, Liscem. Dober in sigurne zaslužke. Kavelje in prostora zmožni naj pošljejo ponudbe upravi »Slov.« pod »5000« št. 17965. (b)

Iščemo

v vseh večjih krajih osebo, ki bi prevzela filialko ter zalogo blaga za svoj okraj z večjo okolico. — (Warenvertriebsdepot). — Mesečni dohodki do 6000 Din. — Pojasnila: Wido, Klagensfurt, Avstrija. (b)

Ličar

specialist za lakiranje pohištva, se takoj sprejme. Matakovič, Karlovac. (b)

Mizarskega pomočnika

za fino delo sprejemem, in pomočnika, ki je vajen obnem moder. strojev. Jurij Pollak, Kranj.

Več tkalskih mojstrov

ki popolnoma obvladajo avtomatske tkalske stroje in stroje z nastavki (Anbauautomaten), se sprejme. Ponudbe z natančnimi podatki in zahtevki upravi »Slov.« pod št. 18025. (b)

Sprejem potnika

ki obiskuje trgovine z mešanim blagom v vseh mestih Slovenije za samoprodajo potrebnega predmeta. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 18055. b

Pletiljo

s svojim strojem, sprejemem takoj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 18046. (b)

Dobra kuharica

pridna, poštena, vajena hišnih del, se sprejme k majhni družini. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 18027. (b)

Izurjeno pletiljo

na Links - links - stroj — takoj sprejemem. — Lazar M., Rimska cesta 21 a. (b)

Služkinjo

za kuho in vsa hišna dela, ter dekle, ki zna šivati, najraje z dežele — sprejme dobro družina v Ljubljani. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Strogo poštena« št. P 18097. (b)

Za planinski dom

kompletno opremljen, blizu Ljubljane, se nujno išče oskrbnik, bodisi začasno proti določenim odškodninam ali za trajno. — Samo prvovrstne ponudbe upravi »Slov.« pod »Planinski dom« 18104. b

Službe iščejo

Težko biti je brez kruha, glad mori samo lenuha. S par vrsticami pobarj, vse dobil boš, — nič ne maraj.

Dekle z dežele

želi službo kot pomoč gospodinj, v mestu ali na deželi, kjerkoli. Poštena in ubogljiva. — Naslov v vseh podružnicah »Slov.« pod št. 17915. (a)

Kot pomoč gospodinj

želim službo; tudi za vsa druga dela. — Peterka, Kokošje 4, p. Dob, Domžale. (a)

3000 Din

dobi, kdor mi preskrbi službo sluge, skladiščnika ali podobno. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 17823. (a)

Mlad fant

išče kakršnokoli službo v Ljubljani, da bi imel le 200 Din mesečno. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 17821. (a)

20 letno dekle

zdrava, poštena — išče službo za vsa hišna dela. Nastopi lahko takoj. Naslov v podružnici »Slov.« v Celju. (a)

1600 Din dam onemu

ki mi pripomore do službe v tovarno, skladišče ali kaj sličnega. Cenjene ponudbe upravi »Sl.« pod »Ključavničar« 18107. (a)

Trgovski potnik

z 20 letno prakso, prevzame za savsko bano vino zastopstvo prodaje moškega perila od priznane in dobre tovarne. Ima že dve zastopstvi slovenskih tvrdk neenakih strok. Polzve se pri Šandor Grünbaum, trg. zastopniku, Zagreb, Klavnička ul. 15. (a)

3000 Din plačam

onemu, ki mi preskrbi stalno službo skladiščnika oskrbnika ali kaj primerenega. Zmožen tudi kavcije. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 17886. (a)

Trgovski pomočnik

18 let star, izkušen mešane stroke, s trgovsko nad. solo, knjigovodstvom in strojeplajem ter steno grafijo, govori slovenski in nemški jezik, išče službo v mestu ali na deželi. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 17912. (a)

Mesto gospodinj

k starejšemu gospodu — iščem za januar. Sem vzorna, varčna, pridna in delavna v vseh delih gospodinjstva. Stara 40 let, zdrava. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Januar 1937« št. 17952. (a)

Mlajši mož

veščak v lesni stroki — išče mesto. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Poštenjak« št. 17864. (a)

Pošteno dekle

z dežele išče službo kot pomoč v trgovini in gospodinjstvu. Vajena tudi nekoliko šivanja. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 17991. (a)

V odvetniški pisarni

iščem mesta proti nizki plači. Sem zmožen samostojnega koncepta. — Naglič Franc, Radovljica. a

Boljša dekle

ki zna dobro šivati in govori tudi nemško, išče službo k otroku ali kot pomoč gospodinj. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Vestna« 18071. (a)

Absolvent

srednje tehn. šole, prost vojašine, išče službo v mizarstvu. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 17792. (a)

Dekle

želi premeniti službo, z dobrimi pričevall, vajena kuhe in vseh drugih del. — Marija Znidaršič, Hrenova 3, Ljubljana. (a)

Mlada postrežnica

išče zaposlitev za torek, četrtek in petek. Naslov v upr. »Slov.« pod »Vesten in zmožen« št. P 18098. (a)

Hlapec

iz kmečke družine, pošten, miren, vreden vseh kmečkih del - gre služiti s 1. januarjem 1937. Plača po dogovoru. Naslov: Germovšek, Ponikve, Trebnje. (a)

Trgovska pomočnica

z dveletno prakso, mešane stroke, želi premeniti službo. Naslov v upr. »Slov.« pod »Pridna učenka« P 17998. (v)

Strojno prepisovanje

sprejem na dom. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 18074. (a)

Katero trg. podjetje

zaposli mladega trg. pomočnika kot prodajalca ali karkoli. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Vesten in zmožen« št. P 18098. (a)

20 letno dekle

zdrava, poštena — išče službo za vsa hišna dela. Nastopi lahko takoj. Naslov v podružnici »Slov.« v Celju. (a)

1600 Din dam onemu

ki mi pripomore do službe v tovarno, skladišče ali kaj sličnega. Cenjene ponudbe upravi »Sl.« pod »Ključavničar« 18107. (a)

Trgovski potnik

z 20 letno prakso, prevzame za savsko bano vino zastopstvo prodaje moškega perila od priznane in dobre tovarne. Ima že dve zastopstvi slovenskih tvrdk neenakih strok. Polzve se pri Šandor Grünbaum, trg. zastopniku, Zagreb, Klavnička ul. 15. (a)

3000 Din plačam

onemu, ki mi preskrbi stalno službo skladiščnika oskrbnika ali kaj primerenega. Zmožen tudi kavcije. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 17886. (a)

Trgovski pomočnik

18 let star, izkušen mešane stroke, s trgovsko nad. solo, knjigovodstvom in strojeplajem ter steno grafijo, govori slovenski in nemški jezik, išče službo v mestu ali na deželi. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 17912. (a)

Mesto gospodinj

k starejšemu gospodu — iščem za januar. Sem vzorna, varčna, pridna in delavna v vseh delih gospodinjstva. Stara 40 let, zdrava. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Januar 1937« št. 17952. (a)

Mlajši mož

veščak v lesni stroki — išče mesto. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Poštenjak« št. 17864. (a)

Pošteno dekle

z dežele išče službo kot pomoč v trgovini in gospodinjstvu. Vajena tudi nekoliko šivanja. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 17991. (a)

V odvetniški pisarni

iščem mesta proti nizki plači. Sem zmožen samostojnega koncepta. — Naglič Franc, Radovljica. a

Boljša dekle

ki zna dobro šivati in govori tudi nemško, išče službo k otroku ali kot pomoč gospodinj. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Vestna« 18071. (a)

Trgovska pomočnica

z dveletno prakso, mešane stroke, želi premeniti službo. Naslov v upr. »Slov.« pod »Pridna učenka« P 17998. (v)

Strojno prepisovanje

sprejem na dom. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 18074. (a)

Katero trg. podjetje

zaposli mladega trg. pomočnika kot prodajalca ali karkoli. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Vesten in zmožen« št. P 18098. (a)

20 letno dekle

zdrava, poštena — išče službo za vsa hišna dela. Nastopi lahko takoj. Naslov v podružnici »Slov.« v Celju. (a)

1600 Din dam onemu

ki mi pripomore do službe v tovarno, skladišče ali kaj sličnega. Cenjene ponudbe upravi »Sl.« pod »Ključavničar« 18107. (a)

Trgovski potnik

z 20 letno prakso, prevzame za savsko bano vino zastopstvo prodaje moškega perila od priznane in dobre tovarne. Ima že dve zastopstvi slovenskih tvrdk neenakih strok. Polzve se pri Šandor Grünbaum, trg. zastopniku, Zagreb, Klavnička ul. 15. (a)

3000 Din plačam

onemu, ki mi preskrbi stalno službo skladiščnika oskrbnika ali kaj primerenega. Zmožen tudi kavcije. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 17886. (a)

Trgovski pomočnik

18 let star, izkušen mešane stroke, s trgovsko nad. solo, knjigovodstvom in strojeplajem ter steno grafijo, govori slovenski in nemški jezik, išče službo v mestu ali na deželi. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 17912. (a)

Mesto gospodinj

k starejšemu gospodu — iščem za januar. Sem vzorna, varčna, pridna in delavna v vseh delih gospodinjstva. Stara 40 let, zdrava. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Januar 1937« št. 17952. (a)

Mlajši mož

veščak v lesni stroki — išče mesto. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Poštenjak« št. 17864. (a)

Pošteno dekle

z dežele išče službo kot pomoč v trgovini in gospodinjstvu. Vajena tudi nekoliko šivanja. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 17991. (a)

V odvetniški pisarni

iščem mesta proti nizki plači. Sem zmožen samostojnega koncepta. — Naglič Franc, Radovljica. a

Boljša dekle

ki zna dobro šivati in govori tudi nemško, išče službo k otroku ali kot pomoč gospodinj. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Vestna« 18071. (a)

Trgovska pomočnica

z dveletno prakso, mešane stroke, želi premeniti službo. Naslov v upr. »Slov.« pod »Pridna učenka« P 17998. (v)

Strojno prepisovanje

sprejem na dom. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 18074. (a)

Katero trg. podjetje

zaposli mladega trg. pomočnika kot prodajalca ali karkoli. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Vesten in zmožen« št. P 18098. (a)

20 letno dekle

zdrava, poštena — išče službo za vsa hišna dela. Nastopi lahko takoj. Naslov v podružnici »Slov.« v Celju. (a)

1600 Din dam onemu

ki mi pripomore do službe v tovarno, skladišče ali kaj sličnega. Cenjene ponudbe upravi »Sl.« pod »Ključavničar« 18107. (a)

Trgovski potnik

z 20 letno prakso, prevzame za savsko bano vino zastopstvo prodaje moškega perila od priznane in dobre tovarne. Ima že dve zastopstvi slovenskih tvrdk neenakih strok. Polzve se pri Šandor Grünbaum, trg. zastopniku, Zagreb, Klavnička ul. 15. (a)

3000 Din plačam

onemu, ki mi preskrbi stalno službo skladiščnika oskrbnika ali kaj primerenega. Zmožen tudi kavcije. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 17886. (a)

Trgovski pomočnik

18 let star, izkušen mešane stroke, s trgovsko nad. solo, knjigovodstvom in strojeplajem ter steno grafijo, govori slovenski in nemški jezik, išče službo v mestu ali na deželi. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 17912. (a)

Mesto gospodinj

k starejšemu gospodu — iščem za januar. Sem vzorna, varčna, pridna in delavna v vseh delih gospodinjstva. Stara 40 let, zdrava. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Januar 1937« št. 17952. (a)

Mlajši mož

veščak v lesni stroki — išče mesto. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Poštenjak« št. 17864. (a)

Pošteno dekle

z dežele išče službo kot pomoč v trgovini in gospodinjstvu. Vajena tudi nekoliko šivanja. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 17991. (a)

V odvetniški pisarni

iščem mesta proti nizki plači. Sem zmožen samostojnega koncepta. — Naglič Franc, Radovljica. a

Boljša dekle

ki zna dobro šivati in govori tudi nemško, išče službo k otroku ali kot pomoč gospodinj. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Vestna« 18071. (a)

Trgovska pomočnica

z dveletno prakso, mešane stroke, želi premeniti službo. Naslov v upr. »Slov.« pod »Pridna učenka« P 17998. (v)

Strojno prepisovanje

sprejem na dom. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 18074. (a)

Katero trg. podjetje

zaposli mladega trg. pomočnika kot prodajalca ali karkoli. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Vesten in zmožen« št. P 18098. (a)

20 letno dekle

zdrava, poštena — išče službo za vsa hišna dela. Nastopi lahko takoj. Naslov v podružnici »Slov.« v Celju. (a)

1600 Din dam onemu

ki mi pripomore do službe v tovarno, skladišče ali kaj sličnega. Cenjene ponudbe upravi »Sl.« pod »Ključavničar« 18107. (a)

Trgovski potnik

z 20 letno prakso, prevzame za savsko bano vino zastopstvo prodaje moškega perila od priznane in dobre tovarne. Ima že dve zastopstvi slovenskih tvrdk neenakih strok. Polzve se pri Šandor Grünbaum, trg. zastopniku, Zagreb, Klavnička ul. 15. (a)

3000 Din plačam

onemu, ki mi preskrbi stalno službo skladiščnika oskrbnika ali kaj primerenega. Zmožen tudi kavcije. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 17886. (a)

Trgovski pomočnik

18 let star, izkušen mešane stroke, s trgovsko nad. solo, knjigovodstvom in strojeplajem ter steno grafijo, govori slovenski in nemški jezik, išče službo v mestu ali na deželi. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 17912. (a)

Mesto gospodinj

k starejšemu gospodu — iščem za januar. Sem vzorna, varčna, pridna in delavna v vseh delih gospodinjstva. Stara 40 let, zdrava. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Januar 1937« št. 17952. (a)

Mlajši mož

veščak v lesni stroki — išče mesto. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Poštenjak« št. 17864. (a)

Pošteno dekle

z dežele išče službo kot pomoč v trgovini in gospodinjstvu. Vajena tudi nekoliko šivanja. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 17991. (a)

V odvetniški pisarni

iščem mesta proti nizki plači. Sem zmožen samostojnega koncepta. — Naglič Franc, Radovljica. a

B

Damske plašče za jesen in zimo

modne in športne, s kožuho vino ali brez, v cenah od Din 240— do 580— v veliki izbiri nudi

F. I. GORIČAR, Ljubljana
SV. PETRA CESTA ŠTEV. 29

Plašče izdelujemo tudi po meri!

Prodano!

Prijatelj, kam pa na vse
Prodajal, kar imam
Postavljaj! Kdor pri nas
proda s lahko in se
čudi.

Kislo zelje, repa
novo prvovrstno, in gla-
ve za sarmo v sodčkih
dobavlja vsako množino
po brezkonkurenčni ceni
GUSTAV ERKLAVER
Ljubljana - Kodeljevo,
Povšetova 10, telef. 25-91

Različne topile
in šetke Vam
nudi po ugod-
nih cenah
**Šimenc
Hinko**
Tyrševa c. 5
prejknjarna Turk

Prvovrstni
Stanovski premog
(jak 5000 kalorij, brez
žilindre in smradu) do-
stavljam na dom vsako
količino.
100 kg od 32 Din
Maribor
Kopališka ulica 10
Telefon 27-14, nasprot
mestnega kopališča.

Miklavževa darila!
Najprimernejša: damske
torbice, aktovke ter vse
tapetniške izdelke naj-
ceneje pri G. Mešiček,
Tržaska cesta 1, Maribor

Dobrodošča gostilna
in mesarija, najpromet-
nejši prostor Ljubljane,
naprodaj. Realiteta pi-
sarna, Ljubljana, Wolf-
ova 1. (1)

Motorno kolo »Puch«
220 cm, radio aparat in
moško kolo - poceni pro-
dam. — Ambroz, Zerkov-
ska c. 18, Pobrežje pri
Mariboru. (1)

Resnica je
da so kovčki, ročne, gol-
ske in toletne torbice,
aktovke, listnice, denar-
nice, tobačnice, gamaše,
nahrtniki itd. — najpri-
mernejša

Miklavževa darila
Dobro se pri
Ivanu Kravosu, Maribor,
Aleksandrova cesta 3.

**Slavan
Ribarič**
Galanterijo, pletenine, no-
gavice, čipke, parfumeri-
jo, papir, dežnike, krava-
te, šivalne potrebšline itd.
dobite po nizkih cenah
Maribor, Glavni trg 13
(rotovž)

VINA
iz
**Centralne vinarne
v Ljubljani**
bodo zadovoljila Vaše
pivce najbolj!

Modroce
posteljne mreže, železne
zložljive postelje, otoma-
ne, divane in tapetniške
izdelke nudi najceneje

RUĐOLF RADOVAN
tapetnik. Mestni trg 13
Ugoden nakup morske
trave, žimo, cvilha za
modroce in blaga za pre-
vleke pohištva.

Parketno voščilo
odprto, dobro in poceni,
nudi Oroslav Dolencec,
Ljubljana, Wolfova ul. 10

Unajete suknjiče
od Din 420— do 580—
dobite pri
Fr. Zalokar
Megeš 41

Vino
stari letnik, več polov-
njakov, tudi sadjevec —
prodam. Dr. Marcius, Vo-
dole 28, Sv. Peter pri
Mariboru. (1)

FASAN
dvojnopoševni brivski
aparati s POVIŠANIM
pokrovom in britvice
»FASAN-ROSTFREI«
Dobi se v finejših trgovinah

Naprodaj
kompletna zbirka odločb
najvišjega sodišča na Du-
naju. Glaser in Unger. -

Mizarji!
Okovje za stavbe in po-
ništvo, klej itd., izberete
najceneje tudi na branil-
ne knjižnice pri

»Jektor«
Ljubljana, Stari trg

Ure
verzičice, prstane, uhane,
kupite najbolj ugodno pri
Josip Janko, Kamnik,
nasproti farne cerkve. -
Podružnica v Mariboru,
Jurčičeva 8. (1)

Ploščice za štedilnike
in oblogo sten — dobite
najceneje pri zastopniku
»Somag« Wandplatten —
Ljubljana, Tyrševa 53. 1

Poljskih tračnic
prodam več komadov. —
Fonudbe upravi »Slov.«
pod »T« št. 17958. (1)

Božični dar!
Za boljše spoznanje naših
prvovrstnih mesnih konzerv,
razpošiljamo do
Božiča po zelo ugodnih
cenah pakete, ki vsebu-
jejo 12 različnih mesnih
konzerv in rolaunko. Ti
zavijki imajo neto 4 in
pol kg ter stanejo po
povzetju 80 Din, ako se
poslje znesek naprej, 75
dinarjev (številka našega
računa pri poštni hranil-
nici v Beogradu: 52.657),
franko vsaka postaja.

Herz in sin
tovarna salam in konzerv
Banatski Karlovac

FASAN
dvojnopoševni brivski
aparati s POVIŠANIM
pokrovom in britvice
»FASAN-ROSTFREI«
Dobi se v finejših trgovinah

Otroški voziček
sliv, skoro nov, lep, mo-
čan, prodam. — Cesta na
Rožnik 43. (1)

velika izbira
smučarskih čevljev
Zalokar
Ljubljana, Mestni trg 19.

Trtni cepiči
petih čudes grozdja

● (Muskat 1. Oliver, Muscat
Kraljica Vinogradov, Muscat
supr. Mat'ias Jovana, Kral-
jica Jeliseveta in Bernat Jo-
van) kakor tudi drugih 100
raznih namislih in vinskih
vrst. — Najplemenitejše
sadje. Vse sadjence vrste.
● Navodila za sajenje, opis
in glavni poučni katalog
pošljemo brezplačno.

Akad. dipl. višji vrtnar
Hiršl Vladislav
i drugovi
Velika tržje - in sadjereja
SUBOTICA
Poštanski pret. 26. Telefon 66

Kožuho vino
se najugodnejše kupi in
strokovno izdeluje pri:
Josip Dolenc, Sv. Petra 19
— telef. 22-62. (1)

Boljšje zimske suknje
in Hubertuse - vam nudi
poceni Presker, Sv. Petra
cesta 14.

Orehe
čiščene (jedra), in cele,
prodaja na veliko naj-
ugodnejše Josip Simičič,
Nova Gradiška. (1)

Volna, svila, bombaž
staino v bogati izbiri
vseh vrstah — za strojno
pletanje in ročna dela po
znanih cenah pri tvrdki
Karl Prelog, Ljubljana -
Židovska ul. in Stari trg

Za 89 Din
dobite 1 prostorni meter
suhih, bukovih žaganih
drv pri tvrdki Krlež Fran-
jo, Ljubljana VII., Gub-
čeva ulica 23. (1)

Usnjene plašče, suknjiče
itd. dobite najboljše pri:
Čortane, Črnače 71. (1)

Ključavničarsko orodje
naprodaj: delavnica na
razplogu. Naslov v upr.
»Slov.« pod št. 17888. (1)

»SINGER«
»PFAFF«
šivalni stroji, malo rab-
ljeni, in kolesa vseh vrst
- po neverjetno nizkih
cenah naprodaj pri
»PROMET«
(nasproti križanske cerk-
ve). — Stare jemljemo v
račun.

**MODNO
VOLNENO
BLAGO**
za damske obleke
in plašče
**SVILA IN VSE
DRUGO BLAGO**
Velika izbira,
nizke cene!
R. MIKLAUC
»pri škofu«
LJUBLJANA
Lingarjeva ulica
Medarska ulica
Pred škofijo

Šivalni stroj
pogreznjiv, nemški fabri-
kat, z okroglim čolnic-
kom, kateri tudi stika,
poceni naprodaj. - Nova
trgovina, Tyrševa 36. 1

Orehove plohe
poceni prodam. - Anton
Hafner, Koseze 97. (1)

Nova moška juknja
poceni naprodaj. Linhar-
tova ulica 7. (1)

**Kislo zelje
in repo**
prvovrstno, tanko ribano,
in glavice za sarmo -
dobavlja v sodih po 25.
50 in 100 kg v vsaki mno-
žini po najnižji ceni. Po-
seben popust pa imajo
železničarji.

I. Oražem, Moste
Ljubljana. — Tel. 34-02

Biedermeier salon
in druge starine, slike
itd. - prod. Tribuč, Glin-
ce, Tržaska 6, tel. 26-05.

Čisto zofo
otroško posteljico, sport-
ni voziček, prodam. Prek-
murska ulica 3, vrata 3.

Za Miklavža
Najlepše darilo je »Kro-
ko« perilo - samo pri
»Kreko«, Ljubljana, Tav-
čarjeva ul. 3. (1)

Naprodaj imam
zažaje in druge kože div-
jačine. - L. Noušak, Bos.
Dubica. (1)

Razno
Siroto
krščan, kmekih staršev,
od 14. do 16. leta, vzam-
em za svojo. Naslov v
upr. »Slov.« pod št. 17960

V Južno Ameriko
odpotujem v najkrajšem
času ter iščem prvovrst-
na zastopstva in prevza-
mem vsakovrstna naroči-
la. Ponudba pod »644« na
Propaganda, Beograd,
poštni predal št. 409. (r)

Na dobro domačo hrano
sprejemam več oseb. Na-
slov v upravi »Slovenca«
v Mariboru pod št. 1879.

PHILIPS RADIO

Za Božič
za malo denarja dar za vso družino

Mali prvovrstni **PHILIPS RADIO**
za Din 90—. 5 cevni Super, zadnja
beseda radiofonije — Din 193— mesečno
dobite pri
A. Suttner
Ljubljana, Aleksandrova c. 6, tel. 34-70

PHILIPS RADIO

V4
PERLUDIO
SONATA

Ženitbe

Če res ne znaš se oženiti
pa vendar v zakon hočeš
priti,
kar polji svoje nam očale,
pa vidiš boš medene čase!

Spoznati želi
v svrhu ženitve koncipi-
jenta ali sodnika - hel
odvetnika. Ponudbe upr.
»Slov.« pod »Doktor« št.
17975. (2)

Obrtnik s 40.000 Din
30 let star, se želi priže-
niti na posestvo v bližini
večjega mesta. Ponudbe
upravi »Slov.« pod »Zi-
ma« št. P 18047. (2)

Gospodična
srednje starosti, dobra
gospodinja, z 40.000 Din
želi poročiti samo držav-
nega uradnika. Ponudbe
upravi »Slov.« pod »Har-
monija« 18096. (2)

Glasba

MUZIKA LJUBLJANA
Miklošičeva c. 4
Prodaja klavirje, markalične
instrumente, strune, glasbi-
ne potrebšline. Popravlja in
uglašuje vsa glasbila stro-
kovnjaško in najceneje.

Dobro ohranjen klavir
poceni prodam. Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 18040. (2)

**Za mal dnarja dost
muzike!**
plošče, gramofone, ra-
dio gramofone radio
aparate itd. prodajam
po ugodnih cenah
tudi na obroke.
elektroton
PASAZA NEBOTIČNIK

Evropejski harmonij
krasen glas, 6 registrov,
2850 Din, klavir v prav
dobrem stanju 4500 Din
prod. Iv. Kacin, Domža-
le. (2)

Harmonij
s spremeni, ugodne na-
prodaj. Pekarna Emeršič,
Sv. Lenart v Slov. gor. 5

Pouk

Učni tečaji
za srednješolce in priva-
tiste so na Zrinjskega
cesti 8. Poučujemo se vsi
predmeti. Informacije od
10 do 12 dnevno. (r)

Skobelnik za železo
(Shepping), dobro ohran-
jen - kupim. - O. Blak,
Crnomelj. (k)

Objave

Pozor!
Genj. občinstvu nazna-
njam, da sem premedil
svoj »Gostilniški buffet«
na sv. Petra cesti št. 13

v Kolodvors. ulico št. 6
Točim - kakor doslej -
samo pristna vina; dobi-
se tudi domača hrana. Za
obilen obisk se priporoča

Franc Svetel

**V upravi »Slovenca«
dvignite
sledenče ponudbe:**

Absolvent šestih razre-
dov gimnazije 15943.
Blagajničarka 17296.
Brez posredovalcev
15935.
Center 13529.
Diatonična 17360.
Dolenjsko 17465.
Dve osebi 15915.
Gostilničar.
Gotovina 17652.
Knjižarna, papirnica in
knjižgoveznica 17077.
Knjižna založba 16251
Lepi lokali 17422.
Lokomobila 15629.
Marljiva 17016.
Obveznice,
Oskrbnik 17158.
Parcela 15673.
Perfektna in poštena
17196.
Plača 150
Poljedelsko orodje 17684
Poštena 16419.
Poštena 16885.
Pridna 16230.
Proti gotovini 16474.
Radi selitve 16531.
Resno in pošteno 1702.
Sposobno 17466.
Sposebna 16434.
Spretna in čista 16393.
Stalna 16852.
Straža 16594.
Trezen 17392.
Ugodno 17197.
Vezilja 17779.
Vezenje 17597.
Železninar 17296.
Zmožna 16633.
»Din 250« 17762.

**Veakovrstno
zlato kupuje**
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3.

Bukovih desk
38 mm in 27 mm, ter ne-
kaj testonov — kupimo
večjo množino. Ponudbe
na A. Rojina & Comp.,
Ljubljana. (k)

[Pohištvo]

Ugodna prilika!
Naprodaj pohištvo za nje-
ko ceno za zamenjavo za
les pri: Andrej Kregar
in sinova, št. Vid nad
Ljubljano. (5)

Nova lepa spalnica
iz trdega lesa, polttrana,
naprodaj za 3000 Din
gotovine. - Rupnik, Pod-
gora 30, št. Vid n. Lj. (8)

Hrastovo kompl. pohištvo
dobro ohranjeno, soba in
kuhinja, radi selitve ta-
ko poceni naprodaj. Po-
izve se: Cigaletova ulica
1-1, desno, vsak dan od
5 do 7 pop. (8)

**Velika izbira
pohištva**
Več različnih spalnih,
jedilnih in kuhinjskih
OPREM v modernem slo-
gu vam nudi mizarstvo
Černe Avgust, Zg. Šiška
Vodnikova 122, Ljubljana.

Prometna banka d. d.
Stritarjeva ulica 2 v Ljubljani Telefon štev. 21-49
Kupuje in prodaja valute, čke po najvišjih cenah.
Izvršuje nakazila v tu - in inozemstvo najkulantnejše
**Izplačuje brez omejitve stare
in nove vloge**

HERSAN
čaj

Vam bo pomagal, da zopet zadobite zdravje s pomočjo zdravilnih svojstev zelišč.
Ne bodite neprijatelji samemu sebi!
Obolenja pri meni ali bolečine pri mesečni čišči (menstruaciji) Vam ublaži
Hersan-čaj.

Ali Vas moti odebelelost (zamaščenost)?
Ali hočete biti vitki? — Potem morete uporabljati **HERSAN ČAJ**.
Zakaj bi trpeli na revmatizmu in protigu (gihu), če to ni potrebno?
HERSAN ČAJ je sredstvo, ki Vam lahko olajša muke.
HERSAN ČAJ pomaga tudi pri arteriosklerozi in hemoroidih (zlati žili).
Ali res ne veste, da je **HERSAN ČAJ** dobro sredstvo pri obolenju želodca,
jeter in ledvic?
HERSAN ČAJ se dobiva samo v originalnih zavojčkih v vseh lekarnah
— Zahtevajte brezplačno brošuro in vzorec pri:
»RADIOSAN«, ZAGREB, DUKLJANINOVA ULICA 1
Reg. br. 19354/1935

Damski plašči

največja izbira
najnovejši kroji
nizke cene

J. PREAC

Maribor
Gl. trg 13

Pecivni prašek se mnogokrat ponareja.

Zunanost zavitka je mogoče; kakovost „Adria“ praška do danes še ni uspelo.

20 letna

izkustva so izvojevala prašku „Adria“ nedosegljivo kakovost.

Da ne dobite ponarejenega, zahtevajte izrecno

ADRIA

PRVOVRSTNI ZASTOPNIK

ZA LJUBLJANO IN MARIBOR

z dobrimi spričevali in najboljšimi priporočili se takoj sprejme

pri večjem podjetju hranilne stroke.

Mesto nudi dobre mesečne dohodke.

Ponudbe s spričevali in življenjskim opisom pod »STALNO« štev. 18.028 na upravo lista.

Radio

Programi Radio Ljubljana

ločen program domačih in tujih postaj vam nudi revija »RADIO LJUBLJANA«.

Nedelja, 6. decembra: 8.00 Vesel nedeljski pozdrav (plošče) — 8.30 Telovadba (15 minut za ženske, 15 minut za moške, vodi g. prof. Dobovšek) — 9.00 Čas, poročila, spored — 9.15 Klavirski solo, igra g. Urbane Franc — 9.45 Verski govor (g. dr. Ciril Poločnik) — 10.00 Promos cerkvene glasbe iz stolnice — 11.15 O pri-
rajanju izložb (g. Stanko Mernar) — 11.30 Otroška ura: Striček Matiček kranjski in prepeva — 12.00 Koncert na kitari (plošče) — 12.10 Miklavževi darovi (koncert Radijskega orkestra) — 12.30 Čas, spored, obvestila — 13.15 Kar imamo, to vam damo (plošče po željah) — 13.30 Ženska ura: Sodobna knjiška družina (ga. Franja Brodarjeva) — 13.30 Koncert na harmoniki, igra g. Milan Stante — 17.00 Kmet, ura: Prva pomoč pri živini (g. Alojzij Rigler, veter. nasvetnik) — 17.20 Koncert zbora balnataj »Ruslan« — 18.30 Nekaj glasbenih slik (plošče) — 19.00 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: Med našimi sonarodnjaki na Daljnem vzhodu (dr. Vlasti iz Bgda) — 19.30 Slovenska ura: 1. Narod je svoje sreče koval (g. inspektor prof. Ivan Dolenc); 2. Jože Pogacnik: »Domna zemlja« — Pesem v zborih izjava rad. dramske družbe; 3. Koncert poveljske četvrtote »Fantje na vasi« — 20.20 Večer operne glasbe Sodelujoje: gšč. Stefka Korončanova, g. Drago Žagar in Radijski orkester — 21.00 Čas, vreme, poročila, spored — 21.15 Radijski jazz.

Ponedeljek, 7. decembra: 12.00 Napovi iz opere (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13.00 Čas, spored, obvestila — 13.15 Fjodor Šaljapin peje (plošče) — 14.00 Vreme, borza — 14.00 Zdravniška ura: Zdrava pitna voda (g. dr. Anton Breclj) — 14.30 Lalo: Namouma, orkestralna suita (plošče) — 14.40 Ivan Cankar in slovensko gledališče (g. Ciril Debevec, režiser Nar. gled.) — 19.00 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nas. ura: Jugoslav. kmetištvo leta 1936 (Zarišče iz Zgb) — 20.00 Komorna glasba za dva klarineta in fagot (gg. Franc Vlady, Janko Umek, Gusti Lapornik) — 20.50 Koncert Radijskega orkestra — 22.00 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Glasba in pesnice za oddih (plošče).

Drugi programi

Točen program domačih in tujih postaj vam nudi revija »RADIO LJUBLJANA«.

Nedelja, 6. decembra, Beograd: 19.50 Narodne pesmi. — 20.35 Operetni odlomki. — 22.20 Kitarofon. — 23. Kavarniška godba. — Zagreb: 20 Tamburice. — 20.30 Plošče. — 21. Pinski koncert. — 21.30 Labka glasba. — 22.30 Plesna glasba. — Dunaj: 20.05 Igre. — 22.30 Violina. — 23.10 Jazz. — Trst-Milan: 20.40 Opereta. — 22.30 Plesna glasba. — Rim-Bari: 17. Simfonični koncert. — 20.4. Igra. — 22.40 Koralni koncert. — Praga: 19.50 Politijski orkester. — 20.35 Ljudski koncert. — 21.35 Igra. — 22.35 Vojška godba. — Berlin-Vratislava: 20. Operni koncert. — Königsberg-Hamburg: 20. Orkestralni in vokalni koncert. — Lipsko-Köln: 20. Paul Linkejev večer.

Ponedeljek, 7. decembra, Beograd: 20. Opera. — Zagreb: 20. Beograd. — Dunaj: 20. Narodne pesmi. — 21. Simfonični koncert. — 22.30 Stari dunajski časi. — Trst-Milan: 17.15 Plesna glasba. — 20.40 Vokalni in instrumentalni koncert. — 22.30 Plesna glasba. — Rim-Bari: 20.40 Milan. — 21.50 Violončelo. — 22.40 Plesna glasba. — Praga: 19.30 Igra. — 20.40 Orkestralni koncert. — 22.30 Plošče. — 23. Pinski koncert. — Varana: 19.30 Labka glasba. — 20.30 Schubertov koncert. — 22.30 Simfonični koncert. — 23. Plesne plošče. — Berlin: 20.10 Zabavni koncert. — Königsberg: 20.10 Patriotike fantazije. — 21. Avstrijska glasba. — Hamburg: 20.10 Mozartov koncert. — Lipsko: 20.10 Italijansko-ogreki večer. — Stuttgart: 20.10 Plesna glasba. — Bernmünster: 20.05 Baski večer. — Strassbourg: 21.30 Strašburška filharmonija.

Zahvala

vsem, ki so z nami vred zalovali za mojo ljubo ženo in nepozabno mamico, gospo

Marijo Rojina

vsem onim, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti, vsem darovalcem prekrasnega cvetja in vsem pevcem, ki so ji zapeli pod vodstvom g. dr. Dolinarja zadnjo pesem v slovo. Najiskrenejša zahvala g. dr. Volavšku, ki ji je vsa dolga leta lajšal trpljenje in vsem, ki so na kakršenkoli način počastili njen spomin, iskrena zahvala!

Ljubljana, dne 6. decembra 1936.

Anton Rojina in otroci

Stanovanja

Od Ljubljane pa do Kranja tožen iščeš stanovanja, le zakaj ne inseriraš!

Trisobno stanovanje

oddam takoj. — Stari trg št. 17-I. (č)

Trisobno stanovanje

komfortno, oddam. Streliška ulica 22. (č)

Dvosobno stanovanje

suho, podprtilično, s kopalnico in plinom, v novi vili oddam s 1. januarjem ali prej. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17994. (č)

Stanovanje

enosobno, suteran, se odda. Milčinskega št. 73 — šiška. (č)

Enosobno stanovanje

s pritliklami in lep lokal za skladišče se odda. Pod ježami 17. (č)

Trisobno stanovanje

poceni oddam takoj. Stojice 127, Dunajska c. č

Večsobno stanovanje

oddam v Križevniški ul. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 18121. (č)

Komfortno stanovanje

sončno, s centralno kurjavo in vrtom, primerno za samca z gospodinjstvom ali rodbino 2—3 oseb, oddam dobro situirani stranki s 1. februarjem v bližini univerze. Ponudbe na upravo Slovenca pod »Tisoč« 17996.

V vili se takoj odda

ali pozneje stanovanje 4 sob, kopalnice in drugih pritliklin. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 18073. (č)

Dvoje stanovanj

enosobno in dvosobno, prostorni, takoj poceni odda Tribuč, Glince, Tržaska 6, telefon 26-08. (č)

Dvosobno stanovanje

podprtilično, suho, sončno, event. tudi garažo - oddam takoj ali s februarjem blizu glavnega kolodvora. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 18103. (č)

Enostanovniška »hišica«

se odda. Polzse se: Kavarna »Prešeren«. (č)

Berite

»Slovenca«

in oglašujte v njem!

Vnajem

Rad — na svoje — bi našel tuda, kjer je stanovanje. Če pogledaš sen ali najem, pa je rešeno vprašanje.

ISCEJO:

Trgovino mešanega blaga

v industrijskem kraju — vzamem v najem takoj ali pozneje. Ponudbe upr. »Slovenca« pod »Promet 30.000« št. P 17985. (m)

ODDAJO:

Delavnico

Mestni trg 9, dvorišče, približno 4.50 x 8, oddam za mirno obrt solidnemu obrtniku. (n)

Gostilna

na deželi, se odda v najem natakariel pod ugodnimi pogoji. Polzve se: Celovška cesta 80. (n)

Trgovina mešanega blaga

stara, v manjšem podeželskem mestu, na najlepšem prometnem prostoru, se z vso zalogo da v najem in pod ceno prodaja. — Le plačila zmožni reflektanti se upoštevajo. Ponudbe upravi »Slov.« v Ljubljani pod sifro »Zanesljiva eksistenca« št. 18043. (n)

Kavarna na Jesenicah

se odda na račun. Plemenite ponudbe upravi »Slov.« pod sifro »Prometni kraj« št. 18068. (n)

Lokal

poraben kot delavnica, skladišče, ozir. enosobno stanovanje — suh, svetel in prostoren, takoj oddam. — Stojkovič, Grudnovno nabrežje 23. (n)

Gostilno in mesarijo

na prometni cesti, oddam v najem ozir. prodam. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Gostilna« št. 18081. (n)

SOBE

Naj bo zima, naj bo leto, sobico imaš najeto, pačš zanj sto dinarjev, pa si v miru — brez viharjev

ISCEJO:

Sobico s hrano

v bližini Celja, iščem za takoj. Naslov v području. »Slov.« v Celju pod 18916

ODDAJO:

Prazno sobo

oddam. Stara pot 1. Marija Jelenič. (s)

Lepo opremljeno sobo

vhod s stopnišča, event. s telefonom — takoj oddam. Zrinjskega c. 15-I. ogled od 1—2. (s)

Prazno sobo

oddam. M. Suhadolnik, Predškofijo št. 3-III. levo. (s)

Soba s posebnim vhomom

z dvema posteljama, oddam. Traven, Kolezijska št. 19. (s)

Prazno sobo

veliko, parketirano, s posebnim vhomom, oddam. — Friškovec št. 6. (s)

Izivali

Izivali in izvalice ti delajo veselje, če nimaš jih, oglaš se, mi spoštno ti želje.

Ilirskega ovčarja

z rodovnikom, kateremu lahko brez skrbi zaupate milijonsko premoženje — si kupite, če se bojite roparjev. Naslov prodajalca v upravi »Slovenca« v Mariboru pod št. 1851.

Božič

se naglo bliža. Zato si hitro preskrbite razno manufakturno blago, katero vam nudi v veliki izbiri in po ugodni ceni

Oblačilnica za Slovenijo

Ljubljana, Turševa cesta 29

(Hiša Gospodarske zveze)

Državnim uradnikom nudimo blago tudi na mesečne obroke.

Do preklica nudimo blago deloma tudi na hranilne knjižice članic Zadrzne zveze v Ljubljani.

Posebno priporočljivo!

Hofmanova „Razlaga sv. rožnega venca“

s priporočilom škola Barage

Mehko vezana Din 10'—

v platno vezana Din 15'—

Sv. Terezija, Deteta Jezusa, čudodelka naših dni

Mehko vezana Din 15'—

v platno vezana Din 20'—

H. NIČMAN, Ljubljana

Kopitarjeva ulica 2

Družinska Pratika

za leto 1937

se dobiva za ceno Din 5'— po vseh knjigarnah in trgovinah. Zahtevajte povsod Pratiko s podobo sv. Družine.

Posebej opozarjamo na nagradno uganko in knjižna darila

Medmurske konje

čiste in poltežke, za delo, kobile in skopljence, kakor tudi konje za kočije in ježo, preskrbi največje in v najamčeno

Julio Hoffmann

agencija za konje

ČAKOVEC - MEDMURJE

Odlitna čuvajka

psica, čisto črna, stara 15 mesecev, ceno naprodam dobremu gospodarju. Naslov: Kamnik, Graben 25

Pis

čistokrven, nemški bokser šest mesecev star, že nekoliko dresiran, naprodam — M. Slamberger, Rožna dolina, Cesta VI. št. 43

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo, da je po dolgoletnem trpljenju odšel po plačilo naš preč. gospod

Valentin Jakelj

župnik v pokoju

Pogreb našega dobrega gospoda bo v ponedeljek, dne 7. decembra 1936 ob 10 dopoldne v Lahovčah.

Spominjajmo se ga v hvaležni molitvi.

Dovje-Mojstrana, dne 5. decembra 1936.

Družini: Jakelj, Levstik.

Valentina Jakelja

župnika v pokoju

Pogreb pokojnega gospoda bo v ponedeljek, 7. decembra ob 10 dopoldne v Lahovčah.

Priporočamo ga v molitev.

Cerklje, dne 5. decembra 1936.

Grašič Jožef, č. kanonik;

Černilec Janez, župnik; Čvelbar Jože, kaplan.

Naročajte in čitajte naša katoliška dnevnika »Slovenec« in »Slov. dom«

V GLOBOKI ZALOSTI NAZNANJAMO, DA NAS JE ZA VEDNO ZAPUSTIL NAŠ NADVSE LJUBLJENI SOPROG, OČE, STARI OČE, STRIC, SVAK IN TAST, GOSPOD

IVAN LAUTER

MAGISTRATNI PODRAVNATELJ V POKOJU

DNE 5. DECEMBRA OB POL TREH ZJUTRAJ, PO DALJSI, MUCNI BOLEZNI, PREVIDEN S TOLAZILI SVETE VERE.

POGREB BLAGEGA POKOJNIKA BO V PONEDELJEK, DNE 7. DECEMBRA 1936, OB POL TREH POPOLDNE, IZPREJ MRLISKE VEZE — STARA POT ST. 2 — NA POKOPALIŠČE K SV. KRIZU.

PROSIMO TIHEGA SOZALJA.

LJUBLJANA, WIEN, NEWARK USA, DNE 5. DECEMBRA 1936.

BREZ POSEBNEGA OBVESTILA.

ZALUJOCI OSTALI,

Za mal denar!

- ORION 33, tročevni super
- Dovršena konstrukcija z specialnim kondenzatorjem za kratke valove, popolnoma brez mikrofonijskega šuma
- Z malim številom cevi — izvrstni rezultati
- Velik dinamični zvočnik z eksponencijalno membrano
- Luksuzna izdeljava, velika skala
- Nova TUNGSRAM trioda-heksoda omogoča absolutno konstantnost i dovršeno izenačenje fadingsa
- Prodaja tudi na dolgoročno odplačila

ORION RADIO

RADIO, r. z. z. o. z., Ljubljana;

M. Krašovec, Jesenice · I. Guček, Zidani most · J. Klenovšek, Trbovlje · St. Engelsberger, Tržič · J. Ogrizek, Novo mesto · Janez Nemeč, Murska Sobota

RADIOVAL, Ljubljana · Celje;

Josip WIPPLINGER, Maribor

M. Krašovec, Jesenice · I. Guček, Zidani most · J. Klenovšek, Trbovlje · St. Engelsberger, Tržič · J. Ogrizek, Novo mesto · Janez Nemeč, Murska Sobota

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

registrirana zadr. z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta št. 6

(v lastni palači)

obrestuje hranilne vloge po
najugodnejši obrestni meri.

Nove vloge, vsak čas razpoložljive, obrestuje po 3%.

Nabavila sem si le krasne zavese
v specialnem oddelku trdke

**A. & E. SKABERNÈ
LJUBLJANA**

Mladega zdravnika

ki bi se hotel v svojem prostem času
posvetiti propagandi pri gg. zdravnikih
v Ljubljani, išče kemično-farmaceutno
podjetje. Obširne pismene ponudbe pod
št. 44849 na A'loma Company d. z. o. z.,
Ljubljana, Aleksandrova cesta 2/l.

Ona je srečna,

ker so njene noge lepše, več je ne bole in
izginila so kurja očesa!

S periščem soli sv. Roka v topli kopeli za noge je
popolnoma odpravila bodljiva kurja očesa, bolečine
v nogah, ozeblino, utrujenost, izmučenost, kakor
tudi bolečine v sklepih in oteklino, tako da zopet
občuti lagodie v nogah. S toplo kopeljo soli sv. Roka
se kurja očesa omehčajo in zrahljajo, da jih zamorete
iztrčiti samo s prsti obenem z bodljivim strženom.

Na tem mestu nastane stalno normalna
mehka koža. Noge postanejo vitke,
močne, naravno majhne in nova moč
in življenska radost polje po vsem te-
lesu. Samo sol sv. Roka daje mnogo
drobno penečega se kisika!

**SAMO PRAVA
KOPELJ SV. ROKA
odpravi bolečine**

Dobiva se po Din 9, Din 16, in z'asti priporočilni
izdatni rodbinski zavitek à Din 26.

Razpis

Občina Braslovče, okraj Celje, razpisuje mesto
občinskega delovodje. Domačini imajo prednost. -
Pravilno koljkovane prošnje, opremljene z listinami
po čl. 7. in 8. uredbe o občinskih uslužbenecih, je
vložiti do 30. decembra. Uprava občine Braslovče.

Otvoritevno naznanilo!

Devolujem si vljudno sporočiti, da sem svojo špecerijsko in kolonialno
trgovino, katero sem vodil skozi 30 let v Frankopanski ulici št. 55
preselil v Stolno ulico št. 4, preje Schmidt.

Potrulil se bodem svoje spoštovane odjemalce vedno s svežim blagom
solidno in točno postrežbo v vsakem oziru zadovoljiti.
Istočasno sporočam, da bodem vodil v moji trgovini tudi vse vrste naj-
boljše in izbrane perutnine ter divjadi po najsolidnejših cenah.
Za obilen obisk se vljudno priporočam

**Franc Travisan, Špecerijska in kolonialna trgovina
Maribor, Stolna ulica št. 4**

Ljudska posojilnica v Celju

registrirana zadruga z neomejeno zavezo
v novi lastni palači

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje.

Denar je pri njej naložen popolnoma varno, ker
jamči zanj poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-po-
sestnikov z vsem svojim premoženjem.

JOSIP KAGER

Maribor, Miklošičeva 4

izdeluje dragulje in zlatino.
Priporoča se za predelovanje briljantnega ter
drugega zlatega nakita.
Vešče strokovno delo po zmerni ceni.

V globoki žalosti naznanjamo tužno vest, da je Vsemogočni
poklical k Sebi naso dobro mamo

Uršulo Urleb roj. Korošec

dne 4. decembra ob pol 12. uri v 74. letu starosti.

Pogreb nepozabne mame bo v ponedeljek, 7. decembra 1936
ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti v Sv. Primožu na župno
pokopališče.

Sv. Jurij ob j. ž., dne 4. decembra 1936.

Žalujoči mož Urleb Valentin; Jožef, Jakob in Franc, sinovi; Ma-
rija, Neža in Katarina, hčerke, in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA. Ob prebriski izgubi, ki nas je zadela s prerano smrtjo
naše drage nepozabne sestre, sestrične, svakinje in tetice, gospodične

Nežke Klun

učiteljice,

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste z nami čustvovali in nas
tolžili v prebriski uri. Zahvaljujemo se č. sestrām za spremstvo
iz bolnišnice, nadalje se zahvaljujemo č. duhovščini, vsem gg. zdrav-
nikom za njih trud v Ribnici, Leoniču in bolnišnici ter č. sestrām
za strežbo, vsem, ki so jo obiskovali v njeni bolni in ji lajšali
njeno trpljenje. Zahvaljujemo se g. upravitelju Kmetu za ganljiv
poslovilni govor pred hišo žalosti, dalje g. nadzorniku Peterlinu iz
Kočevja in gospodični zastopnici kongregacije iz Lichtenthurnu za
v srce segajočo poslovilna govora ob odprtem grobu. Ge. Debe-
ljakovi in učenkam za lepo in ganljivo petje pred hišo in ob grobu.
Predsedniku in društvu U. J. U. iz Kočevja ter šolam v Ribnici in
Dolenjivasi za prekrasne vence in častno spremstvo. Vsem ostalim
darovalcem vencev, šopkov in vsem, ki ste zanj darovali sv. maše.
Vsem šolskim tovarišicam in tovarišem, ki ste v tako obilnem šte-
vilu prihiteli od blizu in daleč. Ribniški Marijini družbi za udeležbo
z zastavo, vsem, ki ste nam ustmeno ali pismeno ter po svojem
zastopstvu izrazili iskreno sožalje. Prisrčna hvala vsem, ki ste prišli
iz raznih daljnih krajev, Ljubljane, Črnomlja, Fare, Broda, Kuželja
itd., vsem, ki ste jo prišli kropit v tako ogromnem številu in jo
spremili na njeni zadnji poti, vsem, prav vsem prisrčna zahvala in
hvaležni Bog plačaj!

Ribnica, dne 5. 12. 1936.

Žalujoči ostali.

Tinček in Tonček spet v Afriki

226.

Tinčkova smola.

S takšno vneto in močjo je Tinček razbijal po bobnu, da je
naravnost čudež, da se boben ni razbil. In bi se bil nemara vse dobro
in srečno izteklo, da se mu ni pripetila majhna nezgoda. Notranjščina
debla je bila že vsa preperela — kar na lepem so Tinčku zmanjkala
tla pod nogami. Ves prestrašen je zakrilil z rokami, potem pa je izginil
v votlini drevesnega debla.

Medtem so se Pigmejci z ugrabljeno kraljico že približali dre-
vesu. Lahko si mislite, kako veselo iznenadeni so bili, ko se jim je
skozi odprto drevesnega debla nenadoma zakotalil mladi bobnar
naravnost pod noge.

»Tinček, za božjo voljo, kaj pa ti tukaj delaš?« je prestrašeno
kriknila kraljica.

»Saj vidiš!« je zastokal Tinček. »Smola me preganja. Namesto,
da bi rešil tebe, sem pa še sam padel v past...«

Pigmejci so se škodoželjno režali in divje kričali v svojem pre-
čudnem jeziku:

»Jum, jum — bum, bum! He, he, he...«
Tinček je skočil na noge in jo hotel pobrisati. A že ga je nemilo
zgrabilo desetero rok. Bil je ujet.

Staro lito železo (strojno)

kupim po najvišji ceni, plačljivo takoj

ŽELEZOLIVARNA SMOLE
DOBROVA PRI LJUBLJANI - Telefon 38-34

Kože divjih zajcev

vsako množino kupuje najdražje

TOVARNA KLOBUKOV »ŠEŠIR« ŠKOFJA LOKA

KLAVIRJI!

V zalogi tudi zmeraj preigrani klavirji in pianini

Zelo zmerne cene! — Prodaja na ugodna mesečna odplačila!

Vsakovrstna popravila in uglaševanja strokovnjaško!

M. ROPAS - CELJE

Stalna zaloga prvovrstnih svetovnih znamk, kakor:

„STINGL“

„HOFMANN“

„FÖRSTER“

„PETROF“

„EHRBAR“

Blago za zimsko suknjo.
hammam, športni, športni
za fine obleke
Velika izbira, nizke cene
R. MIKLAUČ „Pri škofju“
Ljubljana
Lingarijeva ulica - Medlar-
ska ulica - Pred škofijo

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom je mast CLAVEN. - Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča **M. Hrnjek, lekarnar, Siskak** Varujete potvorbo

Kdo vam bo sporočil vse novice iz tujine.

kjer biva nad 350.000 naših rojakov?

Naši izseljenci vam ne morejo vsega pisati, vas pa vse zanima. Zato je najbolje, ako si takoj naročite mesečnik

„Izseljenski vestnik Rafael“

ki na osmih straneh poroča o življenju in delu naših bratov in sester v tujini Naročnina znaša letno za jugoslavijo 12 Din, za inozemstvo pa 24 Din.

Naročite si ga in pišite še danes na naslov:

Uprava Izseljenskega vestnika Rafaela, Ljubljana, Tvrčeva 52

KARITAS Največje ljudsko zavarovanje

V zadnjem času smo izplačali cele zavarov. vsote med drugimi tudi po smrti sledečih članov:

Žibret Blaž, posestnik, Jesenik 32,
Idi Mihael, posestnik, Topolovci 14,
Držanič Blaž, posestnik, Stari grad 18,
p. Zdole pri Brežicah,
Novak Marija, gospodinja, Ljubljana,
Vodnikova 18,
Podbregar Ivan, zasebnik, Polzela - Breg,
Hiti Jernej, kovaški mojster, Grahovo
pri Cerknici 16,
Kodrun Marija, zasebnica, Podgorje pri
Velenju 28,
Tratnik Jože, Laze 63, p. St. Ilj pri Velenju,

Zorko Anton, posestnik, Vransko
Kogej Pavel, orožniški narednik,
St. Rupert na Dolenjskem, 23,
Ščuka Ivan, zaseb., Križe pri Trzinu 2,
Župec Jožef, usnjak, Trzin, pod Virjem 1,
Andrejak Mihael, posestnik, Podutik 13,
p. St. Vid nad Ljubljano,
Polak Alojzija, viničarka, Veličane 32,
p. Ivanjkovci,
Košak Minka, pos., Škofja Loka, Nunska 14,
Domenig Anton, železničar, Podnart 12,
Zaletel Helena, Ljubljana, Livada 3 itd.

Brezplačna pojasnila in navodila za vse vrste zavarovanja dobite pri:

KARITAS, Ljubljana, palača Vzemne zavarovalnice
KARITAS, Maribor, Orožnova ulica 8.

Ne samo čaj...
„Naš čaj“
je najboljša domača
zeliščna krepliva pijača.
NAŠ ČAJ dobite v spec. trgovinah.
KMETIJSKA DRUŽBA V LJUBLJANI.

Otroški vozički naj-novejših modelov
Po zelo niski ceni! Ceniki franco!
„TRIBUNA“ F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska 6
Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26.

Konrad Gologranc

MESTNI STAVBENIK V CELJU, Mariborska 30
prevzema in izvršuje vsakovrstne privatne,
javne in industrijske gradbe solidno in po-
ceni. Sodnijsko zapriseženi cenilec. Daje teh-
nične nasvete in pojasnila.

ZLATO

Roman. — Spisal Blaise Cendrars.

Naslednje jutro sem do podrobnosti razdelil delo svojim delavskim četam in sem ob sedmih odjezdil z doma v spremstvu pešice vojakov in cowboya. Že smo prebrzeli polovico pota, ki se vije proti Colomi, ko smo zagledali konja brez jzedeca. Nekoliko dalje smo opazili Marshalla, ki je pritaval iz gozda. Vihar ga je bil zadržal, da ni mogel v noči dalje. Bil je ves prestrašen in izstradan. Toda bil je še vedno zelo razburjen. Vsi skupaj smo odjezdili dalje in dospeli na označen eldorado. Nebo se je pooblačilo. Proti večeru smo se napotili do bregov kanala, ki je bil zaradi dežja popolnoma preplavljen. Ukazal sem odpreti zatvornice; v trenutku je bil kanal prazen in stopili smo v strugo, da bi poiskali zlato. Res smo našli mnogo kosčkov, Mr. Marshall in nekateri delavci pa so mi prinesli še nekaj debelejših zrn. Dejal sem jim, da bom dal, čim bom v Kaliforniji utegnil, preliti jih v prstan, kar sem pozneje tudi res storil. Napraviti sem dal pečatnik, ki so mi vanj, ker nisem imel nobenega grba, vtisnili založniško znamenje mojega očeta, Feniksa, ki grize samega sebe, znotraj pa napis:

Prvo zlato
odkrito januarja 1848.

Zraven tri škofovske palice iz baselskega grba in moje ime: Suter.

Druge dne sem prehodil Coloma na dolgo in široko, si zapisal podatke o sestavinah tal s posebnim obzirom na strugo rek, in sem zbral okrog sebe svoje delavce. Opozoril sem jih, da morajo o odkritju molčati vsaj še pet do šest tednov, dokler ne bo moja žaga do kraja zgra-

jena, saj sem zanjo potrošil že 24.000 dolarjev. Ko so mi dali častno besedo, sem odjezdil nazaj na farmo. Bil sem ves nesrečen in brez glave; nisem vedel, kako naj prebivam to prekleto odkritje zlata. Vedel sem, da ta stvar ne bo dolgo tajna. Nista še minula dva tedna, ko sem poslal svojega sla z zalogo živil in orodja v spremstvu mladih indijanskih fantov v Colomo.

Gospa Wimmer mu je povedala vso zgodbo in njeni otroci so mu podarili nekaj zlatih zrn. Komaj je prišel domov že je mož odhitel k skladiščem, ki so stala zunaj mojih plotov. Naprosil je Smitha, naj mu da steklenico žganja, ki jo je hotel plačati z zlatimi zrcni iz Colome.

Smith ga je vprašal, če se morda ž njim norčuje. Voznik pa mu je dejal, naj le poižve pri meni.

Kaj naj bi tedaj storil? Smithu sem povedal vso zadevo. Njegov družabnik Mr. Bran- nan je bil seveda takoj pri meni, spraševal me je to in ono, in na vse sem mu odkrito odgovarjal. Nakar je kar odbrzel od mene, ne da bi vsaj vrata zaprl za seboj. Ponoči sta Smith in on naložila vse svoje blago na pokrit voz, ukradla mi konja in zdirljavo v Colomo. In tako so me zapustili vsi delavci, drug za drugim. Kmalu sem ostal sam v utrdbi sam z nekaterimi mehaniki in osmimi invalidi. Nekaj časa so mi bili mormonski uslužbenci vendarle še zvesti, toda tudi nje je obsedel lov za zlatom in izgubili so sleherni sled vesti.

Odslej so se pomikale mimo mojih oken kar cele procesije. Vse, kar je moglo na noge, je privrelo iz San Franciscia in ostalih obalnih naselbin. Pozaprl so svoje kočje in barake, far- me ali podjetja in odromali najprvo na Fort Suter, od tam pa na Colomo. V Monte Reyu in drugih mestih na jugu jih je mnogo sprva mislilo, da sem jaz uprizoril to preseljevanje, le da bi se pridobil kolonistov.

Res se je za nekaj dni število romarjev zmanjšalo, toda nenadoma pa so ti čudni spre- vodi še bolj narasli, ko so se odpravili v Co- lomo celo mesta, ki so se čisto izpraznila. In vse to je gonjalec čez moje ozemlje.

Takšen je bil pričetek moje smole.

Moji mlini so se ustavili, ukradli so mi celo mlinске kamne. Moje strojarne so stale za- puščene. Ogromne množine usnja, ki so bile že v delu, so gnile v kadeh. Vsi moji Indijanci in Kanaki so zbežali od mene s svojimi družinami. Skupaj so iskali zlato in ga zamenjavali za žganje. Moji pastirji so zapustili svoje črede, vrtnarji nasade, delavci delavnice. Žito v klasju je začelo gniti. Žive duše nisem mogel najeti za obiranje sadnega drevja. V mojih hlevih so mukale od gladi najlepše krave. Celo moja zvesta osebna straža je pobegnila.

Kaj naj bi storil? Moji najbližji so me rotili, naj grem tudi jaz z njimi v Colomo iskati zlato: O, Bog, kako strašna misel. In sem odšel z nji- mi, druge izbire ni bilo.

Na vozove sem naložil živila in vse potrebne stvari. V gorovju ob bregu hudournika, ki nosi danes moje ime sem postavil veliko šatorišče. S seboj sem imel pomočnika, več sto Indijancev in petdeset Kanakov.

Sprva mi je šlo vse po sreči. Potem pa je prišla sodega in se nam pridružila. Začeli so kuhati žganje in se seznanili z mojimi ljudmi. Razdel sem šotor in se umaknil više v gorovje. Toda zaman. Ti vrage so nam bili povsod za petami. Nič več nisem mogel ovirati svojih ubogih Indijancev in otočnikov, da se ne bi opijanili s tem novim opojilom. Za delo niso bili več spo- sobni. Samo pili so in kockali. Zaigrali so vso mezdno in že nabrano zlato. Jaz pa sem moral z visoke gore gledati, kako pustošijo ropi in požari to čudovito deželo, ki sem jo ustvaril s tolikim naporom. Tja v svojo samoto sem slisal strele iz pušk in mrmanje množic, ki so se valile z zapada. V zalivu pa je zraslo iz tal

neznano mesto, ki se je večalo iz dneva v dan, in morje je bilo kar polno ladij. Nič več nisem mogel vzdržati. Vrnil sem se v svojo trdnjavo in odpustil iz službe vse, ki so me zapustili in me niso hoteli več spremljati. Razdel sem vse pogodbe in kupčije. Bil sem na tleh. Nastavl sem upravitelja nad mojimi posestvi in sem, ne meneč se za roparsko sodrgo, ki se je raz- koračala na moji zemlji, odpotoval po Pernati reki v moj vinograd, da bi videl, kako uspeva trta. S seboj sem vzel le nekaj Indijancev, ki sem jih bil vzgojil še sam. O, če bi mogel do kraja uresničiti vse svoje načrte, bi v najkraj- šem času postal najbogatejši mož sveta, ali od- kritje zlata me je oropalo vsega, da sem popol- noma obubožal.

VIII.

17. junija 1848. je odpotoval poveljnik Mas- son, novi ameriški guverner iz Monte Reya, da bi se sam prepričal, če so fantastične go-vice o zlatih žilah v dolni Sacramenta resnične. 20. junija je došel v San Francisco. Ta nekoč tako cvetoč kraj, je bil zdaj čisto zapuščen in prazen. Vse moško prebivalstvo je odšlo na zlata polja.

»Tretjega julijca, tako stoji v njegovem po- ročilu, smo dospeli v Fort Suter. Vsi mlini so bili zaprti. Neštevilne črede volov in konj so se pasle po koruznih in žitnih poljih. Vse ograde in staje smo našli razdrte. Farme so samo še kup razvalin, iz katerih puhti neznošen smrad. V fortu pa vse — živo! Velike ladje in pinase izkrcavajo in natovarjajo blago vseh vrst. Pred velikim obmejnim zidom se vrsti voz za vozom. Dolge karavane prihajajo in odhajajo. Mesečna najemnina za eno samo sobico znaša sto dolar-jev, za skromno, enonadstropno hišo pa kar petsto dolarjev. Kovač in ključavničar, ki sta še v službi pri Suterju, zaslužita vsak dan blizu petdeset dolarjev.